

PRÓFSEFNISLÝSING

skv. 3. gr. reglugerðar nr. 633/2003 um próf í verðbréfavíðskiptum

20. útgáfa
(september 2017)

INNGANGUR.....	2
PRÓFSEFNISLÝSING	2
UPPBYGGING PRÓFA OG VÆGI HVERS HLUTA	2
MARKMIÐ	2
RÉTTUR TIL ÞÁTTTÖKU Í PRÓFUM – UNÐANÞÁGUR FRÁ TÖKU PRÓFA.....	3
PRÓF	3
EINKUNNIR	4
LEYFILEG HJÁLPARGÖGN Í PRÓFUM	4
I. HLUTI 30%	6
ÍSLENSK RÉTTARSKIPAN OG EVRÓPURÉTTUR, FRÆÐIKERFI LÖGFRÆÐINNAR	7
ÁGRIP ÚR RÉTTARFARI	12
VIÐFANGSEFNI ÚR FJÁRMUNARÉTTI.....	14
ÁBYRGÐIR.....	18
FÉLAGARÉTTUR	20
HELSTU REGLUR UM VIÐSKIPTABRÉF.....	25
VEÐRÉTTINDI	31
ÞINGLÝSINGAR	33
II. HLUTI 30%	34
GRUNNATRÍÐI Í FJÁRMÁLAFRÆÐUM	35
GRUNNATRÍÐI Í ÞJÓÐHAGFRÆÐI	38
GREINING ÁRSREIKNINGA.....	40
III. HLUTI 40%	47
LÖG OG REGLUR Á FJÁRMÁLAMARKAÐI	48
VIÐSKIPTAHÆTTIR	58
VERÐBRÉF, AFLEIÐUR OG GJALDEYRIR.....	62
FJÁRFESTINGARFERLI	70

INNGANGUR

Prófnefnd verðbréfavíðskipta stendur reglulega fyrir prófi í verðbréfavíðskiptum í samræmi við 53. gr. laga nr. 161/2002 um fjármálafyrirtæki og reglugerð nr. 633/2003 um próf í verðbréfavíðskiptum.

Eftirtaldir aðilar þurfa að ljúka prófi í verðbréfavíðskiptum:

1. Starfsmenn fjármálafyrirtækis, sem hafa umsjón með daglegri starfsemi í tengslum við víðskipti með fjármálagerninga skv. 1. mgr. 53. gr. laga um fjármálafyrirtæki, nr. 161/2002.
2. Einkaumboðsmenn sem starfa hér á landi skv. 3. málsl. 3. mgr. 20. gr. laga um verðbréfavíðskipti, nr. 108/2007.
3. Aðilar sem sinna eignastýringu verðbréfasafna lífeyrissjóðs skv. 4. mgr. 34. gr. laga um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða, nr. 129/1997.
4. Framkvæmdastjóri rekstrarfélags og sjóðstjórar skv. 1. mgr. 14. gr. laga um verðbréfasjóði, fjárfestingarsjóði og fagfjárfestasjóði nr. 128/2011.

Próf í verðbréfavíðskiptum nýtist einnig öðrum þeim sem starfa á fjármálamarkaði.

Prófsefnislýsing

Prófnefnd verðbréfavíðskipta tekur ákvörðun um efni sem prófað er úr á verðbréfavíðskiptaprófi og semur prófsefnislýsingu, sbr. 3. gr. reglugerðar nr. 633/2003. Gildandi prófsefnislýsingu á hverjum tíma er að finna á vefsvæði prófnefndar á heimasíðu fjármála- og efnahagsráðuneytis (sjá nú <http://www.fjarmalaraduneyti.is/raduneytid/nefndir/nr/16884>). Prófsefnislýsingu er ætlað að auðvelda próftökum að undirbúa sig fyrir próf, hvort sem þeir hafa setið námskeið til undirbúnings töku slíkra prófa eða ekki.

Í prófsefnislýsingunni er að finna lýsingu á þeim atriðum sem próftakar þurfa að kunna skil á. Próftaki á að geta útskýrt atriði sem vísað er til, fléttað þau inn í umfjöllun sem beðið er um og þannig sýnt fram á skilning og kunnáttu eftir því sem við á.

Í prófsefnislýsingunni er vísað til lesefnis sem hefur að geyma umfjöllun um flest þau efnisatriði sem tilgreind eru. Lög, reglugerðir og reglur, auk greinargerða með lagafrumvörpum, eru meðal grundvallar lesefnis. Þá er einnig bent á ítarefni sem próftakar geta haft til hliðsjónar.

Löggjöf má m.a. nálgast á heimasíðu Alþingis (www.althingi.is), reglugerðir og reglur á vefsíðunni Réttarheimild.is (www.rettarheimild.is). Sjá jafnframt heimasíður Fjármálaeftirlitsins og Kauphallar Íslands hf. (Nasdaq Iceland), þ.e. www.fme.is og <http://business.nasdaq.com/list/Rules-and-Regulations/European-rules/nasdaq-iceland/index.html>.

Uppbygging prófa og vægi hvers hluta

Verðbréfavíðskiptaprófið skiptist í þrjá hluta:

- I. Lögfræði: 30% vægi, alls þrjú próf.
- II. Víðskiptafræði: 30% vægi, alls þrjú próf.
- III. Fjármálamarkaður: 40% vægi, alls fjögur próf.

Markmið

Markmið með I. hluta er að próftaki tileinki sér viss grundvallaratriði lögfræðinnar sem eru m.a. nauðsynleg til skilnings á sérgreindum réttarreglum um fjármálamarkaðinn.

Markmið með II. hluta er að próftaki tileinki sér grundvallarþætti fjármálafræðinnar, hafi vald á útreikningum s.s. vaxtaútreikningi, tímavirði fjármagns, fjármagnskostnaði fyrirtækja og aðferðum við mat á fjárfestingum, grundvallaratriði þjóðhagfræðinnar og lestur og greiningu á ársreikningum.

Markmið með III. hluta er að próftaki tileinki sér m.a. lög og reglur á fjármálamarkaði, víðskiptahætti, helstu gerðir verðbréfa, gjaldeyrisvíðskipti, samval verðbréfa, sjóðastýringu, ráðgjöf og skattamál tengd verðbréfavíðskiptum.

Réttur til þátttöku í prófum – Undanþágur frá töku prófa

Öllum er heimilt að skrá sig til prófs í verðbréfiðskiptum. Þeir sem lokið hafa prófi í lögfræði sem metið er fullnægjandi að lögum til að öðlast héraðsdómslögmannsréttindi, sbr. nú 4. tölul. 1. mgr. 6. gr. laga um lögmennt nr. 77/1998, eru undanþegnir töku prófa í I. hluta skv. 2. mgr. 4. gr. reglugerðar nr. 633/2003. Þeir sem hafa rétt að lögum til að kalla sig viðskiptafræðinga eða hagfræðinga eru undanþegnir töku prófa í Grunnatriðum í fjármálafræðum og Grunnatriðum í þjóðhagfræði í II. hluta skv. 2. mgr. 4. gr. reglugerðarinnar. Sýna þarf fram á að próftaki uppfylli skilyrði til undanþágu frá I. eða II. hluta verðbréfiðskiptaprófs á þessum grundvelli með framvísun staðfestinga þar um fyrir útskrift (staðfestingar afhendist framkvæmdaraðila verðbréfiðskiptaprófs fyrir útskrift).

Þeir sem uppfylltu skilyrði til að kalla sig viðskiptafræðing eða hagfræðing og höfðu lokið einu eða fleiri prófum til verðbréfiðskiptaprófs hinn 2. september 2016 eru einnig undanþegnir frá töku prófs í Greiningu ársreikninga í II. hluta prófs í verðbréfiðskiptum.

Prófnefnd getur veitt próftaka, sem um það sækir, undanþágu frá því að þreyta próf í einstökum greinum í I. og II. hluta prófs í verðbréfiðskiptum, sbr. 3. mgr. 4. gr. reglugerðar nr. 633/2003. Skilyrði þess að slíka undanþágu megi veita er að próftaki sýni fram á það með fullnægjandi hætti, með vottorði frá viðkomandi menntastofnun og öðrum þeim gögnum sem prófnefnd kann að óska eftir, að hann hafi staðist sambærileg próf á háskólastigi að mati prófnefndar. Prófnefnd er heimilt að vísa umsókn frá berist hún síðar en einum mánuði fyrir próf sem óskað er undanþágu frá. Ekki eru veittar undanþágur frá prófum í III. hluta prófs í verðbréfiðskiptum.

Samkvæmt 4. mgr. 4. gr. reglugerðarinnar þurfa þeir sem lokið hafa prófi á Evrópska efnahagssvæðinu sem krafist er í viðkomandi ríki til að vera heimilt að hafa umsjón með daglegri starfsemi í tengslum við viðskipti með fjármálagreininga einungis að taka próf í lögum og reglum á fjármagnsmarkaði í III. hluta til þess að fá útgefið skírteini um próf í verðbréfiðskiptum, sbr. tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2005/36/EB um viðurkenningu á faglegri menntun og 2. gr. laga um viðurkenningu á faglegri menntun og hæfi til starfa hér á landi nr. 31/2010.

Umsóknir um undanþágur skal senda til prófnefndar á eftirfarandi heimilisfang:

Prófnefnd verðbréfiðskipta
c/o Fjármála- og efnahagsráðuneytið
Arnarhvoli við Lindargötu
150 Reykjavík

Netfang prófnefndar verðbréfiðskipta er profnefnd@fjr.is.

Þriggja ára reglan

Ekki eru veittar undanþágur frá hinni svokölluðu þriggja ára reglu, sbr. 4. mgr. 5. gr. reglugerðar nr. 633/2003 um próf í verðbréfiðskiptum. Öll próf skulu vera dagsett innan 3ja ára frá dagsetningu elsta prófsins. Jafnræðis er gætt í hvívetna gagnvart öllum próftökum að þessu leyti. Þá er rétt að geta þess að ef próf er endurtekið þá fellur úr gildi fyrri einkunn í prófinu.

Próf

Próf úr I. hluta eru þrjú og skiptast þannig:

1. Íslensk réttarskipan og Evrópuréttur, fræðikerfi lögfræðinnar (65%) og Ágrip úr réttarfari (35%).
2. Viðfangsefni úr fjármunarétti (40%), Ábyrgðir (20%) og Félagaréttur (40%).
3. Viðskiptabréfageglur (60%), Veðréttindi (25%) og Þinglýsingar (15%).

Próf úr II. hluta eru þrjú og skiptast þannig:

1. Grunnatriði í fjármálafræðum (100%).
2. Grunnatriði í þjóðhagfræði (100%).
3. Greining ársreikninga (100%).

Próf úr III. hluta eru fjögur og skiptast þannig:

1. Lög og reglur á fjármálamarkaði (100%).
2. Viðskiptahættir (100%).

- Verðbréf (hlutabréf (40%), Skuldabréf (40%)), afleiður og gjaldeyri (20%).
- Fjárfestingarferli: Samval verðbréfa og sjóðastýring (50%), Ráðgjöf og skattamál (50%).

Einkunnir

Einkunnir í einstökum prófum eru gefnar í heilum og hálfum tölum frá 0 til 10. Próftaki telst ekki hafa staðist einstök próf hljóti hann lægri einkunn en 5,0.

Til þess að standast verðbréfavíðskiptapróf þarf próftaki að hljóta a.m.k. 7,0 í meðaleinkunn úr þeim prófum sem hann hefur þreytt. Meðaleinkunn (lokaeinkunn) er gefin með tveimur aukastöfum.

Leyfileg hjálpargögn í prófum

Próf skulu almennt tekin á fartölvum próftaka. Próftaki getur þó skilað prófurlausn á pappírformi, óski hann þess. Öll leyfileg hjálpargögn þurfa að vera á pappírformi. Heimilt er að notast við venjulega reiknivél. Ekki er heimilt að notast við reiknivél sem hefur textaminni eða hægt er að forrita, nema annað sé tekið fram hér að neðan. Sjá nánar neðangreinda töflu yfir leyfileg hjálpargögn í einstaka prófum.

Verði próftaki uppvís af því að nota óleyfileg gögn, mun honum umsvifalaust verða vikið úr prófi og missir hann rétt til próftöku.

Hluti	Próf	Leyfileg hjálpargögn	Athugasemdir
I.	Íslensk réttarskipan og Evrópuréttur, fræðikerfi lögfræðinnar og ágríp úr réttarfari	Eingöngu leyfilegt að hafa lög og reglugerðir á pappírformi.	
I.	Viðfangsefni úr fjármunarétti, ábyrgðir- og félagaréttur	Eingöngu leyfilegt að hafa lög og reglugerðir á pappírformi.	
I.	Víðskiptabréfareglur, veðréttindi og þinglýsingar	Eingöngu leyfilegt að hafa lög og reglugerðir á pappírformi.	
II.	Grunnatriði úr fjármálafræðum	Öll gögn á pappírformi leyfileg.	
II.	Grunnatriði úr þjóðhagfræði	Engin hjálpargögn leyfileg.	
II.	Greining ársreikninga	Engin hjálpargögn leyfileg.	Próftakar fá afhentar kennitölu-formúlur á prófstað.
III.	Lög og reglur á fjármálamarkaði	Eingöngu leyfilegt að hafa lög, reglugerðir, reglur Fjármálaeftirlitsins og Kauphallar Íslands hf, á pappírformi.	
III.	Víðskiptahættir	Öll gögn á pappírformi leyfileg. Notkun reiknivéla sem hafa textaminni og/eða hægt er að forrita er heimil.	

III.	Verðbréf (hlutabréf og skuldabréf), afleiður og gjaldeyrir	Öll gögn á pappírsformi leyfileg. Notkun reiknivéla sem hafa textaminni og/eða hægt er að forrita er heimil.	
III.	Fjárfestingarferlið (samval verðbréfa, sjóðastýring, ráðgjöf og skattamál)	Öll gögn á pappírsformi leyfileg. Notkun reiknivéla sem hafa textaminni og/eða hægt er að forrita er heimil.	

I. HLUTI

30%

Markmið með I. hluta er að próftaki tileinki sér viss grundvallaratriði lögfræðinnar sem eru m.a. nauðsynleg til skilnings á sérgreindum réttarreglum um fjármálamarkaðinn.

I. hluti skiptist í þrjú próf í átta námsgreinum:

Fyrsta próf:

- Íslensk réttarskipan og Evrópuréttur, fræðikerfi lögfræðinnar (65%)
- Ágrip úr réttarfari (35%)

Annað próf:

- Viðfangsefni úr fjármunarétti (40%)
- Ábyrgðir (20%)
- Félagaréttur (40%)

Þriðja próf:

- Viðskiptabréfareglur (60%)
- Veðréttindi (25%)
- Þinglýsingar (15%)

ÍSLENSK RÉTTARSKIPAN OG EVRÓPURÉTTUR, FRÆÐIKERFI LÖGFRÆÐINNAR (65% af fyrsta prófi)

MARKMIÐ

Í þessum hluta er fjallað um nokkur grundvallaratriði lögfræðinnar. Gerð er grein fyrir megininkennum íslenskrar stjórnskipunar og stjórnsýsluréttar. Þá er gerð grein fyrir réttarheimildum og aðferðum við skýringar settra lagaákvæða, auk þess sem innsýn er veitt í reglur þjóða-, Evrópu- og EES-réttar.

Markmið þessa hluta er að próftakar:

- þekki meginenkenni íslenskrar stjórnskipunar
- þekki nokkur meginatriði íslensks stjórnsýsluréttar
- þekki hvað átt er við með hugtakinu réttarheimild
- þekki helstu réttarheimildir íslensks réttar, þ.á m. vægi þeirra og samspil við úrlausn raunhæfra verkefna
- þekki eðli og tilgang lögskýringar, þ.á m. samspil lögskýringarsjónarmiða og lögskýringarleiða
- þekki helstu einkenni þjóðaréttar og Evrópuréttar
- þekki eðli og tilgang EES-samningsins, þ.á m. tengsl Evrópuréttar og íslensks réttar í gegnum EES-samninginn

LESEFNI

Lesefni:

Björg Thorarensen og Pétur Dam Leifsson: Þjóðaréttur. Reykjavík 2011, bls. 17-54.

Hafsteinn Dan Kristjánsson (2015): Að iðka lögfræði : inngangur að hinni lagalegu aðferð. Reykjavík 2015, bls. 65-171.

Róbert R. Spanó (ritstj.): Um lög og rétt - helstu greinar íslenskrar lögfræði, 2. útgáfa. Reykjavík 2009. Stjórnskipunarréttur – Björg Thorarensen (bls. 21-30 og 40-74), Stjórnsýsluréttur – Róbert R. Spanó (bls. 99-149).

Sigurður Línal og Skúli Magnússon: Réttarkerfi Evrópusambandsins og Evrópska efnahagssvæðisins – meginrættir. Reykjavík 2011.

ÍTAREFNI

Andri Árnason: Stutt kynning á helstu réttarheimildum íslensks réttar, vægi þeirra og samspili – handrit til kennslu á verðbréfavíðskiptanámskeiði. Reykjavík 2006 (5 bls.), aðgengilegt á vefsíðu prófnefndar, nánar tiltekið á eftirfarandi slóð:

https://www.stjornarradid.is/media/fjarmalaraduneyti-media/media/skjal/stutt_kynning_aa.pdf

Davíð Þór Björgvinsson: Lögskýringar. Reykjavík 2008.

Davíð Þór Björgvinsson: Tengsl EES-réttar og landsréttar. Úlfljótur, 2. tbl. 1995.

Jón Steinar Gunnlaugsson: Um fordæmi og valdmörk dómstóla. Reykjavík 2003.

Páll Hreinsson: Stjórnsýslulögin. Skýringarit. Reykjavík 1994, bls. 31-40.

Róbert R. Spanó: Tulkun lagaákvæða. Reykjavík 2007.

Sigurður Línal: Um lög og lögfræði, 2. útgáfa. Reykjavík 2007.

Skúli Magnússon: Hin lagalega aðferð og réttarheimildirnar. Reykjavík 2003. Kafli III.

EFNISÞÆTTIR

I. Stjórnskipunarréttur

Lesefni:

Björg Thorarensen: Stjórnskipunarréttur, bls. 21-30 og 40-74 í ritinu: Um lög og rétt - helstu greinar íslenskrar lögfræði, 2. útgáfa. Reykjavík 2009. Róbert R. Spanó (ritstj.).

1.0 Viðfangsefni stjórnskipunarréttar og staða hans í fræðikerfi lögfræðinnar

2.0 Helstu stöðir stjórnskipunar Íslands

2.1 Stjórnarskrá lýðveldisins

2.2 Fullveldið

2.3 Lýðveldisstjórnarform

- 2.4 Lýðræði
- 2.5 Sjálfsákvörðunarréttur þjóðarinnar
- 2.6 Þrískipting ríkisvalds
- 2.7 Þingræði
- 2.8 Grundvallarréttindi borgaranna
- 3.0 Framkvæmdavaldið
 - 3.1 Forseti Íslands, hlutverk hans og lögkjör
 - 3.2 Störf forseta sem handhafa framkvæmdavaldsins
 - 3.3 Skipun ráðherra, störf þeirra og lausn
 - 3.3.1 Skipun ráðherra
 - 3.3.2 Störf ráðherra og verkskipting
 - 3.3.3 Lausn ráðherra frá störfum og ráðherraábyrgð
 - 3.4 Skipulag og verkefni framkvæmdavaldsins
 - 3.4.1 Skilgreining framkvæmdavaldsins
 - 3.4.2 Ráðuneyti og verkskipting milli þeirra
 - 3.4.3 Staðbundin og lægra sett stjórnvöld
- 4.0 Löggjafarvaldið
 - 4.1 Handhöfn löggjafarvaldsins og staða löggjafans gagnvart öðrum þáttum ríkisvaldsins
 - 4.2 Skipan Alþingis, kjördæmi og úthlutun þingsæta
 - 4.3 Alþingiskosningar
 - 4.3.1 Kosningaréttur og kjörgengi
 - 4.3.2 Framkvæmd alþingiskosninga og úrskurðarvald um löglega kosningu og kjörgengi þingmanna
 - 4.4 Störf Alþingis
 - 4.4.1 Skipulag þingstarfa
 - 4.4.2 Lagasetning
 - 4.4.3 Eftirlit Alþingis með stjórnvöldum
- 5.0 Dómsvaldið
 - 5.1 Skipan dómsvaldsins og sjálfstæði dómstóla
 - 5.2 Úrskurðarvald dómstóla gagnvart framkvæmdavaldinu
 - 5.3 Úrskurðarvald sómstóla um það hvort lög eru andstæð stjórnarskrá

II. Stjórnsýsluréttur

Lesefni:

Róbert R. Spanó: Stjórnsýsluréttur, bls. 99-149 í ritinu: Um lög og rétt - helstu greinar íslenskrar lögfræði, 2. útgáfa. Reykjavík 2009. Róbert R. Spanó (ritsj.).

- 1.0 Viðfangsefnis stjórnsýsluréttur og staða hans innan fræðikerfis lögfræðinnar
- 2.0 Hugtökin stjórnsýsla og framkvæmdarvald
- 3.0 Hugtökin stjórnvaldsákvörðun og stjórnvaldsfyrirmæli
- 4.0 Meginreglan um lögbundna stjórnsýslu – lögætisreglan
- 5.0 Uppbygging stjórnsýslukerfisins
 - 5.1 Ráðherrastjórnsýsla
 - 5.1.1 Ráðherrar og ráðuneyti
 - 5.1.2 Lægra sett stjórnvöld
 - 5.1.3 Sjálfstæðar ríkisstofnanir
 - 5.1.4 Sjálfstæðar stjórnsýslunefndir
 - 5.1.5 Sveitarfélög
 - 5.2 Embættiskerfið
- 6.0 Meðferð mála fyrir stjórnvöldum
 - 6.1 Grundvallarreglur stjórnsýsluréttar og stjórnsýslulög
 - 6.2 Aðild að stjórnsýslumáli í merkingu stjórnsýslulaga
 - 6.3 Gildissvið stjórnsýslulaga
 - 6.4 Andmælaþreglan
 - 6.5 Rannsóknarþreglan
 - 6.6 Leiðbeiningarskylda
 - 6.7 Meðalhófsþreglan
 - 6.8 Jafnræðisþreglan
 - 6.9 Réttur til rökstuðnings

- 6.10 Réttur til aðgangs að gögnum máls og upplýsingalögin
- 6.11 Stjórnsýslukæra
- 7.0 Kvörtun til umboðsmanns Alþingis
- 8.0 Málskot til dómstóla

III. Réttarheimildir

Lesefni:

Hafsteinn Dan Kristjánsson (2015): Að iðka lögfræði : inngangur að hinni lagalegu aðferð. Reykjavík 2015, bls. 65-129.

- 1.0 Réttarheimildir og þýðing þeirra
 - 1.1 Af hverju skipta réttarheimildir máli?
 - 1.2 Hvað er réttarheimild?
- 2.0 Hverjar eru réttarheimildirnar?
- 3.0 Samspil og réttthæð réttarheimildanna
- 4.0 Settur réttur
 - 4.1 Settur réttur í þrengri merkingu
 - 4.1.1 Stjórnlög
 - 4.1.2 Almenn lög
 - 4.1.3 Bráðabirgðalög
 - 4.1.4 Fjárlög og fjárukalög
 - 4.1.5 Lög sem sett voru fyrir 1874
 - 4.2 Settur réttur í rýmri merkingu
 - 4.2.1 Stjórnsýslufyrirmæli forseta Íslands
 - 4.2.2 Stjórnsýslufyrirmæli Alþingis – þingsályktun
 - 4.2.3 Almenn stjórnvaldsfyrirmæli handhafa framkvæmdavaldsins
 - 4.3 Réttarvenja
 - 4.3.1 Löghelgan venju
 - 4.3.2 Tegundir réttarvenju
 - 4.3.3 Flokkun réttarvenju
 - 4.3.4 Sönnunarbyrði um venju
 - 4.4 Fordæmi
 - 4.4.1 Fordæmi eru réttarheimild í íslenskum rétti
 - 4.4.2 Fordæmi eru bindandi, einnig fyrir hæstaréttardómara
 - 4.4.3 Frávik frá fordæmum
 - 4.4.4 Túlkun og beiting fordæma
 - 4.5 Meginreglur laga
 - 4.5.1 Hinar lægra settu réttarheimildir
 - 4.5.2 Hvað eru meginreglur laga?
 - 4.5.3 Einkenni meginreglna laga og beiting þeirra
 - 4.6 Eðli máls
 - 4.6.1 Sanngirnis- og sölisréttur
 - 4.6.2 Lagalegt eðli málsins, almenn matskennd lagasjónarmið o.fl
 - 4.6.3 Túlkun lagaákvæða og fordæma
 - 4.7 Eru til aðrar réttarheimildir?

IV. Lögskýringar

Lesefni:

Hafsteinn Dan Kristjánsson (2015): Að iðka lögfræði : inngangur að hinni lagalegu aðferð. Reykjavík 2015, bls. 129-171.

- 1.0 Hvað er túlkun og hvernig tengist hún lagareglunum?
- 2.0 Innra samhengi lagaákvæðis
 - 2.1 Textaskýring
 - 2.2 Samræmisskýring
- 3.0 Ytra samhengi lagaákvæðis
 - 3.1 Lögskýringargögn
 - 3.2 Markmiðsskýring
 - 3.3 Söguleg skýring
 - 3.4 Túlkun með vísan til annarra réttarheimilda og lagasjónarmiða
 - 3.5 Túlkun á einstökum sviðum réttarins og lögfestar túlkunarreglur
- 4.0 Val á lögskýringarleið
 - 4.1 Lögskýringarleiðir
 - 4.2 Almenn lögskýring
 - 4.3 Rýmkaði lögskýring
 - 4.4 Þrengjandi lögskýring
- 5.0 Lögjöfnun og gagnályktun

V. Reglur þjóða-, Evrópu- og EES-réttar

Lesefni:

Björg Thorarensen og Pétur Dam Leifsson: Þjóðaréttur. Reykjavík 2011, bls. 17-54.

Sigurður Línal og Skúli Magnússon: Réttarkerfi Evrópusambandsins og Evrópska efnahagssvæðisins – megindrættir. Reykjavík 2011. (Tekið er fram á yfirlitinu hér að neðan hvaða kaflar í riti Sigurðar og Skúla eru aðeins til hliðsjónar.)

- 1.0 Almenn um þjóðarétt
 - 1.1 Viðfangsefni og þróun þjóðaréttar
 - 1.2 Eðli þjóðaréttar og staða í fræðikerfi lögfræðinnar
 - 1.3 Tilurð og þróun þjóðaréttar
 - 1.4 Staða þjóðaréttar í landsrétti ríkja
 - 1.5 Réttarheimildir þjóðaréttar
 - 1.5.1 Flokkun réttarheimilda í þjóðarétti
 - 1.5.2 Þjóðréttarvenjur
 - 1.5.3 Þjóðréttarsamningar
 - 1.5.4 Meginreglur
 - 1.5.5 Dómsúrlausnir og skrif fræðimanna sem varða þjóðarétt
 - 1.5.6 Aðrar mögulegar réttarheimildir þjóðaréttar
 - 1.5.7 Um rétthæð og eðli réttarheimilda þjóðaréttar
- 2.0 Réttarkerfi Evrópusambandsins
 - 2.1 Frá milliríkjasamstarfi til Evrópusambands (til hliðsjónar)
 - 2.2 Uppbygging Evrópusambandsins
 - 2.2.1 Þrjár stoðir „gamla ESB“
 - 2.2.2 „Nýja Evrópusambandið“
 - 2.2.3 Grundvöllur ESB
 - 2.2.4 Stofnanaverk ESB
 - 2.2.5 Blanda hefðbundins milliríkjasamstarfs og yfirþjóðlegs bandalags
 - 2.2.6 Nánara samstarf um tiltekin málefni
 - 2.3 Réttarheimildir Evrópusambandsins og sambandsréttar
 - 2.3.1 ESB sem sjálfstætt réttarkerfi
 - 2.3.2 Stofnsáttmálarnir
 - 2.3.3 Afleiddur réttur
 - 2.3.4 Fordæmi
 - 2.3.5 Meginreglur laga (til hliðsjónar)
 - 2.3.6 Þjóðaréttarsamningar (til hliðsjónar)
 - 2.3.7 Meðferð réttarheimilda – Lögskýringar
 - 2.4. Sambandsréttur og landsréttur
 - 2.4.1 Inngangur

- 2.4.2 Reglan um beina réttarverkan
- 2.4.3 Forgangsáhrif sambandsréttar
- 2.4.4 Aðrar grunnreglur sem veita ólögfestum reglum sambandsréttar réttaráhrif með einhverjum hætti
- 2.4.5 Sambandsréttur frá sjónarhóli stjórnskipunarlagar aðildarríkjanna
- 2.5. Nokkrar grunnreglur stjórnskipunar ESB (til hliðsjónar)
- 2.6. Stofnanir og ákvarðanatökin
 - 2.6.1 Stofnanir sambandsins
 - 2.6.2 Evrópska ráðið
 - 2.6.3 Evrópuþingið
 - 2.6.4 Ráðið
 - 2.6.5 Framkvæmdastjórnin
 - 2.6.6 ESB-dómstóllinn
 - 2.6.7 Samleikur stofnananna – Málsmeðferð og gerðir
- 3.0 Réttarkerfi Evrópska efnahagssvæðisins
 - 3.1 Evrópska efnahagssvæðið verður til (til hliðsjónar)
 - 3.2 Meginefni og snið EES-samningsins
 - 3.2.1 Meginmarkmið EES um einsleitni
 - 3.2.2 EES sem fríverslunarssvæði eða markaðsbandalag
 - 3.2.3 Snið EES-samningsins
 - 3.3 Réttarheimildir EES-réttar
 - 3.3.1 Inngangur
 - 3.3.2 EES-samningurinn í heild sinni
 - 3.3.3 Fordæmi ESB-dómstólsins og aðrar heimildir sambandsréttar sem EES-samningurinn vísar til
 - 3.3.4 Fordæmi
 - 3.3.5 Meginreglur laga – eðli máls
 - 3.3.6 Aðrar réttarheimildir?
 - 3.3.7 Rétthæð réttarheimilda Evrópska efnahagssvæðisins
 - 3.4 Stofnanir EES og EFTA
 - 3.4.1 Stofnanir EES og einsleitni
 - 3.4.2 Tveggja stöð kerfi
 - 3.4.3 Sameiginlegar stofnanir EES
 - 3.4.4 EES-stofnanir EFTA
 - 3.5 Málsmeðferð og upptaka nýrra gerða (til hliðsjónar)
 - 3.6 Afstaða EES-réttar gagnvart landsrétti – Íslenskur réttur
 - 3.6.1 Sambandsréttur, EES-réttur og landsréttur
 - 3.6.2 Innleiðing EES-samningsins á Íslandi
 - 3.6.3 Bókun 35
 - 3.6.4 Forgangur EES-reglna að íslenskum rétti – Innleiðing bókunar 35
 - 3.6.5 “Óbein réttarverkan” ólögfesta EES-reglna

ÁGRIP ÚR RÉTTARFARI (35% af fyrsta prófi)

MARKMIÐ

Í þessum hluta er fjallað um nokkur grundvallaratriði réttarfars. Fjallað verður um dómstólaskipanina og meðferð einkamála, auk þess sem fullnustugerðum, nauðungarsölu og reglum skuldaskilaréttar verða gerð stutt skil.

Markmið þessa hluta er að próftakar:

- þekki uppbyggingu íslenskrar dómstólaskipunar
- þekki helstu reglur íslensks réttar um meðferð einkamála, þ.á m. dæmigerðan feril einkamáls
- þekki hvað átt er við með fullnustugerðum, nauðungarsölu, greiðslustöðvun, nauðasamningum og gjaldþrotaskiptum

LESEFNI

Eiríkur Tómasson: Réttarfar, bls. 149-201 í ritinu: Um lög og rétt - helstu greinar íslenskrar lögfræði, Reykjavík 2009. Róbert R. Spanó (ritstj.)

ÍTAREFNI:

Andri Árnason: Réttarfar í hnotskurn. Reykjavík 2013.

EFNISÞÆTTIR

- 1.0 Meginreglur réttarfars
 - 1.1 Fyrirmæli stjórnarskrárinnar og Mannréttindasáttmála Evrópu
 - 1.2 Helstu réttarfarslög
 - 1.3 Réttur til að bera mál undir dómstóla
 - 1.4 Jafnræði aðila fyrir dómi
 - 1.5 Opinber málsmeðferð
 - 1.6 Munnleg málsmeðferð
 - 1.7 Milliliðalaus málsmeðferð
 - 1.8 Fljótverk málsmeðferð
 - 1.9 Sjálfstæður og óvilhallur dómstóll
 - 1.10 Frjálst sönnunarmat
- 2.0 Dómstólaskipan
 - 2.1 Hlutverk dómstóla og skipun dómara
 - 2.2 Almennir dómstólar
 - 2.2.1 Héraðsdómstólar
 - 2.2.2 Landsréttur
 - 2.2.3 Hæstiréttur
 - 2.3 Sérdomstólar
 - 2.4 Gerðardómar
- 3.0 Meðferð einkamála
 - 3.1 Hvaða mál eru einkamál?
 - 3.2 Meginreglur sem gilda eingöngu um einkamál
 - 3.2.1 Útilokunarreglan
 - 3.2.2 Reglur um forræði á sakarefni og málsmeðferð
 - 3.3 Aðild og fyrirvar
 - 3.4 Sakarefni
 - 3.5 Varnarþing
 - 3.6 Gangur dæmigerðs einkamáls
 - 3.6.1 Stefna
 - 3.6.2 Þingfesting og meðferð máls fyrir dómi fram að aðalmeðferð
 - 3.6.3 Útivist
 - 3.6.4 Aðalmeðferð
 - 3.6.5 Dómur og aðrar úrlausnir dómara
 - 3.6.6 Málskostnaður
 - 3.7 Afbrigðileg meðferð einkamála
 - 3.8 Sönnun

- 3.9 Málskot til Landsréttar
- 3.10 Málskot til Hæstaréttar
- 4.0 Fullnusta dóma í einkamálum
 - 4.1 Fullnustugerðir
 - 4.2 Aðför
 - 4.2.1 Framkvæmd aðfarar
 - 4.2.2 Fjárnám
 - 4.2.3 Aðför til fullnustu um annað en peningagreiðslu
 - 4.2.4 Beinar aðfarargerðir
 - 4.3 Bráðabirgðagerðir
 - 4.4 Nauðungarsala
 - 4.5 Gjaldþrotaskipti og skyld réttarúrræði
 - 4.5.1 Greiðslustöðvun
 - 4.5.2 Nauðasamningar
 - 4.5.3 Gjaldþrotaskipti

VIÐFANGSEFNI ÚR FJÁRMUNARÉTTI (40% af öðru prófi)

MARKMIÐ

Markmið þessa kafla er að próftaki kunni skil á meginatriðum kröfuréttar og samningaréttar. Hér er m.a. fjallað um stofnun og gildi samninga, kröfurétt og kröfuréttindi, hugtakið kröfu, efni kröfuréttinda og flokkun þeirra, aðila kröfusambands, skaðabótaskyldu skuldara, efndabætur og vangildisbætur.

LESEFNI

Róbert R. Spanó (ritstj.): Um lög og rétt - helstu greinar íslenskrar lögfræði, 2. útgáfa. Reykjavík 2009.
Samninga- og kröfuréttur – Páll Sigurðsson (bls. 219-281) og Skaðabótaréttur – Viðar Már Matthíasson (bls. 281-317, 320-321, 324-327 og 338-343).

Lög nr. 7/1936 um samningsgerð, umboð og ógilda löggjörninga.

ÍTAREFNI

Kaflar úr kröfurétti Ólafs Lárussonar. Andri Árnason annaðist útgáfuna. Lagadeild Háskóla Íslands 2003.

Páll Hreinsson: Viðskiptabréf, bókaútgáfan Codex 2004.

Páll Sigurðsson: Samningaréttur. Reykjavík 1987, einkum bls. 65-75.

Þorgeir Örlygsson, Benedikt Bogason og Eyvindur G. Gunnarsson: Kröfuréttur I. Reykjavík 2009.

Þorgeir Örlygsson, Benedikt Bogason og Eyvindur G. Gunnarsson: Kröfuréttur II. Reykjavík 2011.

EFNISÞÆTTIR

I. Samninga- og kröfuréttur

1.0 Meginreglan um stofnun og gildi samninga og annarra löggjörninga

1.1 Löggjörningar

1.2 Túlkun löggjörninga

1.3 Loforð og ákvaðir

1.4 Samningar

1.5 Álitafni varðandi stofnun samninga og stöðluð samningsákvæði

2.0 Þriðjamannslöggjörningar

3.0 Milliganga við samningsgerð

3.1 Almennt

3.2 Umboð

3.2.1 Almennt um umboð

3.2.2 Nánar um tegundir umboða

3.2.3 Umboðsmaður fer út fyrir heimild sína

3.2.4 Umboðsmaður fer út fyrir umboðs sitt eða hefur ekki fullnægjandi umboð

3.3 Umsýsla

4.0 Almennt um ógilda löggjörninga

5.0 Helstu óggildingarástæður

5.1 Formgallar

5.2 Gerhæfisskortur

5.2.1 Almennt

5.2.2 Lögræðisskortur

5.2.3 Andleg vangeta

5.2.4 Efnisannmarkar

5.2.4.1 Almennt

5.2.4.2 33. gr. samningalaga

5.2.4.3 26. gr. samningalaga

- 5.2.4.4 37. gr. samningalaga
- 5.3 Ógildingarástæður sem rekja má til tilurðar löggernings
 - 5.3.1 Falsanir og afbakanir
 - 5.3.2 Löggerningur er ekki réttilega af stað sendur
 - 5.3.3 Málamyndagerningar
 - 5.3.4 Nauðung
 - 5.3.5 Svik
 - 5.3.6 Misneyting
 - 5.3.7 Viljaskortur – Rangar og brostnar forsendur
- 6.0 Almennt um kröfur og kröfuréttindi
- 7.0 Aðilar kröfusambands
 - 7.1 Almennt
 - 7.2 Fleiri aðilar en tveir
- 8.0 Aðilaskipti að kröfuréttindum
 - 8.1 Almennt
 - 8.2 Kröfuhafaskipti
 - 8.3 Skuldaraskipti
- 9.0 Lok kröfu
 - 9.1 Almennt
 - 9.2 Efndir kröfur
 - 9.2.1 Réttar efndir
 - 9.2.2 Skuldajöfnuður
 - 9.3 Réttaráhrif almenns tómlætis og fyrningar
 - 9.4 Vanlýsing
- 10.0 Áhætta af efndabresti
- 11.0 Vanefndir krafna og réttaráhrif vanefnda
 - 11.1 Almennt
 - 11.2 Nánar um helstu tegundir vanefnda
 - 11.2.1 Efndadráttur
 - 11.2.2 Galli
 - 11.2.3 Vanheimild
 - 11.3 Samningbundin ákvæði um afleiðingar vanefnda
 - 11.4 Helstu tegundir vanefndaúrræða
 - 11.4.1 Riftun
 - 11.4.2 Skaðabætur
 - 11.4.3 Dráttarvextir af peningagreiðslum
 - 11.4.4 Afsláttur
 - 11.5 Brottfall vanefndaúrræða kröfuhafa og skyld efni

II. Skaðabótaréttur

- 1.0 Almennt um skaðabótarétt
 - 1.1 Um hvað er fjallað í skaðabótarétti?
 - 1.2 Skaðabótaréttur sem fræðigrein
 - 1.3 Staða skaðabótaréttar í fræðikerfi lögfræðinnar
 - 1.4 Skaðabætur innan samninga og skaðabætur utan samninga
 - 1.5 Heimildir skaðabótaréttar
- 2.0 Nokkur frumskilyrði skaðabótaábyrgðar
 - 2.1 Tjónþoli og tjónvaldur sami aðili. Samsömun
 - 2.1.1 Tjónþoli og tjónvaldur sami aðili.
 - 2.1.2 Samsömun
 - 2.2 Tjón sem verður vegna athafnaleysis
 - 2.3 Skilyrði um ólögmati og hlutrænar ábyrgðarleysisástæður

- 2.3.1 Ólögmatiskilyrði
- 2.3.2 Neyðarvörn
- 2.3.3 Neyðarréttur
- 2.3.4 Óbeðinn erindsrekstur
- 2.3.5 Samþykki
- 2.3.6 Áhættutaka
- 3.0 Grundvöllur skaðabótaábyrgðar
 - 3.1 Sakarreglan
 - 3.1.1 Skilgreining á sakarreglunni
 - 3.1.2 Hlutlæg atriði og huglæg
 - 3.1.3 Saknæmi
 - 3.1.4 Óhappatilvik, gáleysi og stórkostlegt gáleysi
 - 3.1.5 Breytilegar kröfur við sakarmat
 - 3.1.6 Sönnun við beitingu sakarreglunnar
 - 3.2 Reglur um hlutlæga ábyrgð (ábyrgð án sakar)
 - 3.2.1 Hvað er hlutlæg skaðabótaábyrgð?
 - 3.2.2 Ólögfest hlutlæg ábyrgð
 - 3.2.3 Lögfestar reglur um hlutlæga ábyrgð
 - 3.2.4 Rök með hlutlægum ábyrgðarreglum
 - 3.3 Vinnuveitandaábyrgð
 - 3.3.1 Hvað er vinnuveitendaábyrgð?
 - 3.3.2 Á hverjum ber „vinnuveitandi“ skaðabótaábyrgð samkvæmt reglunni?
 - 3.3.3 Á hvaða háttsemi „starfsmanns“ ber vinnuveitandi skaðabótaábyrgð?
 - 3.3.4 Hver telst „vinnuveitandi“ í skilningi reglunnar?
 - 3.3.5 Staða starfsmannsins sjálfs
 - 3.4 Sakarlíkindareglan
- 4.0 Orsakatengsl, sennileg afleiðing og aðrar reglur um takmörkun á skaðabótaábyrgð
 - 4.1 Orskatengsl
 - 4.2 Sennileg afleiðing
 - 4.3 Hagsmunir verða að njóta verndar skaðabótareglna
 - 4.3.1 Hagsmunir sem almennt njóta ekki verndar
 - 4.3.2 Vernd skaðabótareglna hafnað við tiltekna aðstæður
 - 4.3.3 Vernd þriðja manns, þ.e. annars en þess er verður fyrir beinu tjóni
 - 4.4 Meðábyrgð tjónþola
 - 4.5 Reglur um lækun skaðabóta
- 5.0 Fleiri en einn skaðabótaskyldur
 - 5.1 Staða tjónþolans
 - 5.2 Innbyrðis skipting hinna skaðabótaskyldu
 - 5.2.1 Enginn hefur ábyrgðartryggingu
 - 5.2.2 Allir hafa ábyrgðartryggingu
 - 5.2.3 Einn eða fleiri en ekki allir hafa ábyrgðartryggingu
 - 5.2.4 Uppgjörið
- 6.0 Skaðabótaábyrgð fasteignareiganda
- 7.0 Sérfræðiábyrgð
- 8.0 Tjónshugtak skaðabótaréttar og ákvörðun bótafjárhæðar
 - 8.1 Tjónshugtak skaðabótaréttar
 - 8.1.1 Hvað er tjón í skilningi skaðabótaréttar?
 - 8.1.2 Hvenær hefur tjón orðið?
 - 8.1.3 Skaðabótakrafan
 - 8.1.4 Fullar bætur í skaðabótarétti
 - 8.1.5 Tegundir tjóna
 - 8.2 Ákvörðun á fjárhæð bóta fyrir munatjón
 - 8.3 Ákvörðun á fjárhæð bóta fyrir almennt fjártjón

9.0 Miskabætur samkvæmt 26. gr. skaðabótalaga

9.1 Efni 26. gr. skaðabótarlaga

9.2 Miskabætur til tjónþola vegna líkamstjóns

9.3 Miskabætur vegna ólögðætrar meingerðar

9.4 Miskabætur til nánna aðstandenda

10.0 Skaðabótakrafan

10.1 Almenn

10.2 Vextir af skaðabótakröfu

10.3 Dráttarvextir

10.4 Fyrning skaðabótakröfu

ÁBYRGÐIR (20% af öðru prófi)

MARKMIÐ

Markmið þessa hlutar er að próftaki kunni skil á helstu tegundum kröfuábyrgða og réttarreglum sem um þær gilda.

LESEFNI

Benedikt Bogason: Um kröfuábyrgð, stofnun og ógildi. Tímarit lögfræðinga 1. hefti mars 1997.

Benedikt Bogason: Skuldbinding ábyrgðarmanns samkvæmt kröfuábyrgð. Tímarit lögfræðinga 1. hefti apríl 2000.

Benedikt Bogason: Lok kröfuábyrgðar. Tímarit lögfræðinga 3. hefti október 2006.

Lög og greinargerðir er fjalla um ábyrgðir t.d. víxillög nr. 93/1933, lög um tékka nr. 94/1933, lög um ríkisábyrgðir nr. 121/1997, lög um samningsveð nr. 75/1997, lög um neytendakaup nr. 48/2003, þjónustukaup nr. 42/2000.

Hæstaréttardómar er fjalla um ábyrgðir. Listi yfir dóma verður birtur á heimasíðu prófnefndar.

ÍTAREFNI

Hans Viggo Godsk Pedersen: Bankgarantier, 2. útg. 2003 ISBN 87-574-0961-7, DJØF

Hans Viggo Godsk Pedersen: Kaution, 9. útg. 2011 ISBN 978-87-574-2419-5, DJØF

Nina Dietz Legind: Privat kaution, 1. útg. 2002 ISBN 87-574-0863-7, DJØF

Samkomulag samtaka banka- og verðbréfafyrirtækja, sparisjóða, neytendasamtakanna og stjórnvalda um notkun ábyrgða á skuldum einstaklinga

Lennart Lynge Andersen og Nina Dietz Legind: Bank- og sparekasselovens regulering af privat kaution for banklån, Ugeskrift for retsvesen B 2002, bls. 347.

Samantekt úrskurða Úrskurðarnefndar um viðskipti við fjármálafyrirtæki, sjá: <http://www.fme.is/eftirlitsstarfssemi/urskurdarnefndir/urskurdanefnd-um-vidskipti-vid-fjarmalafyrirtaeki/>

EFNISÞÆTTIR

1. Inngangur
 - 1.1 Almenn
 - 1.2 Hugtakið ábyrgð
Hugtakið ábyrgð hefur verið skilgreint sem loforð, þar sem maður skuldbindur sig persónulega gagnvart öðrum manni til tryggingar á aðstæðum þriðja manns, athöfnum eða athafnaleysi
 - 1.3 Hugtakið kröfuábyrgð
Með kröfuábyrgð er átt við loforð, þar sem ábyrgðarmaður skuldbindur sig persónulega til tryggingar á efndum kröfu á hendur aðalskuldara
 - 1.4 Fjárhagsleg þýðing kröfuábyrgðar
 - 1.5 Lagalegur grundvöllur kröfuábyrgðar
- 2.0 Loforð um kröfuábyrgð
 - 2.1 Um stofnun kröfuábyrgðar
 - 2.1.1 Almenn
 - 2.1.2 Form kröfuábyrgðar
 - 2.1.3 Kröfuábyrgð og yfirlýsingar án skuldbindinga
 - 2.1.3.1 Meðmæli
 - 2.1.3.2 Mat á gjaldfærni
 - 2.1.3.3 Yfirlýsingar fyrir hönd annarra
 - 2.2 Um ógildi kröfuábyrgðar
 - 2.2.1 Almenn
 - 2.2.2 Upplýsingaskylda kröfuhafa
 - 2.2.3 Forsendur ábyrgðarmanns
 - 2.2.3.1 Almenn
 - 2.2.3.2 Gildi aðalkröfunnar
 - 2.2.3.3 Efni aðalkröfu
 - 2.2.3.4 Aðalskuldari

- 2.2.3.5 Frekari trygging
- 2.2.3.6 Aðrar forsendur

- 3.0 Efni kröfuábyrgðar
 - 3.1 Skilmálar og túlkun kröfuábyrgðar
 - 3.1.1 Almenn
 - 3.1.2 Skilmálar kröfuábyrgðar
 - 3.1.3 Túlkun kröfuábyrgðar
 - 3.2 Tegund kröfuábyrgðar
 - 3.2.1 Almenn
 - 3.2.2 Sjálfskuldarábyrgð
 - 3.2.3 Einföld ábyrgð
- 4.0 Lok kröfuábyrgðar
 - 4.1 Lok vegna lausnar aðalskuldara
 - 4.1.1 Efndir
 - 4.1.2 Fyrning
 - 4.1.3 Eftirgjöf, nauðasamningur o.fl.
 - 4.2 Sjálfstæð lok kröfuábyrgðar
 - 4.2.1 Efndir
 - 4.2.2 Fyrning
 - 4.2.3 Eftirgjöf og nauðasamningur
 - 4.2.4 Áhætta ábyrgðarmanns
 - 4.2.4.1 Greiðslufrestur og vanefndir
 - 4.2.4.2 Önnur tryggingarréttindi
- 5.0 Lög nr. 32/2009 um ábyrgðarmenn
 - 5.1 Stofnun, efni og form ábyrgðarsamninga
 - 5.2 Réttarsamband lánveitanda og ábyrgðarmanns
 - 5.3. Takmarkanir á ábyrgð
 - 5.3 Brottfall ábyrgðar eða annarra tryggingarráðstafan

FÉLAGARÉTTUR (40% af öðru prófi)

MARKMIÐ

Markmið þessa hluta er að próftaki kunni skil á meginatriðum félagaréttar þ.m.t. áhrif evrópskra tilskipana á íslenskan félagarétt. Gerð er m.a. grein fyrir hugtakinu félag, helstu flokkum félaga, stofnun þeirra, og hvaða atriði ber að hafa í huga við val á félagsformi sem ætlað er að vera í rekstri. Meginmarkmið þessa námskeiðs er þó að veita innsýn í helstu réttarreglur um hlutafélög, stofnun, samruna og slit þeirra, hluti, hlutabréf og viðskiptahömlur með þau, hlutafjárhækkun, stjórnun hlutafélaga og stjórnkerfi þeirra. Sérstaklega verður fjallað um ábyrgð stjórnar og stjórnenda í hlutafélagi og rætt um réttarstöðu félagsmanna sjálfra, ekki síst minnihluta. Sjá nánar um efnisþætti námskeiðsins.

LESEFNI

Stefán Már Stefánsson: Hlutafélagaréttur, Reykjavík 2013.
Hlutafélagalög nr. 2/1995, lög um einkahlutfélög nr. 138/1994.
Lög um verzlunarskrár, firmu og prókúruumboð nr. 42/1903.
Lög um sameignarfélög nr. 50/2007.
Lög um sjálfseignarstofnanir sem stunda atvinnurekstur nr. 33/1999.
Hæstaréttardómar á sviði félagaréttar. Listi yfir dóma verður birtur á heimasíðu prófnefndar.

ÍTAREFNI

Áslaug Björgvinsdóttir: Félagaréttur, Reykjavík 1999.
Noe Munch og Lars Hedegaard Kristensen: Selskabsformene, 6. útg. 2009.
Stefán Már Stefánsson: Opinber hlutafélög. Afmælisrit – Björn Þ. Guðmundsson sjötugur 13. júlí 2009, bls. 331-372.
Lög um samvinnufélög nr. 22/1991.
Lög um sjóði og stofnanir sem starfa samkvæmt staðfestri skipulagsskrá nr. 19/1988.

EFNISÞÆTTIR

- 1.0 Hugtakið félag
 - 1.1 Skipulagsbundin heild
 - 1.2 Markmið
 - 1.3 Tímalengd starfsemi
 - 1.4 Fjöldi félagsmanna
- 2.0 Önnur hugtök
 - 2.1 Fyrirtæki
 - 2.2 Lögaðili
 - 2.3 Firma
- 3.0 Stjórnarskrárákvæði og félagaréttur
 - 3.1 Frelsi til stofnunar félags – Löglegur tilgangur
 - 3.2 Heimildir til að stöðva starfsemi félaga
 - 3.3 Félagsskylda – neikvætt félagafrelsi
- 4.0 Helstu flokkar félaga
 - 4.1 Almenn félög
 - 4.2 Sjóðir og sjálfseignarstofnanir
 - 4.3 Sameignarfélög
 - 4.4 Samlagsfélög
 - 4.5 Samvinnufélög
 - 4.6 Hlutafélög
 - 4.7 Einkahlutafélög
 - 4.8 Opinber hlutafélög
- 5.0 Val á félagsformi
 - 5.1 Markmið félags
 - 5.2 Stærð fyrirtækis
 - 5.3 Skattalegar ástæður
 - 5.4 Fjöldi félagsmanna

- 5.5 Hugsjónir
- 5.6 Skylda til ákveðins félagsforms
- 5.7 Aðrar ástæður
- 6.0 Stofnun hlutafélaga
 - 6.1 Tilgangur lagareglna um stofnun
 - 6.2 Stofnunarferli
 - 6.3 Stofnendur hlutafélags
 - 6.4 Ábyrgð stofnenda og annarra trúnaðarmanna
 - 6.5 Stofnsamningar
 - 6.5.1 Almenn atriði
 - 6.5.2 Lágmarkskröfur og viðbótarupplýsingar skv. 4-6. gr.
 - 6.6 Sérfræðiskýrsla
 - 6.7 Samþykktir
 - 6.7.1 Hlutverk samþykhta
 - 6.7.2 Skylduákvæði og frjáls ákvæði
 - 6.8. Áskrift að hlutum
 - 6.8.1 Afleiðingar brota á áskriftarreglum
 - 6.8.2 Skilyrtar áskriftir
 - 6.9 Skráning hlutafélags
- 7.0 Hluthafasamkomulag
 - 7.1 Hugtakið
 - 7.2 Efni hluthafasamkomulags
 - 7.3 Aðilar samkomulags og skuldbindingargildi
- 8.0 Hlutir
 - 8.1 Almennt um hluti
 - 8.2 Hlutflokkar
 - 8.2.1 Atkvæðaréttur, 2. mgr. 20. gr.
 - 8.2.2 Arðsréttur, 2. mgr. 20. gr. og 12. tl. 2. mgr. 9. gr.
 - 8.2.3 Réttur til úthlutunar við slit, 3. mgr. 114 gr. i.f.
 - 8.2.4 Mismunandi viðskiptahömlur, sbr. 22 og 23 gr.
 - 8.2.5 Innlausnarréttur, 10. tl. 2. mgr. 9. gr.
 - 8.2.6 Réttur til áskriftar að nýju hlutafé sbr. 45. og 46. gr.
 - 8.3 Ástæður fyrir flokkun hluta
- 9.0 Viðskiptahömlur á hlutabréf
 - 9.1 Meginregla
 - 9.2 Forkaupsréttur
 - 9.3 Samþykki félags fyrir sölu, veðsetningu eða öðru framsali
 - 9.4 Innlausnarréttur
- 10.0 Hlutabréf
 - 10.1 Hugtakið hlutabréf
 - 10.2 Tilgangur með útgáfu hlutabréfa
 - 10.3 Efni hlutabréfa
 - 10.4 Rafræn bréf
- 11.0 Hlutfjárhækkun
 - 11.1 Undirbúningur
 - 11.1.1 Ákvörðun um hækkun og efni hennar
 - 11.1.2 Öflun gagna, 2. mgr. 33. gr.
 - 11.1.2 Orðalag tillögu um hækkun/breyting á samþykktum, 36. gr.
 - 11.1.3 Boðun hluthafafundar, 1. mgr. 88. gr. og 3. mgr. 33. gr.
 - 11.1.5 Framlagning tillagna og skýrslna, 4. mgr. 88. gr.
 - 11.2 Hluthafafundur
 - 11.2.1 Gögn og tillögur, 2. mgr. 33. gr.
 - 11.2.2 Atkvæðamagn
 - 11.3 Áskrift – áskriftartímabil.

- 11.2.1 Forgangsréttur, 34. gr.
- 11.2.2 Áskrift á hluthafafundi, 3. mgr. 38. gr.
- 11.2.3 Áskriftarskrá, 38. gr.
- 11.2.4 Áskriftartími, 4 tl. 1. mgr. 36. gr.
- 11.2.5 Afleiðing þess að áskrift fæst ekki fyrir hækkun á réttum tíma, 1. mgr. 40. gr.
- 11.2.6 Brot á reglum um áskrift/fyrirvari 39. gr., 10. gr.
- 11.2.7 Samþykki stjórnar, 2. mgr. 40. gr.
- 11.3 Greiðsla hlutafjárloforða.
 - 11.4.1 Ákvörðun hluthafafundar, 5. tl. 1. mgr. 36. gr.
 - 11.4.2 Gengi hluta, 6. tl. 1. mgr. 36. gr.
 - 11.4.3 Greitt með öðru en reiðufé/skuldajöfnuður, 37. gr.
 - 11.4.4 Greiðslufrestur, 2. mgr. 40. gr. og 19. gr.
- 11.5 Tilkynning um hlutafjárhækkun
- 11.6 Heimild stjórnar til hækkunar
 - 11.6.1 Ákv. hluthafafundar/breytingar á samþykktum, 1. mgr. 41. gr.
 - 11.6.2 Efni ákvörðunar, 2. mgr. 41. gr.
 - 11.6.3 Framkvæmd svipuð og þegar hluthafafundur ákveður, 42. gr.
- 12.0 Lækkun hlutafjár
 - 12.1 Tilgangur lækkunar, 51. gr.
 - 12.1.1 Til jöfnunar taps sem ekki verður jafnað á annan hátt
 - 12.1.2 Til greiðslu til hluthafa
 - 12.1.3 Til afskriftar á greiðsluskyldu hluthafa
 - 12.1.4 Til að leggja í sérstakan sjóð sem aðeins má nota samkvæmt ákvörðun hluthafafundar
 - 12.2 Skilyrði, lágmarkshlutfé o.fl., 54. gr.
 - 12.3 Framkvæmd, innköllun til lánardrottna, 51.-53. gr.
- 13.0 Eigin hlutir
 - 13.1 Tilgangur kaupa á eigin hlutum
 - 13.1.1 Lækkun hlutafjár, 57. gr.
 - 13.1.2 Lagaskylda
 - 13.1.3 Innlausnarskylda
 - 13.1.4 Kaup á uppboði og í almennum viðskiptum (fjármálafyrirtæki)
 - 13.2 Framkvæmd og takmarkanir
 - 13.2.1 Hámarksheimild, 1. mgr. 55. gr.
 - 13.2.2 Heimild hluthafafundar, gildistími, 2. mgr. 55. gr.
 - 13.2.3 Frestir til að selja umframhluti, 60. gr.
 - 13.2.4 Undanþágur frá skilyrðum, 56. gr.
 - 13.3 Ástæður fyrir takmörkuðum heimildum
 - 13.3.1 Eigin hlutir án atkvæðis
 - 13.3.2 Hætta á misnotkun af hálfu stjórnar, mismunun hluthafa
 - 13.3.3 Áhrif á efnahag
- 14.0 Lántaka með sérstökum skilyrðum og áskriftaréttindi
 - 14.1 Breytanleg skuldabréf
 - 14.1.1 Efni ákvörðunar
 - 14.1.2 Heimild stjórnar til þess að hækka hlutfé, sbr. 3. mgr. 47. gr.
 - 14.1.3 Efni samþykktar
 - 14.1.4 Heimild til handa félagsstjórn, sbr. 48. gr.
 - 14.1.5 Tilkynning til hlutafélagaskrár
 - 14.2 Arðgefandi skuldabréf
 - 14.3 Áskriftaréttindi
 - 14.3.1 Efni ákvörðunar
 - 14.3.2 Framkvæmd við sölu á réttindum og áskrift
 - 14.3.3 Heimild stjórnar, sbr. 1. mgr. 46. gr.
 - 14.3.4 Ákvæði samþykktar, sbr. 3. mgr. 45. gr. og 2. mgr. 46. gr.
- 15.0 Samruni hlutafélaga
 - 15.1 Undirbúningur samruna.
 - 15.1.1 Samningar um samruna

- 15.1.2 Samrunaáætlun, 120. gr.
- 15.1.3 Greinargerð um samrunaáætlun, 121. gr.
- 15.1.4 Skýrsla matsmanna, 122. gr.
- 15.2 Upplýsingar um samruna
 - 15.2.1 Tilkynning til hlutafélagaskrár, 1. mgr. 123. gr.
 - 15.2.2 Birting tilkynningar í Lögbirtingarblaði, 2. mgr. 123. gr.
 - 15.2.3 Kynning gagna, 5. mgr. 124. gr.
- 15.3 Ákvörðun um samruna, 1.-4. mgr. 124 gr.
 - 15.3.1 Yfirtökufélag
 - 15.3.2 Yfirtekna félagið
- 15.4 Innköllun krafna, 126. gr.
- 15.5 Lok samruna
 - 15.5.1 Slit yfirtekens félags og lok samruna, 127. gr.
 - 15.5.2 Tilkynning um lok samruna, 128. gr.
- 15.6 Minnihlutavernd
- 16.0 Stjórnun hlutafélaga og umboðsreglur
 - 16.1 Stjórnskipulag íslenskra hlutafélaga
 - 16.2 Valdsvið einstakra stjórnarstofnana félagsins
 - 16.2.1 Hluthafafundur
 - 16.2.1.1 Æðsta vald í málefnum félags, sbr. 80. gr.
 - 16.2.1.2 Boðvald gagnvart stjórn félags
 - 16.2.1.3 Skylda til að taka ákvarðanir um tiltekin mál
 - 16.2.2 Stjórn félagsins
 - 16.2.2.1 Stjórnar félagi, sbr. 1. mgr. 68. gr.
 - 16.2.2.2 Ákvarðanir um öll málefni á milli hluthafafunda
 - 16.2.2.3 Hlutverk stjórnar
 - 16.2.2.3.1 Stefnumótun, sbr. 1. og 2. mgr. 68. gr.
 - 16.2.2.3.2 Eftirlitshlutverk, sbr. 1. og 3. mgr. 68. gr.
 - 16.2.2.3.3 Ákvarðanir um meiriháttar og óvenjulegar ráðstafanir, sbr. 2. mgr. 68. gr.
 - 16.2.2.3.4 Skipan framkvæmdastjóra, 65.gr.
 - 16.2.2.3.5 Aðrar ákvarðanir.
 - 16.2.3 Framkvæmdastjóri/stjórn
 - 16.2.3.1 Skilin milli daglegs rekstrar og meiriháttar og óvenjulegra ráðstafana, sbr. 2. mgr. 68. gr.
 - 16.2.3.1.1 Eðli starfseminnar
 - 16.2.3.1.2 Umfang og stærð fyrirtækis
 - 16.2.3.1.3 Venjur á tilteknu atvinnusviði
- 16.3 Umboðsreglur
 - 16.3.1 Réttur til að rita firma félagsins, sbr. 1. mgr. 74. gr.
 - 16.3.2 Prókúruumboð samkvæmt 25.-32. gr. firmalaga
 - 16.3.3 Umboð samkvæmt reglum samningalaga
 - 16.3.3.1 Stöðuumboð, sbr. 75. gr.
 - 16.3.3.2 Skrifleg umboð
 - 16.3.4 Réttarstaða viðsemjanda
 - 16.3.4.1 Meginregla um skuldbindingargildi ef farið út fyrir heimild
 - 16.3.4.2 Meginregla um skuldbindingargildi ef farið út fyrir umboð
 - 16.3.4.3 Tilkynning í Lögbirtingarblaði, sbr. 78. gr.
 - 16.3.4.4 Undantekningaregla, 77. gr.
- 17.0 Ráðstöfun sjóða hlutafélaga. Lánveitingar og ábyrgðir til tengdra aðila
 - 17.1 Meginreglur, 98. gr. Óháður ráðstöfunarréttur
 - 17.2 Fjármunir sem heimilt er að greiða úr sjóðum félags
 - 17.2.1 Arður
 - 17.2.1.1 Ákvörðun um arðsúthlutun, 101. gr.
 - 17.2.1.1.1 Tillaga stjórnar til hluthafafundar
 - 17.2.1.1.2 Réttur minnihluta
 - 17.2.1.2 Sameiginleg skilyrði arðsúthlutunar, 99. gr.

- 17.2.1.3 Hagnaður
 - 17.2.1.4 Yfirfærður hagnaður
 - 17.2.1.5 Frjálsir sjóðir og bundnir
 - 17.2.2 Lækkun hlutafjár, 53. gr.
 - 17.2.2.1 Innköllun til skuldheimtumanna
 - 17.2.3 Varasjóður
 - 17.2.3.1 Hlutverk
 - 17.2.3.2 Notkun
 - 17.2.4 Gjafir, 103. gr.
 - 17.2.4.1 Tilefni, markaðsstarf
 - 17.2.4.2 Endurgjald
 - 17.2.4.3 Verðmæti
 - 17.2.4.4 Til þriðja manns
- 17.3 Lán og tryggingar, 104. gr.
 - 17.3.1 Almenn bann við lánum og veitingu trygginga til tengdra aðila
 - 17.3.1.1 Tegund gernings
 - 17.3.1.1.1 Veð og ábyrgðir
 - 17.3.1.1.2 Lán, ígildi lána
 - 17.3.1.1.3 Lán eða tryggingar til kaupa á hlutum í félaginu
 - 17.3.1.1.4 Viðskiptalán
 - 17.3.1.2 Aðilar
 - 17.3.1.2.1 Hluthafar, stjórnarmenn, framkv. stjórar
 - 17.3.1.2.2 Makar, sambýlisfólk, tengdir lögaðilar
 - 17.3.1.2.3 Innbyrðis viðskipti móður- og dótturfélags
 - 17.3.1.2.4 Algilt bann ef kaupa á hlut í félaginu
 - 17.3.1.2.5 Undantekning varðandi innlánsstofnanir eða aðrar fjármálastofnanir (sbr. þó 29. gr. a laga nr. 161/2002 um fjármálafyrirtæki)
 - 17.3.2 Endurgreiðsla, 102. gr.
 - 17.3.2.1 Eftirlitshlutverk stjórnar
 - 17.3.2.2 Arður, grandsemi
 - 17.3.2.3 Staða við gjaldþrot
- 18.0 Minnihlutavernd
 - 18.1 Meginreglur félagaréttar
 - 18.1.1 Jafnræðisregla, 2. mgr. 20. gr.
 - 18.1.1 Bann við ótilhlýðilegum ráðstöfunum, 95. gr.
 - 18.2 Reglur um innlausn og félagsslit, 24.- 26. gr. a og 1. mgr. 106. gr.
 - 18.3 Réttarvernd í tengslum við og á hluthafafundum, X. kafli
 - 18.4 Skaðabótakrafa minnihluta hluthafa í nafni félags, 2. mgr. 135. gr.
 - 18.5 Reglur um viðskipti tengdra aðila, 95. gr. a
- 19.0 Félagsslit
 - 19.1 Meginreglur XIII. kafla
 - 19.1.1 Slit við samruna, 127. gr.
 - 19.1.2 Slit við gjaldþrot, 105. gr.
 - 19.1.3 Krafa hluthafa, 106. og 107. gr.
 - 19.1.4 Krafa hlutafélagaskrár, 107. gr.
 - 19.1.5 Meðferð eigna, innköllun, skilanefndir o.fl., 111. gr.

VIÐSKIPTABRÉFAREGLUR (60% af þriðja prófi)

MARKMIÐ

Í þessum hluta verður lögð megináhersla á sérreglur sem gilda um viðskiptabréf. Gerð verður grein fyrir því hvaða bréf teljast viðskiptabréf og reglum um réttindamissi þriðja manns og mótbárutapi skuldara viðskiptabréfskrafna. Þá verður farið yfir hvaða skilyrðum verður að fullnægja til þess að sérreglur um mótbárutap skuldara og réttindamissi þriðja manns eigi við. Einnig verður fjallað um skilríkisregluna og innlausnarrétt skuldara auk þess sem sérstaklega verður fjallað um reglur er gilda um ógildingu viðskiptabréfa. Við framangreinda umfjöllun verður fyrst og fremst tekið mið af skuldabréfum en einnig verður gerð grein fyrir nokkrum sérreglum er gilda um víxla og tékka. Þá verður sérstaklega farið yfir reglur er gilda um raðbréf.

LESEFNI

Páll Hreinsson: Viðskiptabréf, Bókaútgáfan Codex 2004.

Páll Hreinsson: Yfirlit yfir helstu viðskiptabréfsreglur sem gilda um skuldabréf. Bókaútgáfan Codex 2006.

Tryggvi Axelsson: Um réttaráhrif eignarskráningar raðbréfa, Útljótur 2000, 3. tbl., 53. árg., bls. 400-414.

Tilskipun frá 9. febrúar 1798 um áritun afborgana á skuldabréf

Víxillög nr. 93/1933

Lög nr. 94/1933 um tékka

Lög nr. 131/1997 um raðbræna eignarskráningu raðbréfa

Reglugerð nr. 397/2000 um raðbræna eignarskráningu raðbréfa í raðbréfamiðstöð

ÍTAREFNI

Páll Hreinsson: Dómar í víxilmálum, Reykjavík 1991.

Páll Hreinsson: Getur greiðslubanki verið tékkahafi?, Tímarit lögfræðinga 1990, 2. hefti, bls. 97-108.

Páll Hreinsson: Tilkynningaskylda víxilhafa við greiðslufall víxils, Tímarit lögfræðinga 1991, 4. hefti bls. 245-258.

EFNISÞÆTTIR

- 1.0 Inngangur
 - 1.1 Meginreglur um framsal almennra krafna
 - 1.2 Meginreglur um framsal viðskiptabréfskrafna
 - 1.2.1 Framsalshafi öðlast þann rétt sem viðskiptabréf ber með sér
 - 1.2.2 Lögskipti að baki viðskiptabréfi koma ekki til athugunar
 - 1.2.3 Mótbárutap skuldara
 - 1.2.4 Réttindamissir þriðja manns
 - 1.2.5 Skilríkisreglan
 - 1.2.6 Reglan um innlausnarrétt skuldara
 - 1.2.7 Ógildingarástæður
 - 1.2.8 Skuldajöfnuður
 - 1.3 Rök fyrir sérreglum um viðskiptabréf
 - 1.4 Réttarfarsreglur XXVII. kafla laga nr. 91/1991 um meðferð einkamála (117.-119. gr.)
- 2.0 Tilskipun frá 9. febrúar 1798 um áritun afborgana á skuldabréf
- 3.0 Hvaða bréf teljast viðskiptabréf?
 - 3.1 Hugtakið viðskiptabréf
 - 3.1.1 Skilyrði þess að bréf teljist viðskiptabréf
 - 3.1.1.1 Samkvæmt lögum
 - 3.1.1.2 Skjal uppfyllir eiginleika viðskiptabréfa
 - 3.1.1.3 Samkvæmt samningi
 - 3.1.1.4 Samningur um að skjal sé ekki framseljanlegt („rektaklásúla“), *H 1995:1887*
 - 3.1.1.5 Peningaseðlar eru ekki viðskiptabréf
 - 3.2 Skuldabréf
 - 3.2.1 Einkenni skuldabréfa
 - 3.2.1.1 Skrifleg yfirlýsing
 - 3.2.1.2 Loforð um greiðslu
 - 3.2.1.3 Tekur ávallt til ákveðinnar peningafjárhæðar
 - 3.2.1.4 Kveður á um skilyrðislausu skyldu, *H 1994:1371*

- 3.2.1.5 Verður að vera einhliða
 - 3.2.1.6 Útgefið af skuldara eða staðgöngumanni hans
 - 3.2.1.7 Verður að vera framseljanleg
 - 3.2.2. Settar lagareglur um skuldabréf
 - 3.2.3. Nokkrar óskráðar reglur er snerta skuldabréf
 - 3.3 Víxlar, sbr. víxillög nr. 93/1933
 - 3.4 Tékkar, sbr. lög nr. 94/1933 um tékka
 - 3.5 Hlutabréf, sbr. 29. gr. laga nr. 2/1995 um hlutafélög
 - 3.6 Hlutdeildarskírteini, sbr. II. og III. kafli laga nr. 128/2011 um verðbréfasjóði, fjárfestingarsjóði og fagfjárfestastjóði
 - 3.7 Farnskírteini, sbr. 104. gr. siglingalaga nr. 34/1985
 - 3.8 Hugtakið fjármálagerningur skv. 2. tl. 1. mgr. 2. gr. laga nr. 108/2007 um verðbréfavíðskipti
 - 3.8.1 Verðbréf
 - 3.8.2 Peningamarkaðsskjöl
 - 3.8.3 Hlutdeildarskírteini
 - 3.8.4 Valréttarsamningar, framtíðarsamningar, skiptasamningar, framvirkir vaxtasamningar og aðrar afleiður sem byggjast á verðbréfum, gjaldmiðlum, vöxtum, ávöxtunarkröfu, öðrum afleiðum, fjárhagslegum vísitölum eða fjárhagslegum viðmiðum sem gera má upp efnislega eða með reiðufé
 - 3.8.5 Hrávöruafleiður
 - 3.8.6 Afleiður til yfirfærslu lánaáhættu
 - 3.8.7 Samningar um fjárhagslegan mismun
 - 3.8.8 Aðrar afleiður
 - 3.9 Hugtakið rafbréf skv. lögum nr. 131/1997 um rafræna eignarskráningu verðbréfa
 - 3.10 Handhafabréf og nafnbref
- 4.0 Reglur um mótbarutap skuldara
- 4.1 Almenn
 - 4.2 Mótbarur sem glatast
 - 4.2.1 Mótbarur sem lúta að því að viðskiptabréfskrafa sé fallin niður, að hluta eða öllu leyti
 - 4.2.1.1 Greiðsla höfuðstóls og afborgana, sbr. 2. gr. tilskipunar frá 9. febrúar 1798, um áritun afborgana á skuldabréf
 - 4.2.1.2 Skuldajöfnuður
 - 4.2.1.3 Eftirgjöf kröfu
 - 4.2.1.4 Samruni réttinda og skyldu, *H 1981:1338*
 - 4.2.1.5 Krafa felld úr gildi með dómi
 - 4.2.1.6 Uppsögn kröfu
 - 4.2.2 Mótbarur er varða stofnun viðskiptabréfskrafna
 - 4.2.2.1 Málamyndagerningur
 - 4.2.2.2 Minni háttar nauðung
 - 4.2.2.3 Misneyting
 - 4.2.2.4 Misritun eða mistök
 - 4.2.2.5 Ógildingarástæður skv. 36. gr. samningalaga
 - 4.2.2.6 Ósanngjarnt eða andstætt góðri viðskiptavenju að bera fyrir sig löggerning, viðskiptaheiðarlegt að bera fyrir sig löggerning, *H :1999:3582*
 - 4.2.2.7 Samrit en ekki frumrit viðskiptabréfs, *H 1996:1753*
 - 4.2.2.8 Svik
 - 4.2.2.9 Tilurð viðskiptabréfs andstætt lögum eða velsæmi
 - 4.2.2.10 Umboðsmaður fer út fyrir heimild sína, *H 1959:230*
 - 4.2.2.11 Viðskiptabréf í umferð án vilja skuldara, *H 1932:565, 1968:45*
 - 4.2.3 Mótbarur er varða efni viðskiptabréfskröfu
 - 4.2.3.1 Forsendur og skilyrði, *H 1933:64, H 1995:2630*
 - 4.2.3.2 Framsalsbann
 - 4.2.3.3 Skilmálabreyting
 - 4.3 Mótbarur sem glatast ekki
 - 4.3.1 Mótbarur sem lúta að því að viðskiptabréfskrafa sé fallin niður, að hluta eða öllu leyti
 - 4.3.1.1 Greiðsla vaxta, sbr. 3. gr. tilskipunar frá 9. febrúar 1798 um áritun afborgana á skuldabréf
 - 4.3.1.2 Fyrning
 - 4.3.1.3 Geymslugreiðsla, 1. gr. laga 9/1978

- 4.3.1.4 Nauðasamningur, 1. mgr. 60. gr. l. 21/1991 um gjaldþrotaskipti
 - 4.3.1.5 Ógilding með dómi, *H 1967:1009*
 - 4.3.1.6 Vanlýsing
 - 4.3.2 Mótbárur er varða stofnun viðskiptabréfskrafna
 - 4.3.2.1 Andleg vanheilindi á háu stigi
 - 4.3.2.2 Fjárræðisskortur
 - 4.3.2.2.1 Tilteknar eignir
 - 4.3.2.2.2 Ekki tilteknar eignir 4. mgr. 14. gr. lögræðislaga
 - 4.3.2.3 Fölsun, *H 1974:973*
 - 4.3.2.3.1 69. gr. víxillaga nr. 93/1933, *H 1978:1280*
 - 4.3.2.4 Meiri háttar nauðung
 - 4.3.2.5 Alger umboðsskortur, *H 2001:21 í máli 81/2001*
 - 4.3.2.5.1 Sérregla 8. gr. víxillaga nr. 93/1933
 - 4.3.3 Mótbárur er varða efni viðskiptabréfskröfu
 - 4.3.3.1 Neytendalán, sbr. 17. gr. laga nr. 121/1994 um neytendalán
 - 4.3.3.2 Efni viðskiptabréfs andstætt lögum
 - 4.4 Almennur ómöguleiki við að afhenda tegundarákveðnar greiðslur
 - 4.4.1 Erlend mynt, *H 1940:287, H 1948:115*
 - 4.4.2 Tegundarákveðin greiðsla
 - 4.5 Sérreglur um víxla og tékka
 - 4.5.1 Sérstaða víxla
 - 4.5.2 Vixilskyldur eru lögákveðnar skv. víxillögum nr. 93/1933
 - 4.5.3 Formskilyrði víxla, 1. gr. vxl.
 - 4.5.4 Sérregla 17. gr. vxl., *U 1937:548*
 - 4.5.5 Sérregla 22. gr. tékkalaga
 - 4.5.6 Eyðuútfylling vixils, 10. gr. víxillaga, *H 1950:172, H:1995:1706, H 1997:3426.*
 - 4.5.7 Eyðuvíxill sýningarvíxill, 69. gr. víxillaga *H 1993:1390, H 1994:2317*
 - 4.5.8 Sérregla 13. gr. tékkalaga
 - 4.5.9 Hver víxilskuldbinding er sjálfstæð, 7. gr. víxillaga, *H 453/2002*
 - 4.5.10 Vangeymsla, 1. mgr. 53. gr. víxillaga, *H 1994:1392, H 1997:1223*
 - 4.5.11 Sýningartími tékka, 1. og 3. mgr. 29. gr. tékkalaga
 - 4.6 Sérreglur um hlutabréf
 - 4.6.1 Að baki hlutabréfi eru margbrotin lögskipti
 - 4.6.2 Hlutabréf geymir ekki fullar upplýsingar um efni þess
 - 4.6.2.1 Rannsóknarskylda tekur til efnis samþykkt
 - 4.7 Sérreglur um farmskírteini, 111.-112. gr. siglingalaga nr. 34/1985
 - 4.8 Mótbára skuldara sem einu sinni hefur fallið niður raknar almennt ekki við á ný við síðari framsöl
- 5.0 Réttindamissir þriðja manns
- 5.1 Meginregla eignar- og kröfuréttar: „Sá gengur fyrir er fékk rétt sinn fyrir“
 - 5.2 Brigðaréttur
 - 5.3 Traustnámsreglur viðskiptabréfaréttar: „Réttindi sem ekki eru árituð á viðskiptabréf glatast við framsal til grandlauss framsalshafa“
 - 5.4 Réttindi sem glatast geta varðað bein og óbein eignarréttindi yfir viðskiptabréfum
 - 5.5 Lagaákvæði sem byggja á meginreglu um réttindamissi þriðja manns
 - 5.5.1 43. gr. laga nr. 75/1997 um samningsveð
 - 5.5.2 5. mgr. 48. gr. þinglýsingalaga nr. 39/1978
 - 5.5.3 Ýmis lagaákvæði er varða viðskiptabréf
 - 5.5.3.1 2. mgr. 16. gr. víxillaga nr. 93/1933
 - 5.5.3.2 21. gr. tékkalaga nr. 94/1933
 - 5.5.3.3 115. gr. siglingalaga nr. 34/1985
 - 5.5.3.4 29. gr. laga nr. 2/1995 um hlutafélög
 - 5.5.3.5 1. mgr. 16. gr. laga nr. 131/1997 um rafræna eignarskráningu verðbréfa
 - 5.5.3.6 Ákvæði b-liðar 4. mgr. 14. gr. lögræðislaga nr. 71/1997
 - 5.5.4 Ýmis ákvæði réttarfarslaga
 - 5.5.4.1 3. mgr. 57. gr. laga nr. 90/1989 um aðför
 - 5.5.4.2 2. mgr. 20. gr. og 23. gr. laga nr. 31/1990 um kyrrsetningu, lögbann o.fl.
 - 5.5.4.3 74. gr. laga nr. 21/1991 um gjaldþrotaskipti o.fl.
 - 5.6 Réttindamissir þriðja manns yfir nafnbréfi

- 5.6.1 Þriðji maður glatar því að bera fyrir sig veikar mótbárur (byggt á lögjöfnun frá 2. mgr. tilskipunar frá 9. febrúar 1798)
 - 5.6.1.1 Málamyndagerningur
 - 5.6.1.2 Minniháttar nauðung
 - 5.6.1.3 Misneyting
 - 5.6.1.4 Misritun eða mistök
 - 5.6.1.5 Ógildingarástæður 36. gr. samningalaga
 - 5.6.1.6 Óheiðarlegt að bera fyrir sig framsal
 - 5.6.1.7 Svik
 - 5.6.1.8 Tilurð framsals andstæð lögum eða velsæmi
 - 5.6.1.9 Umboðsmaður fer út fyrir heimild sína
 - 5.6.1.10 Viðskiptabréf kemst í umferð án vilja eiganda þess
- 5.6.2 Þriðji maður glatar ekki að bera fyrir sig sterkar mótbárur
 - 5.6.2.1 Andleg vanheilindi á háu stigi
 - 5.6.2.2 Fjárræðisskortur
 - 5.6.2.3 Fölsun, *H 1999:3742*
 - 5.6.2.4 Meiriháttar nauðung
 - 5.6.2.5 Umboðsskortur, *H 1936:133*
- 5.6.3 Ef framsalsgerningur á nafnbrefi er ógildur eru öll síðari framsöl einnig ógild
- 5.7 Handhafabréf, víxlar, tékkar og farmskírteini
 - 5.7.1 Handhafabréf: Þriðji maður glatar öllum mótbárum um tilurð framsals gagnvart grandlausum framsalshafa handhafabréfs, *H 1981:594*
 - 5.7.2 Vixlar, tékkar og farmskírteini: Þriðji maður glatar öllum mótbárum um tilurð framsals gagnvart grandlausum framsalshafa, þó þessi viðskiptabréf séu að formi til nafnbref, 115. gr. siglingalaga, 2. mgr. 16. gr. víxillaga og 21. gr. tékkalaga.
- 5.8 Réttindamissir yfir viðskiptabréfi sem breyst hefur úr nafnbrefi yfir í handhafabréf eða öfugt
- 5.9 Framsal fjármálafyrirtækis á viðskiptabréfi samkvæmt varðveittu umboði, sbr. 13. gr. laga nr. 108/2007 um verðbréfavíðskipti, *H 1999:3742*
- 5.10 Sérreglur um hlutabréf
 - 5.10.1 Réttindi þriðja manns sem byggja á samþykktum, *H 1996:1926*
- 5.11 Sérreglur um farmskírteini, 114. gr., sbr. 105 gr. siglingalaga
- 5.12 Réttindi þriðja manns sem einu sinni hafa fallið niður rakna almennt ekki við á ný við síðari framsöl
- 6.0 Skilyrði mótbárutaps og réttindamissis
 - 6.1 Viðskiptabréf framselt með samningi í lifanda lífi (inter vivos), *H 1981:1338*
 - 6.1.1 *Inter vivos* gildir ekki um aðilaskipti vegna aðfarar, erfðar, dánargjafar, hefðar, útlagningar við skipti, innlausn sjálfskuldarábyrgðarmanns á skuldabrefi og framsal til umboðs
 - 6.2 Framsalsgerningur verður að vera gildur
 - 6.2.1 Mótbárur sem komast að gagnvart gildi framsalsgernings
 - 6.2.1.1 Nafnbref
 - 6.2.1.2 Handhafabréf, víxlar, tékkar og farmskírteini
 - 6.2.1.3 Viðskiptabréf breytist úr handhafabrefi í nafnbref eða öfugt
 - 6.2.1.4 Framseljandi verður að hafa formlega löglega heimild til viðskiptabréfsins
 - 6.2.1.4.1 Nafnbref
 - 6.2.1.4.2 Handhafabref
 - 6.2.1.4.3 Viðskiptabref breytist úr handhafabrefi í nafnbref eða öfugt
 - 6.2.1.4.4 Framsal fjármálafyrirtækis á viðskiptabrefi samkvæmt varðveittu umboði, sbr. 13. gr. laga nr. 108/2007 um verðbréfavíðskipti
 - 6.3 Tryggingaráðstafanir
 - 6.3.1 Framsalshafi tekur viðskiptabref sjálfur í sínar vörslur
 - 6.3.2 Vörslur þriðja manns fyrir hönd framsalshafa
 - 6.3.3 Áritun á viðskiptabrefið sjálft
 - 6.4 Huglæg afstaða framsalshafa
 - 6.4.1 Mælikvarði við mat á grandleysi framsalshafa, *H 1997:656*
 - 6.4.1.1 Sérreglur víxillaga
 - 6.4.1.1.1 10. gr. víxillaga, *H 1968:45*
 - 6.4.1.1.2 17. gr. víxillaga, *H 1981:543*

- 6.4.1.1.3 2. mgr. 16. gr. víxillaga
 - 6.4.1.2 Sérreglur 13. 21. og 22. gr. tékkalaga
 - 6.4.2 Tímamark grandleysis
 - 6.4.3 Rannsóknarskylda framsalshafa, *H 1936:58, H 1939:520, H 1996:1926*
- 7.0 Skilríkisreglan
 - 7.1 Samanburður á skilríkisreglunni og almennum reglum kröfuréttar
 - 7.1.1 Skuldari losnar undan skuldbindingu sinni greiði hann þeim sem hefur viðskiptabréf í hendi með lögformlegri heimild
 - 7.2 Tilgangur með skilríkisreglunni
 - 7.2.1 Í þágu framsalshafa sem skilríki gegn skuldara
 - 7.2.2 Viðskiptabréf sem skilríki í þágu skuldara
 - 7.3 Skilyrði þess að skuldari losni undan skuldbindingu með greiðslu
 - 7.3.1 Lögformleg heimild framsalshafa til viðskiptabréfs
 - 7.3.1.1 Handhafabréf
 - 7.3.1.2 Nafnbref
 - 7.3.1.2.1 Nægir að framsalsröð líti formlega út fyrir að vera órofin
 - 7.3.1.3 Skilríkisregla víxlréttarins
 - 7.3.1.3.1 3. mgr. 40. gr. víxillaga „þegar kominn er gjalddagi“.
 - 7.3.2 Handhöfn framsalshafa að frumriti viðskiptabréfs
 - 7.3.3 Huglæg afstaða greiðanda
 - 7.3.3.1 Mælikvarði við mat á grandleysi skuldara
 - 7.3.3.1.1 Sérregla 3. mgr. 40. gr. víxillaga
 - 7.3.3.1.2 Umboðsmaður
 - 7.3.3.1.3 Aukin aðgæsla ef greitt er fyrir gjalddaga
 - 7.3.3.2 Tímamark grandleysis
 - 7.3.3.3 Rannsóknarskylda greiðanda
 - 7.4 Vaxtagreiðslur
 - 7.5 Réttarstaða eiganda viðskiptabréfs sem hefur ekki formlega löglega heimild til bréfsins
 - 7.6 Skuldari heldur því fram að formlega löglegur handhafi viðskiptabréfs sé ekki eigandi, *H 1933:64, H 1975:528*
 - 7.7 Greiðsla skuldara til eiganda viðskiptabréfs sem ekki hefur formlega löglega heimild til viðskiptabréfsins
 - 7.8 Sérreglur um hlutabréf, 31. gr. laga nr. 2/1995 um hlutafélög
 - 7.9 Sérreglur um farmskírteini, 105. gr. siglingalaga
 - 7.10 Ákvæði sérлага sem veita öðrum en formlega löglegum handhafa heimild til að taka við greiðslu skv. viðskiptabréfi
 - 7.10.1 Lögbókandi, 92. gr. víxillaga
 - 7.10.2 Veðhafi, skv. 2. mgr. 6. gr. laga 75/1997 um samningsveð
 - 7.10.3 Fjárnám, 2. og 3. mgr. gr. 57. gr. laga 90/1989 um aðför
 - 7.10.4 Nauðungarsala, 2 mgr. 71. gr. laga 90/1991 um nauðungarsölu
- 8.0 Innlausnarréttur skuldara
 - 8.1 1. gr. tilskipunar frá 9. febrúar 1798 um áritun afborgana á skuldabréf *H 1998:1481*
 - 8.2 Nauðsynlegt andsvar við reglunni um mótbárutap skuldara *H 1959:772, H 1995:1489*
 - 8.3 Rangar kvittanir, *H 1998:1653*
 - 8.4 Vaxtagreiðslur
 - 8.5 Sérreglur um hlutabréf, 31. gr. laga nr. 2/1995 um hlutafélög
- 9.0 Ógilding viðskiptabréfa
 - 9.1 Rök fyrir reglum um ógildingu viðskiptabréfa
 - 9.2 Réttarfar í ógildingarmálum, sbr. XVIII. kafli laga nr. 91/1991 um meðferð einkamála *H 1993:1469*
 - 9.3 Réttaráhrif ógildingardóms, *H 1967:1009, H 1969:385, H 1995:1489*
 - 9.4 Sérstakar ógildingarheimildir
- 10.0 Rafbréf samkvæmt lögum nr. 131/1997 um eignarskráningu verðbréfa
 - 10.1 Almennt um rafbréf
 - 10.1.1 Rafbréf er framseljanlegt rafrænt eignarskráð verðbréf, sbr. 2. gr. laga nr. 131/1997 um eignarskráningu verðbréfa

- 10.1.2 Hvers konar verðbréf er unnt að eignarskrá í verðbréfaskráningu með rafrænum hætti
- 10.1.3 Hverjir koma að eignarskráðum verðbréfum
 - 10.1.3.1 Verðbréfamiðstöð
 - 10.1.3.1.1 Verðbréfaskráning Íslands hf.
 - 10.1.3.2 Reikningsstofnun, sbr. 10. gr. laga nr. 131/1997 um eignarskráningu verðbréfa
 - 10.1.3.3 Reikningseigendur
 - 10.1.3.4 Útgefendur rafbréfa
- 10.2 Staða áþreifanlegra verðbréfa sem eignarskráð eru í verðbréfamiðstöð
 - 10.2.1 Áþreifanleg verðbréf skulu ógilt þegar eignarréttindi yfir verðbréfi eru eignarskráð í verðbréfamiðstöð
 - 10.2.1.1 Fer eftir reglum VII. kafla reglugerðar nr. 397/2000 um rafræna eignarskráningu verðbréfa í verðbréfamiðstöð
 - 10.2.2 Óheimilt er að gefa út viðskiptabréf fyrir skráðum réttindum samkvæmt rafbréfi eða framselja þau og er slík viðskipti ógild, 2. málsl. 1. mgr. 16. gr. laga nr. 131/1997 um eignarskráningu verðbréfa
- 10.3 Samanburður á rafbréfum og viðskiptabréfum
 - 10.3.1 Almenn
 - 10.3.1.1 Viðskiptabréfaréttur; framsalshafi nýtur þess réttar sem viðskiptabréf ber með sér og rétthöfn viðskiptabréfs er bundin við handhöfn bréfsins eða áritun á bréfið sjálft
 - 10.3.1.2 Meginreglu laga nr. 131/1997 um eignarskráningu ; framsalshafi nýtur þess réttar sem skráður hefur verið í verðbréfamiðstöð og rétthöfn rafbréfs er bundin við skráningu í verðbréfamiðstöð
 - 10.3.1.3 Um stofnun og réttindi yfir rafbréfum fer að öðru leyti en greinir í lögum um rafræna eignarskráningu verðbréfa eftir almennum reglum laga, sbr. 21. gr. laga nr. 131/1997 um eignarskráningu verðbréfa
 - 10.3.1.4 Sé rafbréf gefið út og skráð samkvæmt lögum um rafræna eignarskráningu verðbréfa sem víxill skal fylgja þeim lagareglum sem um víxla gilda eftir því sem við getur átt, sbr. 35. gr. laga nr. 131/1997 um eignarskráningu verðbréfa
 - 10.3.2 Mótbárutap skuldara
 - 10.3.2.1 Mótbára vegna greiðslu, 3. mgr. 20. gr. laga nr. 131/1997 um eignarskráningu verðbréfa
 - 10.3.2.2 Mótbára vegna stofnunar kröfu samkvæmt rafbréfi
 - 10.3.3 Réttindamissir þriðja manns, 16. gr. laga nr. 131/1997 um eignarskráningu verðbréfa
 - 10.3.3.1 Forgangsröð ósamrýmanlegra réttinda ræðst af því hvenær beiðni reikningsstofnunar um skráningu þeirra berst verðbréfamiðstöð
 - 10.3.3.2 Við eignarskráningu í verðbréfamiðstöð glatast þó ekki mótbárur er lúta að meiri háttar nauðung eða fölsun, sbr. 19. gr. laga nr. 131/1997 um eignarskráningu verðbréfa
 - 10.3.4 Skilyrði mótbárutaps og réttindamissis vegna rafbréfa
 - 10.3.4.1 Það er ekki skilyrði að löggerningur sé inter vivos
 - 10.3.4.2 Allar mótbárur gegn tilurð framsalsgernings aðrar en þær sem lúta að fölsun eða meiri háttar nauðung glatast, sbr. 19. gr. laga nr. 131/1997 um eignarskráningu verðbréfa
 - 10.3.4.3 Tryggingarráðstöfun framsalshafa er skráning í verðbréfamiðstöð, sbr. 16. gr. laga nr. 131/1997 um eignarskráningu verðbréfa
 - 10.3.4.4 Almennar reglur um huglæga afstöðu framsalshafa gilda um rafbréf
 - 10.3.5 Skilríkisreglan
 - 10.3.5.1 Skuldari samkvæmt rafbréfi losnar undan skyldum sínum með greiðslu til skráðs rétthafa nema krafa skráðs rétthafa sé ógilt þar sem hún er reist á meiri háttar nauðung eða fölsun, sbr. 3. málsl. 2. mgr. 20. gr. laga nr. 131/1997 um eignarskráningu verðbréfa

VEÐRÉTTINDI (25% af þriðja prófi)

MARKMIÐ

Markmið þessa kafla er að nemandi kunni skil á réttarreglum um veðréttindi.

LESEFNI

Þorgeir Örlygsson: Samningsveð – Meginefni laga nr. 75/1997 um samningsveð, Reykjavík 1999.

Lög nr. 75/1997 um samningsveð, ásamt greinargerð.

Halldór Jónsson: Nokkur almenn atriði varðandi veðrétt (aðgengilegt á vefsíðu prófnefndar, nánar tiltekið á slóð https://www.stjornarradid.is/media/fjarmalaraduneyti-media/media/skjal/Nokkur_almenn_atridi_HJ.pdf)

ÍTAREFNI

Þorgeir Örlygsson: Veðréttur, Reykjavík 2002.

Vagn Carstensen og Thomas Rörðam: Pant, 7. útg. 2002, ISBN 87-574-0757-6. DJØF

EFNISÞÆTTIR

- 1.0 Um hugtakið veðréttindi
 - 1.1 Bein og óbein eignarréttindi
 - 1.2 Hugtakið veðréttindi og megineinkenni þeirra
 - 1.3 Nokkur hugtök- Flokkun veðréttinda
 - 1.4 Reglur um gildi loforða
 - 1.5 Um heimild til veðsetningar
- 2.0 Þróun íslensks samningsveðréttar frá 1887
 - 2.1 Lög nr. 18/1887, um veð
 - 2.2 Lög nr. 75/1997, um samningsveð
 - 2.3 Helstu breytingar, sem ný veðlög hafa í för með sér
 - 2.3.1 Rýmkaðar heimildir atvinnuveganna til veðsetninga
 - 2.3.2 Skráðar reglur um samningsveð í kröfuréttindum
 - 2.3.3 Söluveð (eignarréttarfyrrvari)
- 3.0 Afmörkun samningsveðs - helstu atriði
 - 3.1 Verðmæti, sem hafa fjárhagslegt gildi
 - 3.2 Greiðslur þær, sem verðtryggðar eru
 - 3.2.1 Arðgreiðslan
 - 3.2.2 Aukagreiðslur
 - 3.3 Verðmæti þau, sem veðrétturinn nær til
 - 3.3.1 Afmörkun samningsveðs í fasteign
 - 3.3.2 Almenn fylgífé fasteigna
 - 3.3.3 Sérstakt fylgífé fasteigna
 - 3.3.4 Veð í heildarsöfnum muna
 - 3.4 Skipting veðsettrar eignar og veðsettrar kröfu- Endurbætur
 - 3.5 Bætur fyrir tjón á veðsettri eign
 - 3.6 Um töku arðs af veði
- 4.0 Nokkrar meginreglur laga um samningsveð
 - 4.1 Gildissvið laganna
 - 4.2 Bann við allsherjarveðsetningu
 - 4.3 Veðsetning réttinda, sem ekki eru framseljanleg
 - 4.4 Tilgreining veðkröfunnar
 - 4.5 Afnotaréttur, viðhalds- og vátryggingaskylda
 - 4.6 Áhætta og ábyrgð vegna tjóns á hinu veðsetta
 - 4.7 Eindögun veðkröfu
 - 4.8 Framsal og veðsetning á veðrétti og veðandlagi
 - 4.9 Sameiginlegt veð
 - 4.10 Útlausn
 - 4.11 Forgangsréttur
 - 4.12 Uppfærsluréttur

- 4.13 Skuldskeyting í fasteignakaupum
- 5.0 Um handveð
- 6.0 Veðandlög, sem veðlögin fjalla sérstaklega um
 - 6.1 Fasteignir
 - 6.2 Lausafé
 - 6.3 Veð í rekstrartækjum, rekstrarveð
 - 6.4 Rekstrarvörur og vörubirgðir
 - 6.5 Kröfuréttindi
- 7.0 Veð í rekstrartækjum
 - 7.1 Almenn rekstrarveð
 - 7.2 Verktakastarfsemi
 - 7.3 Rekstrartæki landbúnaðar
 - 7.4 Rekstrartæki sjávarútvegs (búnaður skipa)
- 8.0 Veð í rekstrarvörum
 - 8.1 Almenn vörubirgðaveð
 - 8.2 Rekstrarvörur landbúnaðar, bústofn, afurðir og uppskera
 - 8.3 Rekstrarvörur sjávarútvegs, afli og afurðir
- 9.0 Veð í kröfuréttindum
 - 9.1 Veð í almennum fjárkröfum
 - 9.2 Veð í viðskiptabréfum
 - 9.3 Veð í innlausnarbréfum
 - 9.4 Vörureikningsveð
- 10. Söluveð
 - 10.1 Hvaða kröfur er hægt að tryggja með söluveði?
 - 10.2 Verðmæti, sem ekki verða sett að söluveði. Bann við framsali og veðsetningu
 - 10.3 Réttarvernd og fullnusta
 - 10.4 Viðskeyting, umbætur, fyrning og um rétt, sem jafna má til söluveðs

ÞINGLÝSINGAR (15% af þriðja prófi)

MARKMIÐ

Markmið þessa kafla er að nemandi kunni skil á réttarreglum um þinglýsingar.

LESEFNI

Halldór Jónsson: Minnispunktar um þinglýsingar (aðgengilegt á vefsíðu prófnefndar, nánar tiltekið á slóðinni http://www.fjarmalaraduneyti.is/media/skjal/Minnispunktar_um_thinglysingar_HJ.pdf

Þorgeir Örlygsson: Þinglýsingar – Meginefni þinglýsingalaga, fjölrit 2002 (til sölu hjá Úlfhljóti, tímariti laganema við Háskóla Íslands).

Lög um stimpilgjald nr. 36/1978 auk greinargerðar

Þinglýsingalög nr. 39/1978 auk greinargerðar

Hæstaréttardómar er varða þinglýsingar

ÍTAREFNI

Eyvindur G. Gunnarsson og Þorgeir Örlygsson: Þinglýsingalög – skýringarrit, Reykjavík 2011.

Hans Willumsen: Lærebog i tinglysning, 3. útg. 2004, ISBN 87-574-0192-6, DJÖF

EFNISÞÆTTIR

- 1.0 Inngangur
- 2.0 Almennt um þinglýsingar
- 3.0 Hugtakið þinglýsing og réttaráhrif þinglýsingar
- 4.0 Þinglýsingarstjórar
- 5.0 Málskot til dómstóla
- 6.0 Þinglýsingabækur
- 7.0 Dagbók
- 8.0 Ferli þinglýsingar
- 9.0 Nánar um þinglýsingu með athugasemd
- 10.0 Aflýsing
- 11.0 Forgangsáhrif þinglýsingar
- 12.0 Grandleysi
- 13.0 Bótaskylda ríkissjóðs vegna tjóns af völdum þinglýsingar
- 14.0 Hver hefur þinglýsta eignarheimild?
- 15.0 Samþykki annarra
- 16.0 Þinglýsingalög nr. 39/1978
- 17.0 Þinglýsingareglugerð
- 18.0 Lög um stimpilgjald nr. 36/1978

II. HLUTI

30%

Markmið með II. hluta er að próftaki tileinki sér grundvallarþætti fjármálafræðinnar, hafi vald á útreikningum s.s. vaxtaútreikningi, tímavirði fjármagns, fjármagnskostnaði fyrirtækja og aðferðum við mat á fjárfestingum, grundvallaratriði þjóðhagfræðinnar og lestur og greiningu á ársreikningum.

II - hluti skiptist í þrjár námsgreinar:

- 1) Grunnatriði í fjármálafræðum (100%)**
- 2) Grunnatriði í þjóðhagfræði (100%)**
- 3) Greining ársreikninga (100%)**

GRUNNATRIÐI Í FJÁRMÁLAFRÆÐUM

MARKMIÐ

Próftakar eiga að þekkja til og geta fjallað um öll atriði sem tiltekin eru í efnisþáttum. Próftakar eiga jafnframt að geta leyst raunhæf dæmi sem snúa að grunnatriðum fjármálafræði. Slík lausn gæti m.a. falist í mati á fjárfestingum (e. capital budgeting), útreikningi á ávöxtun, ákvörðun ávöxtunarkröfu og virðismati skulda- og hlutabréfa.

LESEFNI

- Hillier, Ross, Westerfield, Jaffe, Jordan: Corporate Finance, McGrawHill 2010.

ÍTAREFNI

- Verðbréf og áhætta (<https://vib.is/fraedsla/utgefnaer-baekur/verdbref-og-ahaetta>)
- Námsfni um notkun Excel fyrir fjármálaútreikninga (<http://www.excel-easy.com/functions/financial-functions.html>)
- Economic value added versus profit-based measures of performance (http://www.accaglobal.com/content/dam/acca/global/pdf/sa_july11_perfmeasurement.pdf)
- Damodaran: An introduction to valuation (<http://people.stern.nyu.edu/adamodar/pdfiles/ovhds/dam2ed/ValIntro.pdf>)

EFNISÞÆTTIR

- 1.0 Viðfangsefni fjármálafræða
 - 1.1. Viðfangsefni fjármálafræða
 - 1.2. Markmið fyrirtækja í fjármálafræðum
 - 1.3. Umboðsvandi
 - 1.4. Reikningsskil og arðsemi
 - 1.4.1. Nettóhagnaður í rekstrarreikningi
 - 1.4.2. Virðisaukning á markaði (e. market value added, MVA)
 - 1.4.3. Hagrænn hagnaður (e. economic profit/economic value added, EP/EVA)
- 2.0 Vaxtareikningur
 - 2.1. Ávöxtun og ávöxtunarstuðull (e. future value interest factor, FVIF)
 - 2.2. Afvöxtun og afvöxtunarstuðull (e. present value interest factor, PVIF)
 - 2.3. Núvirði (e. present value)
 - 2.4. Innri vextir (e. internal rate of return, IRR)
 - 2.5. Nafn/ársvextir (e. annual percentage rate, APR)
 - 2.6. Virkir ársvextir (e. effective annual rate, EAR)
 - 2.7. Tímabilsvextir (e. periodic interest rate)
 - 2.8. Samspil nafnvaxta, raunvaxta og verðbólgu
- 3.0 Áhætta og ávöxtunarkrafa
 - 3.1. Samspil ávöxtunarkröfu og áhættu
 - 3.2. Sjónarmið við myndun verðbréfasafna
 - 3.3. Sértek áhætta (e. specific/diversifiable risk)
 - 3.4. Markaðsáhætta (e. market/undiversifiable risk)
 - 3.5. Líkan um verðmyndun eigna (e. capital asset pricing model, CAPM)
 - 3.5.1. Áhættulausir vextir (e. riskfree rate)
 - 3.5.2. Betagildi (e. beta)
 - 3.5.3. Markaðsálag (e. market risk premium, MRP)
 - 3.6. Aðferðir við mat á kostnaði fjármagns
 - 3.6.1. Skuldir
 - 3.6.2. Forgangshlutabréf (e. preferred shares)
 - 3.6.3. Útistandandi hlutabréf
 - 3.6.4. Ný útgáfa hlutabréfa
 - 3.6.4.1. Áhrif útgáfukostnaðar (e. flotation cost)

- 3.7. Veginn fjármagnskostnaður (e. weighted average cost of capital, WACC)
- 3.8. Jaðarkostnaður fjármagns (e. marginal cost of capital, MCC)

4.0 Skuldabréf

- 4.1. Helstu hugtök
 - 4.1.1. Höfuðstóll
 - 4.1.2. Uppreiknaður höfuðstóll
 - 4.1.3. Nafnverð
 - 4.1.4. Gengi
 - 4.1.5. Verðtrygging
 - 4.1.6. Vaxtatímabil
 - 4.1.7. Gjaldldagi
 - 4.1.8. Lánstími
 - 4.1.9. Lokagjaldldagi/innlausnardagur
 - 4.1.10. Skuldari/útgefandi
 - 4.1.11. Víxill
 - 4.1.12. Afföll
 - 4.1.13. Yfirverð
 - 4.1.14. Innköllunarákvæði
 - 4.1.15. Innlausnarákvæði
 - 4.1.16. Breytiréttarákvæði
- 4.2. Endurgreiðsluákvæði
 - 4.2.1. Eingreiðslubréf (e. zero coupon bond)
 - 4.2.2. Kúlubréf/vaxtagreiðslubréf (e. bullet bond/coupon bond)
 - 4.2.3. Jafngreiðslubréf (e. annuity)
 - 4.2.4. Bréf með jöfnum afborgunum (e. fixed principal bond)
 - 4.2.5. Eilífðarbréf (e. perpetuity)
- 4.3. Útreikningur á virði skuldabréfa
 - 4.3.1. Útreikningur á fjárstreymi skuldabréfs
 - 4.3.2. Ákvörðun ávöxtunarkröfu
 - 4.3.2.1. Vaxtaróf (e. yield curve)
 - 4.3.2.2. Áhættalausir vextir (e. riskfree rate)
 - 4.3.2.3. Verðbólguálag (e. inflation risk premium)
 - 4.3.2.4. Skuldaraálag (e. default risk premium)
 - 4.3.2.5. Seljanleikaálag (e. liquidity risk premium)
 - 4.3.2.6. Lánstímaálag (e. maturity risk premium)
 - 4.3.3. Núvirðing fjárstreymis

5.0 Hlutabréf og fjármagnsskipan

- 5.1. Samhengi rekstrarvirðis (e. enterprise value, EV), heildarvirðis (e. total value) og virðis eigin fjár (e. equity value)
- 5.2. Útreikningur á virði hlutabréfa
 - 5.2.1. Arðgreiðslulíkan
 - 5.2.1.1. Fastar arðgreiðslur
 - 5.2.1.2. Fastur vöxtur arðgreiðslna (Gordon formúlan)
 - 5.2.1.3. Óreglulegur vöxtur arðgreiðslna
 - 5.2.2. Frjálst fjárstreymi
 - 5.2.2.1. Frjálst fjárstreymi til fyrirtækis (e. free cash flow to firm, FCFF)
 - 5.2.2.2. Frjálst fjárstreymi til eiginfjár (e. free cash flow to equity, FCFE)
 - 5.2.2.3. Forsendan um fasta fjármagnsskipan
 - 5.2.2.4. Gerð rekstraráætlana að rekstrarhagnaði eftir skatta (e. NOPAT)
 - 5.2.2.5. Fjárfestingar í varanlegum rekstrarfjármunum (e. CAPEX)
 - 5.2.2.6. Breyting í hreinum veltufjármunum (e. net working capital, NWC)
 - 5.2.3. Kennitöluvirðismat (e. relative valuation)
 - 5.2.3.1. Val á samanburðarfélögum
 - 5.2.3.2. Beiting
 - 5.2.3.3. Helstu virðismatskennitölur
 - 5.2.3.3.1. EV/Rekstrartekjur
 - 5.2.3.3.2. EV/EBITDA
 - 5.2.3.3.3. EV/EBIT

5.2.3.3.4. V/H (e. Price to earnings, P/E)

5.2.3.3.5. V/I (e. price to book, P/B)

5.3. Fjármagnsskipan

5.3.1. Kjörfjármagnsskipan (e. optimal capital structure)

5.3.2. Markfjármagnsskipan (e. target capital structure)

5.3.3. Áhrif fjármagnsskipanar á áhættu og ávöxtunarkröfu

5.3.4. Kenningar Modigliani og Miller um fjármagnsskipan

6.0 Mat á fjárfestingum

6.1. Eðli fjárfestinga

6.2. Vinnuferli við mat á fjárfestingum

6.2.1. Útreikningur fjárstreymis

6.2.2. Ákvörðun ávöxtunarkröfu

6.2.3. Núvirðing fjárstreymis

6.3. Aðferðir við arðsemismat

6.3.1. Endurgreiðslutími (e. payback period)

6.3.2. Núvirtur endurgreiðslutími (e. discounted payback period)

6.3.3. Innri vextir (e. internal rate of return, IRR)

6.3.4. Núvirði (e. net present value, NPV)

6.3.5. Aðlagðir innri vextir. (e. modified internal rate of return, MIRR).

6.3.6. Samanburður á aðferðum

6.4. Val milli fjárfestinga

6.4.1. Háðar og óháðar fjárfestingar

6.4.2. Ólíkur líftími

6.4.2.1. Keðjuaðferð (e. replacement chain)

6.4.2.2. Jafngildi árlegrar greiðslu (e. equivalent annual annuity, EAA)

6.5. Sjónarmið varðandi útreikning á fjárstreymi

6.5.1. Sokkinn kostnaður

6.5.2. Fórmarkostnaður

6.5.3. Útdeiling fasts kostnaðar

6.5.4. Hliðaráhrif

6.5.5. Veltufjórðing

6.5.6. Dulinn kostnaður

6.5.7. Tekjuskattur

6.5.8. Fast eða breytilegt verðlag

6.6. Næmisgreiningar (e. sensitivity analysis)

6.6.1. Einvíð næmisgreining

6.6.2. Tvívíð næmisgreining

6.6.3. Næmisstjarna

6.7. Sviðsmyndagreining (e. scenario analysis)

GRUNNATRIÐI Í ÞJÓÐHAGFRÆÐI

MARKMIÐ

Próftakar eiga að þekkja til og geta fjallað um öll atriði sem tiltekin eru í efnispáttum. Í því felst m.a. að próftakar geti skilgreint og tjáð sig um helstu grunnhugtök í þjóðhagfræði, jafnvægi á markaði, helstu hagtölur, ákvörðun og samspil þjóðhagsstærða í bráð og lengd, skilyrði stjórnvalda til að hafa áhrif á gang efnahagsmála og áhrif helstu þjóðhagsstærða á fjármálamarkaði.

LESEFNI

- Mankiw, N. Gregory o.fl. (2011). Economics. ISBN-10: 184480870X
- Grunnur og gerð vísitölu neysluverðs. Slóðin er: <http://www.hagstofa.is/utgafur/lysigogn/lysigogn/?fileId=19520>
- Spurningar og svör um vísitölu neysluverðs. Slóðin er: <http://gamli.hagstofa.is/pages/2249>
- Peningastefna Seðlabanka Íslands. Slóðin er: www.seðlabanki.is/peningastefna/

ÍTAREFNI

- Gross national income inventory Iceland. Slóðin er: https://hagstofa.is/media/31146/Inventory2008_version4.pdf

EFNISÞÆTTIR

1. Kynning á hagfræði
 - 1.1. Tíu meginsjónarmið í hagfræði
 - 1.2. Hugsanagangur hagfræðinnar
 - 1.3. Ávinningur af viðskiptum
 - 1.4. Markaðsöflin: Framboð og eftirspurn
2. Þjóðhagsreikningar og verðlag
 - 2.1. Þjóðartekjur og þjóðarútgjöld
 - 2.2. Mælingar vergrar landsframleiðslu
 - 2.3. Þættir vergrar landsframleiðslu
 - 2.4. Verg landsframleiðsla á föstu og breytilegu verðlagi
 - 2.5. Vísitala neysluverðs
 - 2.6. Færsla yfir á fast verðlag
 - 2.7. Raunvextir og nafnvextir
3. Framleiðsla og hagvöxtur
 - 3.1. Hagvöxtur á alþjóðavísu
 - 3.2. Framleiðni (e. productivity): Hlutverk og ákvörðunarþættir
 - 3.3. Hagvöxtur og hagstjórn
4. Fjármagnsmarkaður
 - 4.1. Sparnaður og fjárfesting í þjóðhagsreikningum
 - 4.2. Fjármálakerfið
 - 4.3. Fjármagnsmarkaðir
5. Peningar, bankar og fjármálakerfið
 - 5.1. Hlutverk og eiginleikar peninga
 - 5.2. Hlutverk seðlabanka
 - 5.3. Helstu seðlabankar: Evrópski seðlabankinn og evrópska myntbandalagið, Englandsbanki, seðlabanki Bandaríkjanna
 - 5.4. Peningamyndun í viðskiptabönkum
6. Klassíska kenningin um peningamagn og verðbólgu
 - 6.1. Kostnaður af völdum verðbólgu
7. Opin hagkerfi
 - 7.1. Frjálst viðskipti með vörur og fjármagn
 - 7.2. Viðskiptajöfnuður

- 7.3. Fjármagnsjöfnuður
- 7.4. Nafngengi og raungengi
- 7.5. Kaupmáttarjafnvægi (e. purchasing power parity, PPP)
- 7.6. Framboð og eftirspurn á lána- og gjaldeyrismarkaði
- 7.7. Jafnvægi í opnu hagkerfi
- 7.8. Hagstjórn í opnu hagkerfi

- 8. Heildarframboð og heildareftirspurn
 - 8.1. Hagsveiflur
 - 8.2. Heildareftirspurn
 - 8.3. Heildarframboð
 - 8.4. Jafnvægi í bráð og lengd
 - 8.5. Aðgerðir í ríkisbúskap til að örva þjóðarbúskapinn
 - 8.6. Ríkisfjármálamargfaldarinn

- 9. Hagstjórn
 - 9.1. Áhrif peningastefnu á heildareftirspurn
 - 9.2. Áhrif stefnu í ríkisfjármálum á heildareftirspurn
 - 9.3. Hagstjórn beitt til að koma á efnahagslegu jafnvægi

- 10. Fjármálakreppa
 - 10.1. Verðbólur og spákaupmennska
 - 10.1.1. Ósamhverfar upplýsingar , kaupaukamenning og áhættusækni og áhrif þeirra
 - 10.2. Rætur fjármálakreppunnar 2008
 - 10.3. Peningastefna í fjármálakreppu
 - 10.4. Hlutverk eftirlitsstofnana

- 11. Hagkvæm myntsvæði og evran
 - 11.1. Kostnaður og ábati sameiginlegrar myntar
 - 11.2. Kenningin um hagkvæm myntsvæði
 - 11.3. Fjármálastefna og hagkvæm myntsvæði

GREINING ÁRSREIKNINGA

MARKMIÐ

Markmiðið er að veita próftökum almenna innsýn í gerð og framsetningu reikningsskila, hlutverk þeirra, forsendur og tilgang, en hann er m.a. sá að lýsa fjárhags- og rekstrarlegri stöðu, lýsa breytingu á eigin fé, lýsa sjóðstreymi, miðla upplýsingum, skapa grunn fyrir hagrænar ákvarðanir, vera mikilvægur hlekkur á verðbréfamarkaði og mögulega annarri fjárhagslegri breytingu í framtíðinni. Þannig verður m.a. að taka tillit til þeirra reglna sem reikningsskil þurfa að fylgja, þ.e. bæði innlendra laga og reglna og einnig alþjóðlegra staðla, m.a. reikningsskilastaðla (IFRS, International Financial Reporting Standards). Reikningsskil gegna mjög mikilvægu hlutverki í samskiptaferli milli útgefanda og fjárfesta á verðbréfamarkaði, t.d. hlutabréfa- og skuldabréfamarkaði.

Próftaki skal:

- kunna skil á grundvallarumhverfi reikningsskila, m.a. hugtökum í reikningsskilum
- kunna skil á grundvallaratriðum reikningsskila, m.a. gerð og framsetning reikningsskila
- kunna skil á helstu lögum, sérlögum og reglum sem fjalla um reikningsskil mismunandi félaga
- kunna skil á meginatriðum skattalaga sem varða hlutafélög og önnur félagsform
- geta lesið reikningsskil hvort sem þau eru gerð á íslensku eða ensku
- geta greint og túlkað reikningsskil, bæði í íslenskum krónum og erlendum gjaldmiðlum
- þekkja og hafa skilning á helstu kennitölum tengdum reikningsskilum
- þekkja og hafa skilning á áhrifum vegna mismunandi starfsemi á kennitölur
- þekkja og hafa skilning á helstu kennitölum á hlutabréfamarkaði
- þekkja forsendur, eðli og hlutverk reikningsskila
- þekkja helstu heimasíður stofnana er tengjast reikningsskilum og endurskoðun
- þekkja grunnforsendur og grunnhugtök í endurskoðun
- þekkja mismun á þeim forsendum þegar reikningsskil eru gerð eftir og sett fram miðað við lög um ársreikninga annars vegar og alþjóðlegu reikningsskilastaðlanna hins vegar
- hafa og geta fjallað faglega um greiningu, túlkun og forsendur reikningsskila út frá reikningsskilalegu samhengi
- hafa öðlast næga þekkingu til að geta viðhaldið þekkingu sinni þar sem reikningsskil eru síbreytileg

LESEFNI

Kennslubók:

Financial Statement Analysis: Valuation - Credit Analysis - Executive Compensation

Thomas Plenborg, Copenhagen Business School

Christian Petersen, Copenhagen Business School

Kennslubókin tekur vel á þeim efnisatriði sem ætla má að nauðsynlegt sé að próftaki hafi í grunnþekkingu á við faglegt starf sitt og fram kemur í prófefnalýsingu þessari, að íslensku efni undanskildu.

Reglur Reikningsskilaráðs, Grundvöllur reikningsskila, heimasíða FLE

(ath. efnið er frá því 1994, og reikningsskilaráðið hefur ekki verið skipað síðan 2005)

Lög, reglugerðir, reglur og leiðbeinandi tilmæli með síðari breytingum:

(lög, reglugerðir og reglur sem varða greiningu ársreikninga má nálgast á aðgengilegan hátt á www.skattalagasafn.is)

- Lög nr. 3/2006 um ársreikninga
- Reglugerð nr. 825/2008 um innihald árshlutareikninga
- Reglugerð nr. 664/2008 um ársreikningaskrá, skil og birtingu ársreikninga
- Reglugerð nr. 696/1996 um framsetningu og innihald ársreikninga og samstæðureikninga
- Lög nr. 90/2003 um tekjuskatt
- Lög nr. 50/1988 um virðisaukaskatt
- Lög nr. 94/1996 um staðgreiðslu skatts á fjármagnstekjur
- Lög nr. 145/1994 um bókhald
- Lög nr. 2/1995 um hlutafélög
- Lög nr. 138/1994 um einkahlutafélög

- Lög nr. 86/1997 um Ríkisendurskoðun, með síðari breytingum,
- Lög nr. 79/2008 um endurskoðendur
- Önnur sérlög með íþyngjandi ákvæði um starfsskyldur endurskoðenda

Reikningsskilastaðlar

- Hugtakarammi IASB/IFRS (Conceptual Framework) (www.ifrs.org)
- Alþjóðlegir reikningsskilastaðlar (IFRS) (www.ifrs.org)
 - IAS 1 til IAS 41
 - SIC 1 til 32
 - IFRS 1 til IFRS 13
 - IFRIC 1 til 18
- Atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneyti, m.a. þýðingar á IFRS á íslensku (<http://www.stjornarradid.is>)

Endurskoðun:

- Siðareglur fyrir endurskoðendur (samþykktar á aðalfundi FLE, 5. nóvember 2010)
- Skýrsla um málefni endurskoðenda, útg. Efnahags- og viðskiptaráðuneytið, jan. 2011
- Alþjóðlegir endurskoðunarstaðlar (ISA)
 - ISA 200, Objective and General Principles Governing an Audit of Financial Statements
 - Aðrir alþjóðlegir endurskoðunarstaðlar (sjá www.ifac.org)

ÍTAREFNI

- Sérít frá FLE um efni tengd endurskoðun, m.a. (sjá nánar www.fle.is)
 - Endurskoðandinn
 - Leiðbeinandi reglur um áritanir endurskoðenda
 - Annað efni útgefið af FLE
- Vefur ríkisskattstjóra, m.a. (sjá nánar www.rsk.is) og tímaritið Tíund
- Skýrsla Rannsóknarnefndar Alþingis, um aðdragandi og orsakir falls íslensku bankanna 2008 og tengdir atburðir
- Skýrsla um lífeyrissjóðakerfið, Úttekt á fjárfestingarstefnu, ákvarðanatöku og lagalegu umhverfi lífeyrissjóðanna í aðdraganda bankahrunsins 2008
- Skýrsla um málefni endurskoðenda, Efnahags- og viðskiptaráðuneytið, janúar 2011

Financial Statement Analysis, eftir Wild ofl. 9. útg.

Kafli 3 Analyzing Financing Activities

Kafli 4 Analyzing Investing Activities

Kafli 5 Analyzing Investing Activities: Special Topics

Kafli 6 Analyzing Operating Activities

Kafli 7 Cash Flow Analysis

Lög, reglugerðir, reglur og leiðbeinandi tilmæli með síðari breytingum:

Lög nr. 22/1991 um samvinnufélög

Lög nr. 128/2011 um verðbréfasjóði, fjárfestingarsjóði og fagfjárfestasjóði

Lög nr. 108/2007 um verðbréfavíðskipti

Lög nr. 161/2002 um fjármálafyrirtæki

Reglugerð nr. 613/1996 um ársreikninga og samstæðureikninga váttryggingafélaga annarra en líftryggingafélaga

Reglugerð nr. 612/1996 um ársreikninga og samstæðureikninga líftryggingafélaga

Lög nr. 113/1990 um tryggingagjald með síðari breytingum

Lög nr. 45/1987 um staðgreiðslu opinberra gjalda með síðari breytingum

EFNISÞÆTTIR

1.0 Umhverfi reikningsskila

1.1 Lagaumhverfi

1.1.1 Lög nr. 3/2006 um ársreikninga

1.1.2 Lög nr. 75/2008 um endurskoðendur

- 1.1.3 Sveitartjórnarlög nr. 138/2011 (reikningsskil sveitarfélaga)
- 1.1.4 Önnur sérlög vegna reikningsskila og endurskoðunar
- 1.1.5 IASB – Alþjóða reikningsskilaráðið
- 1.1.6 Evrópusambandið og IFRS
- 1.1.7 IASB og FASB, sameining alþjóðlegra reikningsskilastaðla
- 1.1.8 BASEL og SOLVENCY staðlar

1.2 Reikningsskilaráð

- 1.2.1 Efni frá Reikningsskilaráði

1.3 Alþjóðlegir reikningsskilastaðlar (IFRS)

- 1.3.1 Hvað er IASB? (Alþjóða reikningsskilaráðið)
- 1.3.2 Hvaða reikningsskilastaðlar (IAS/IFRS) eru í gildi og hverjir væntanlegir?
 - 1.3.2.1 Hver er munurinn á IAS og IFRS?
 - 1.3.2.2 Hugtakarammi reikningsskila (Conceptual Framework, IASB/IFRS)
 - 1.3.2.3 IAS 1, Framsetning reikningsskila (Presentation of Financial Statements)
 - 1.3.2.4 Aðrir alþjóðlegir reikningsskilastaðlar, þekkja innihald
 - 1.3.2.5 Skylda eða val að nota IFRS við gerð reikningsskila?
- 1.3.3 Beyting IFRS reikningsskilastöðlum, m.a.
 - 1.3.3.1 Skylda, val eða undanþága, skv. íslenskum lögum
 - 1.3.3.2 Beyting IFRS skv. IAS 1 og hugtakarammi

1.4 Grunnatriði tengt endurskoðun

- 1.4.1 Endurskoðunarvenja
- 1.4.2 Siðareglur endurskoðenda, FLE
- 1.4.3 Alþjóðlegir endurskoðunarstaðlar (ISA)
 - 1.4.3.1 ISA 200, Objective and General Principles Governing an Audit of Financial Statements
- 1.4.4 Skýrsla nefndar um málefni endurskoðenda (EVR, 2011)

2 Reikningsskil – skv. IFRS / íslenskum lögum

2.1 Reikningsskil

- 2.1.1 Lög nr. 3/2006 um ársreikninga, með síðari breytingum, sjá 93. gr.
- 2.1.2 Reikningsskilarammur og alþjóðlegir reikningsskilastaðlar frá IFRS
- 2.1.3 Hvaða fyrirtæki eru skyldug að nota IFRS?
- 2.1.4 Yfirlit um fyrirtæki sem nota IFRS
- 2.1.5 Eftirlit með beitingu IFRS
- 2.1.6 Móðurfélag, dótturfélag eða samstæða
- 2.1.7 Eining tengd almannahagsmunum
- 2.1.8 Lögskipaðar nefndir
- 2.1.9 Mismunurinn á „gerð“ og „framsetningu“ reikningsskila
- 2.1.10 Tíðni reikningsskila, 3, 6, 9 og 12 mán. uppgjör
- 2.1.11 Lög nr. 3/2006 um ársreikninga, með síðari breytingum
- 2.1.12 Önnur sérlög er tengjast reikningsskilum og endurskoðun eftir starfsemi

2.2 Einstakir hlutar reikningsskila

- 2.2.1 Efnahagsreikningur
- 2.2.2 Rekstrarreikningur
- 2.2.3 Sjóðstreymi
- 2.2.4 Skýringar
- 2.2.5 Skýrsla stjórnar
- 2.2.6 Áritun og könnunaráritun ytri endurskoðenda

2.3 Innihald reikningsskila

- 2.3.1 Efnahagsreikningur
 - 2.3.1.1 Eignir
 - 2.3.1.2 Skuldir

- 2.3.1.3 Skuldbindingar
- 2.3.1.4 Skuldir og/eða skuldbindingar utan efnahagsreiknings
- 2.3.1.5 Eigið fé
- 2.3.2 Rekstrarreikningur, m.a.
 - 2.3.2.1 Rekstrartekjur og rekstrarkostnaður
 - 2.3.2.2 Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld
 - 2.3.2.3 Skattar
 - 2.3.2.4 Hlutdeild minnihluta eða dótturfélaga
 - 2.3.2.5 Hagnaður og heildarhagnaður
 - 2.3.2.6 Hagnaður á hlut (Earnings per share)
 - 2.3.2.7 Starfsþættir, aflögð starfsemi
 - 2.3.2.8 Gengishagnaður /-tap, Söluhagnaður / - tap
 - 2.3.2.9 Tekjur/kostnaður beint á eigið fé
- 2.3.3 Sjóðstreymi, m.a.
 - 2.3.3.1 Bein, óbein, blönduð aðferð
 - 2.3.3.2 Fjármögnun utan sjóðstreymis
 - 2.3.3.3 Sjóðstreymi m.t.t. fjárfestinga og starfsemi
- 2.3.4 Skýringar, m.a.
 - 2.3.4.1 Skv. Alþjóðlegum reikningsskilastöðlum, IFRS
 - 2.3.4.2 Skv. lögum um ársreikninga
 - 2.3.4.3 Reikningsskilaaðferðir, matsaðferðir ofl.
 - 2.3.4.4 Óefnislegar eignir
 - 2.3.4.5 Afskriftir, niðurfærsla, virðisrýrnunarpróf
 - 2.3.4.6 Áhættuvarnareikningsskil
 - 2.3.4.7 Starfsþættir
 - 2.3.4.8 BASEL
 - 2.3.4.9 SOVLENCY
- 2.3.5 Skýrsla stjórnar
 - 2.3.5.1 Innihald skýrslu stjórnar um rekstur, fjárhag og fleira
- 2.3.6 Áritun endurskoðenda
 - 2.3.6.1 Til hluthafa
 - 2.3.6.2 Mismunandi form áritana
 - 2.3.6.3 Umsögn endurskoðanda
 - 2.3.6.4 Könnunaráritun endurskoðenda

3 Almenn atriði, m.a. v/greiningar og túlkunar reikningsskila

- 3.1 Grundvöllur og gæði reikningsskila
 - 3.1.1 Íslensk lög og alþjóðlegir reikningsskilastaðlar
 - 3.1.2 Reikningsskilaregla
 - 3.1.3 Reikningsskilabjörgun, m.a.
 - 3.1.3.1 IAS 1 Framsetning reikningsskila
 - 3.1.3.2 Gæði reikningsskila
 - 3.1.3.3 „Sveigjanleiki“ reikningsskila (accounting flexibility)
 - 3.1.3.4 Reikningsskil og samfélagið
 - 3.1.3.5 Glögg mynd (True and fair view)
 - 3.1.3.6 Fjárhagsstaða og rekstrarhæfi (Financial position/Going concern)
- 3.2 Fyrirtæki, fyrirtækjasamstæða og reikningsskil
 - 3.2.1 Forsendur reikningsskila einingarinnar
 - 3.2.2 Móðurfélag, dótturfélag, samstæða
 - 3.2.3 Reikningsskil samstæðu, reikningsskilaaðferðir
 - 3.2.4 Rekstrarfélag, eignarhaldsfélag, samlagshlutafélag, samrekstrarfélag o.fl.
 - 3.2.5 Eignir, m.a.
 - 3.2.5.1 Efnislegar og óefnislegar eignir
 - 3.2.5.2 Fjármálagerningar
 - 3.2.6 Skuldir

- 3.2.6.1 Skammtímaskuldir/rekstrarskuldir
 - 3.2.6.2 Langtímaskuldir/fjármögnunarskuldir
 - 3.2.6.3 Skattskuldbinding, minnihluti
 - 3.2.6.4 Vaxtakjör og vaxtaeinkunn
 - 3.2.6.5 Skuldir utan efnahagsreiknings
 - 3.2.6.6 Annað
- 3.2.7 Innlend og/eða erlend félög
 - 3.2.7.1 Dótturfélög, hlutdeildarfélög og önnur form
 - 3.2.7.2 Aðrir samstarfsmöguleikar
 - 3.2.7.3 Reikningskilaaðferðir
- 3.2.8 Tengdir aðilar –í skilningi reikningsskila
- 3.2.9 Eiginleiki rekstrar, m.a.
 - 3.2.9.1 Framleiðsla, verslun og þjónusta
 - 3.2.9.2 Fjármálastarfsemi og önnur skyld starfsemi
 - 3.2.9.3 Eignarhaldsfélag
 - 3.2.9.4 Hugvitsþjónusta – ráðgjöf, verkfræðiþjónusta o.þ.h.
 - 3.2.9.5 Annar rekstur
- 3.3 Áritanir á reikningsskil**
 - 3.3.1 Áritun endurskoðenda
 - 3.3.1.1 Mismunandi tengundir áritana
 - 3.3.1.2 Skyldur annarra sérfræðinga eftir tegund rekstrar
 - 3.3.2 Undirritun stjórnar
- 3.4 Samspil efnahagsreiknings og rekstrarreiknings**
 - 3.4.1 Greining eiginfjár reikninga
 - 3.4.2 Samsetning og flokkun eiginfjár reikninga, m.a.
 - 3.4.2.1 Þýðingarmismunur
 - 3.4.2.2 Hlutdeild minnihluta
 - 3.4.2.3 Hagnaður
 - 3.4.2.4 Heildarhagnaður
 - 3.4.3 Önnur flokkun
- 3.5 Almenn um greiningu**
 - 3.5.1 Takmarkanir reikningsskila
 - 3.5.2 Atriði sem ekki koma fram í reikningsskilum en geta haft áhrif á verð hlutar
 - 3.5.3 Samanburður milli ára
 - 3.5.4 Samanburður á milli fyrirtækja
 - 3.5.5 Samanburður við atvinnugreinar
 - 3.5.6 Meðaltöl, kostir og gallar
 - 3.5.7 Vogaðar og óvogaðar kennitölur
 - 3.5.8 Önnur atriði
- 3.6 Fyrirboðar rekstrarstöðvunar**
 - 3.6.1 Rekstrarhæfi
 - 3.6.2 Áhrif þess á reikningskil ef rekstrarhæfi er ekki til staðar
 - 3.6.3 Fyrirboðar gjaldþrota til skamms tíma
 - 3.6.4 Fyrirboðar gjaldþrota til lengri tíma litið
 - 3.6.5 Fyrirboðar ófjárhagslegs gjaldþrots
 - 3.6.6 Fyrirboðar m.t.t. virðisrýmunarprófs
 - 3.6.7 Önnur atriði
- 3.7 Fjárstreymisyfirlit**
 - 3.7.1 Sjóðstreymi og fjármagnsstreymi
 - 3.7.2 Gerð og framsetning fjárstreymisyfirlita
 - 3.7.3 Kostir og gallar fjárstreymisyfirlita
 - 3.7.4 Fjárfesting/fjármögnun sem ekki kemur fram í sjóðstreymi
 - 3.7.5 Samspil rekstrarreiknings og sjóðstreymis
- 3.8 Almenn um útreikning kennitalna**

- 3.8.1 Hvað ber helst að varast, almenn viðmið
- 3.8.2 Hvað gagnast best við túlkun, útreikninga, almenn viðmið
- 3.8.3 Hvernig má nýta fjárstreymisýfirlit við greiningu ársreikninga
- 3.8.4 Fjárhagslegar og ófjárhagslegar kennitölur
- 3.8.5 Vogaðar og óvogaðar kennitölur
- 3.8.6 Takmörkun gildi kennitalna
- 3.8.7 Raunhæft notagildi kennitalna
- 3.8.8 Önnur atriði

3.9 Kennitölur

- 3.9.1 Kennitölur tengdar nýtingu fjármagns/fjármuna (efficiency)
- 3.9.2 Kennitölur tengdar ávöxtun og hagnaðarhæfi (profitability)
- 3.9.3 Kennitölur tengdar fjármags/fjármögnunaruppbyggingu (leverage)
- 3.9.4 Kennitölur tengdar sjóðsstreymi (cash flow)
- 3.9.5 Kennitölur tengdar rekstri (operating), m.a.
 - 3.9.5.1 Álagning, framlegð, Ebit, Ebitda ofl.
 - 3.9.5.2 Hagnaður á hlut
- 3.9.6 Kennitölu tengdar þekjun (coverage)
- 3.9.7 Kennitölur tengdar hlutabréfamarkaði og hlutabréfaverði
- 3.9.8 Aðrar kennitölur tengdar ákveðinni starfsemi, m.a.
 - 3.9.8.1 Fjármálastarfsemi, váttryggingarstarfsemi
 - 3.9.8.2 Eignastýringarstarfsemi, fjárfestingarstarfsemi
 - 3.9.8.3 Annað

3.10 Áhætta / umhverfi

- 3.10.1 Fyrirtækjaáhætta
- 3.10.2 Rekstraráhætta
- 3.10.3 Markaðsáhætta
- 3.10.4 Fjármögnunar- og vaxtaáhætta
- 3.10.5 Gjaldmiðlaáhætta, lausafjárhætta, næmisgreining ofl.
- 3.10.6 Tækni- og þróunaráhætta
- 3.10.7 Önnur áhætta tengd viðkomandi rekstri/starfsemi
- 3.10.8 Önnur atriði

3.11 Gjaldmiðill reikningsskila

- 3.11.1 Starfrækslugjaldmiðill
- 3.11.2 Framsetningargjaldmiðill/Reikningsskilagjaldmiðill
- 3.11.3 Íslensk hlutafélög skráð á erlenda hlutabréfamarkaði
- 3.11.4 Breytingalög nr. 25/2002. – sjá nánar síðari breytingar á lögunum sem breytt var

3.12 Skattamál

- 3.12.1 Lög nr. 90/2003 um tekjuskatt, með síðari breytingum
- 3.12.2 Fjármagnstekjuskattur/framkvæmd/lög
- 3.12.3 Skattskuldbinding / skatteign
- 3.12.4 Önnur skattamál

3.13 Sveitarfélög

- 3.13.1 Reikningsskil sveitarfélaga og sérstaða þeirra.
 - 3.13.1.1 A og B hluti rekstur/reikningsskila
 - 3.13.1.2 Takmörkuð ráðstöfun fjármagns
 - 3.13.1.3 Tekju- og gjalda forsendur reikningsskila
- 3.13.2 Reikningsskila og upplýsinganefnd
- 3.13.3 Eftirlitsnefnd sveitarfélaga
- 3.13.4 Fjármálareglur sveitarfélaga

3.14 Önnur atriði

- 3.14.1 Hagsmunaaðilar reikningsskila

- 3.14.1.1 Fjárfestar
 - 3.14.1.2 Hluthafar
- 3.14.2 Fjármálafyrirtæki
 - 3.14.2.1 Fjármálastofnanir (bankar og fjármögnunarfyrirtæki)
 - 3.14.2.2 Kauphöll Íslands hf. (Nasdaq Iceland)
 - 3.14.2.3 Aðrar fjármálastofnanir
- 3.14.3 Opinberir aðilar
 - 3.14.3.1 Skattyfirvöld
 - 3.14.3.2 Fjármálaeftirlitið
 - 3.14.3.3 Seðlabanki Íslands
 - 3.14.3.4 Aðrir opinberir aðilar
- 3.14.4 Hlutabréfamarkaður
 - 3.14.4.1 Eignarhald og umboðsvandinn
 - 3.14.4.2 Reikningsskil og tímasetning
 - 3.14.4.3 Virkni hlutabréfamarkaðar
 - 3.14.4.4 Innherjar og innherjaviðskipti
 - 3.14.4.5 Reglur Kauphallar Íslands hf. (Nasdaq Iceland)
- 3.14.5 Samfélagið
 - 3.14.5.1 Almanna hagsmunir
 - 3.14.5.2 Hluthafar
 - 3.14.5.3 Fjármálakerfið
 - 3.14.5.4 Hagkerfið
 - 3.14.5.5 Húsnæðislánakerfið
 - 3.14.5.6 Staðbundin áhrif/svæði
 - 3.14.5.7 Samfélagsleg ábyrgð
- 3.14.6 Áhætta
 - 3.14.6.1 Fyrirtækjaáhætta
 - 3.14.6.2 Markaðsáhætta
- 3.14.7 Skattamál
 - 3.14.7.1 Tekjuskattur, lög nr. 90/2003
 - 3.14.7.2 Fjármagnstekjuskattur
 - 3.14.7.3 Önnur skattamál; virðisaukaskattur, aðrir skattar og gjöld

III. HLUTI

40%

Markmið með III. hluta er að próftaki tileinki sér m.a. lög og reglur á fjármálamarkaði, viðskiptahætti, helstu gerðir verðbréfa, afleiður, gjaldeyrisviðskipti, samval verðbréfa, sjóðastýringu, ráðgjöf og skattamál tengd verðbréfaviðskiptum.

III- hluti skiptist í fjórar námsgreinar:

- 1) Lög og reglur á fjármálamarkaði (100%)
- 2) Viðskiptahættir (100%)
- 3) Verðbréf, afleiður og gjaldeyrir (100%)
- 4) Fjárfestingarferli (samval verðbréfa, sjóðastýring, ráðgjöf, skattamál tengd verðbréfaviðskiptum) (100%)

LÖG OG REGLUR Á FJÁRMÁLAMARKAÐI

MARKMIÐ

Að próftaki kunni skil á meginatriðum laga og reglna um fjármálamarkaðinn á Íslandi. . Að próftaki geti flett upp í íslenskum réttarheimildum um fjármálamarkaðinn og túlkað og heimfært upp á raunhæf tilvik.

LESEFNI:

Ekki er lögð tiltekin kennslubók til grundvallar kennslu í lagareglum á fjármálamarkaði heldur er lesefnið af ýmsum toga, s.s. kaflar úr bókum og tímaritsgreinar. Lög, reglugerðir, reglur og leiðbeinandi tilmæli eru jafnframt grundvallarlesefni.

BÆKUR

- Viðskipti með fjármálagerninga. Aðalsteinn E. Jónasson. Reykjavík 2010
- Markaðssvik. Aðalsteinn E. Jónasson. Reykjavík 2017
- Samstæður hlutafélaga. Stefán Már Stefánsson. Reykjavík 2008, bls.193-222 (yfirtökureglur)
- Hlutafélagaréttur. Stefán Már Stefánsson, Reykjavík 2013, bls. 495-509 (um fjármálafyrirtæki)

TÍMARITSGREINAR

- Tryggingavernd innstæðueigenda og fjárfesta. Hallgrímur Ásgeirsson. Skýrsla Seðlabanka Íslands um fjármálastöðugleika árið 2005, bls. 59-70. Greinin er aðgengileg á vef Tryggingasjóðs innstæðueigenda og fjárfesta á eftirfarandi vefslóð: www.tryggingarsjodur.is
- Skyldur fjármálafyrirtækja í aðgerðum gegn peningabætti og fjármögnun hryðjuverka. Lilja Björg Arngrímsdóttir. Tímarit Lögréttu, 2. hefti 2008, bls. 171-201
- Lög nr. 131/1997 um rafræna skráningu verðbréfa. Tryggvi Axelsson. Úlfljótur, 3. hefti 2000, bls. 400-414
- Lagareglur um verðbréfa-, fjárfestingar- og fagfjárfestasjóði. Eyvindur G. Gunnarsson. Úlfljótur, 4. hefti 2013, bls. 403-440
- Afleiðingar brota á reglum um fjárfestavernd og viðskiptahætti fjármálafyrirtækja : nýleg dæmi úr dómaframkvæmd Hæstaréttar Íslands og Hæstaréttar Noregs. Valgerður Sólmes. Afmælisrit: Viðar Már Matthíasson sextugur 16. ágúst 2014, bls. 537-589

LÖG

[Lög nr. 55/2017 um skortsölu og skuldatryggingar](#)
[Lög nr. 24/2017 um evrópskt eftirlitskerfi á fjármálamarkaði](#)
[Lög nr. 128/2011 um verðbréfasjóði, fjárfestingarsjóði og fagfjárfestasjóði](#)
[Lög nr. 11/2008 um sértrygð skuldabréf.](#)
[Lög nr. 108/2007 um verðbréfavíðskipti](#)
[Lög nr. 110/2007 um kauphallir](#)
[Lög nr. 3/2006 um ársreikninga](#)
[Lög nr. 64/2006 um aðgerðir gegn peningabætti og fjármögnun hryðjuverka](#)
[Lög nr. 161/2002 um fjármálafyrirtæki](#)
[Lög nr. 131/1997 um rafræna eignarskráningu verðbréfa](#)
[Lög nr. 87/1998 um opinbert eftirlit með fjármálastarfsemi](#)
[Lög nr. 98/1999 um innstæðutryggingar og tryggingakerfi fyrir fjárfesta](#)

REGLUGERÐIR OG REGLUR FME

Helstu reglugerðir og reglur:

[Reglugerð nr. 630/2005 um innherjaupplýsingar og markaðssvik, með síðari breytingum.](#)
[Reglur FME nr. 1050/2012 um meðferð innherjaupplýsinga og viðskipti innherja.](#)
[Leiðbeinandi tilmæli nr. 2/2012 um framkvæmd reglna nr. 1050/2012 um meðferð innherjaupplýsinga og viðskipti innherja](#)
[Reglugerð nr. 995/2007 um fjárfestavernd og viðskiptahætti fjármálafyrirtækja, með síðari breytingum.](#)
[Reglur FME nr. 1013/2007 um opinbera fjárfestingarráðgjöf.](#)
[Leiðbeinandi tilmæli nr. 5/2014 um aðgerðir gegn peningabætti og fjármögnun hryðjuverka.](#)

Aðrar reglugerðir og reglur:

[Reglugerð nr. 641/2017 um gildistöku reglugerða Evrópusambandsins um skortsölu og skuldatryggingar.](#)
[Reglugerð nr. 837/2013 um almenn útboð verðbréfa að verðmæti jafnvirðis 5.000.000 evra í íslenskum krónum eða meira og töku verðbréfa til viðskipta á skipulegum verðbréfamarkaði.](#)
[Reglugerð nr. 836/2013 um almennt útboð verðbréfa að verðmæti 8,4 til 210 milljónir kr.](#)
[Reglugerð nr. 245/2006 um opinbera skráningu verðbréfa í kauphöll](#)
[Reglugerð nr. 994/2007 um innleiðingu reglugerðar framkvæmdastjórnarinnar \(EB\) nr. 1287/2006 frá 10. ágúst 2006 um framkvæmd tilskipunar Evrópuþingsins og ráðsins 2004/39/EB að því er varðar skyldur fjármálafyrirtækja varðandi skýrsluhald, tilkynningar um viðskipti, gagnsæi á markaði, töku fjármálagerna til viðskipta og hugtök sem eru skilgreind að því er varðar þá tilskipun](#)
[Reglugerð nr. 706/2008 um safnskráningu og varðveislu fjármálagerna á safnreikningi.](#)
[Reglugerð nr. 707/2008 um upplýsingagjöf og tilkynningarskyldu samkvæmt lögum nr. 108/2007 um verðbréfiðskipti.](#)
[Reglugerð nr. 1166/2013 um fjárfestingarheimildir verðbréfasjóða, innlausn, markaðssetningu erlendra sjóða og upplýsingagjöf.](#)
[Reglugerð nr. 471/2014 um skipulagskröfur rekstrarfélaga verðbréfasjóða \(þ.m.t. um hagsmunaárekstra, viðskiptahætti, áhættustýringu og inntak samkomulags milli vörslufyrirtækis og rekstrarfélags\).](#)
[Reglugerð nr. 472/2014 um samruna sjóða, skipan höfuðsjóða og fylgisjóða og tilkynningaraðferð.](#)
[Reglugerð nr. 397/2000, um rafræna eignarskráningu verðbréfa í verðbréfamíðstöð, með síðari breytingum.](#)
[Reglugerð nr. 983/2013 um gildistöku reglugerðar framkvæmdastjórnarinnar nr. 583/2010 um framkvæmd tilskipunar Evrópuþingsins og ráðsins 2009/65/EB að því er varðar lykilupplýsingar fyrir fjárfesta og skilyrði sem skulu uppfyllt þegar lykilupplýsingar fyrir fjárfesta eða lýsingin er lögð fram á varanlegum miðli öðrum en pappír eða vefsetri.](#)
[Reglugerð nr. 984/2013 um gildistöku reglugerðar framkvæmdastjórnarinnar nr. 584/2010 um framkvæmd tilskipunar Evrópuþingsins og ráðsins 2009/65/EB að því er varðar snið og inntak staðlaðrar tilkynningar og staðfestingar á verðbréfasjóði, notkun rafrænna samskipta milli lögbærra yfirvalda vegna tilkynninga og verklagsreglur vegna sannprófunar á staðnum og rannsókna sem og upplýsingaskipti milli lögbærra yfirvalda.](#)
[Aðrar reglugerðir og reglur Fjármálaeftirlits sem kunna að verða settar frá birtingu prófsefnislýsingar á hausti fram að prófdegi](#)

REGLUR KAUPHALLAR ÍSLANDS HF. (NASDAQ ICELAND)

Reglur fyrir útgefendur:

- Skipulegur verðbréfamarkaður (Aðalmarkaðurinn): [Reglur fyrir útgefendur fjármálagerna.](#)
- Markaðstorg fjármálagerna (First North):
 - Hlutabréf: [Nasdaq First North Nordic – Rulebook](#) (aðeins á ensku).
 - Skuldabréf: [First North Iceland Fixed Income – Rulebook](#) (aðeins á ensku).

Aðildarreglur: [Nasdaq Nordic Member Rules](#) (aðeins á ensku).

Aðrar reglur Nasdaq Iceland sem kunna að verða settar frá birtingu prófsefnislýsingar á hausti fram að prófdegi. Sjá nánar hér: <http://business.nasdaq.com/list/Rules-and-Regulations/European-rules/nasdaq-iceland>

ÍTAREFNI:

LÖG

[Lög nr. 125/2008 um heimild til fjárveitingar úr ríkissjóði vegna sérstakra aðgerða á fjármálamarkaði \(„neyðarlögin“\)](#)

REGLUGERÐIR OG REGLUR FME

[Reglugerð nr. 320/2013 um ábyrgðartryggingu verðbréfamíðlana.](#)
[Reglugerð nr. 191/2008 um tilkynningar um viðskipti skv. 30. gr. laga nr. 108/2007 um verðbréfiðskipti.](#)
[Reglugerð um innstæðutryggingar og tryggingakerfi fyrir fjárfesta nr. 120/2000, með síðari breytingum.](#)
[Reglugerð nr. 626/2006 um meðhöndlun tilkynninga um ætlað peningabætti, með síðari breytingum.](#)
[Reglur nr. 528/2008 um sértryggð skuldabréf.](#)
[Fylgiskjal I við reglugerð nr. 243/2006 - Reglugerð framkvæmdastjórnarinnar \(EB\) nr. 809/2004 frá 29. apríl 2004 um framkvæmd tilskipunar Evrópuþingsins og ráðsins 2003/71/EB að því er varðar upplýsingar í lýsingum, svo og framsetningu þeirra, upplýsingar felldar inn með tilvísun, og birtingu lýsinganna, svo og dreifingu auglýsinga, með síðari breytingum.](#)

GREINARGERÐIR FRUMVARPA TIL LAGA

Í greinargerðum frumvarpa til fyrrgreindra laga og breytingarlaga er að finna nánari lýsingu á inntaki viðkomandi lagaákvæða.

EFNISÞÆTTIR

- 1.0 Inngangur
 - 1.1 Afmörkun efnisins
 - 1.2 Bakgrunnur lagaumhverfis
 - 1.2.1 Aðgengi að lögum, reglum og tilmælum
- 2.0 Lög nr. 161/2002 um fjármálafyrirtæki
 - 2.1 Gildissvið
 - 2.2 Tegundir starfsleyfa
 - 2.3 Starfsleyfi
 - 2.3.1 Leyfisskyld starfsemi
 - 2.3.2 Veiting, synjun og afturköllun starfsleyfis
 - 2.3.3 Umsókn um starfsleyfi
 - 2.4 Stofnun og starfsemi
 - 2.5 Starfsheimildir til verðbréfiðskipta o.fl.
 - 2.5.1 Viðskiptabankar, sparisjóðir og lánaþyrirtæki
 - 2.5.2 Verðbréfiðfyrirtæki
 - 2.5.3 Verðbréfiðmiðlanir
 - 2.5.4 Rekstrarfélög
 - 2.6 Eignarhlutir í fyrirtækjum og stórar áhættur
 - 2.7 Starfsemi fjármálafyrirtækja milli landa
 - 2.8 Eignarhlutir og meðferð þeirra
 - 2.8.1 Samþykki FME
 - 2.8.2 Umsókn fyrirfram
 - 2.8.3 Mat á hæfi umsækjanda
 - 2.8.4 Afgreiðsla umsóknar
 - 2.8.5 Nýting heimildar
 - 2.8.6 Úrræði ef ekki er sótt um leyfi eða leyfi er hafnað
 - 2.8.7 Tilkynningaskylda um sölu eignarhlutar/aðilaskipti
 - 2.8.8 Hæfi skortir til meðferðar eignarhlutar
 - 2.9 Stjórn og starfsmenn fjármálafyrirtækja
 - 2.9.1 Almennt
 - 2.9.2 Hæfisskilyrði stjórnar og framkvæmdastjóra
 - 2.9.3 Hæfisskilyrði starfsmanna í verðbréfiðskiptum
 - 2.9.4 Starfsreglur
 - 2.9.4.1 Verkaskipting
 - 2.9.4.2 Þátttaka stjórnarmanna í einstökum málum
 - 2.9.4.3 Þátttaka starfsmanna í atvinnurekstri
 - 2.9.4.4 Viðskipti starfsmanna við FFT
 - 2.9.5 Þagnarskylda
 - 2.10 Meðhöndlun áhættuþátta í starfsemi fjármálafyrirtækja
 - 2.11 Ársreikningur, endurskoðun og samstæðureikningsskil
 - 2.12 Slit og samruni

- 2.13 Eftirlit
- 2.14 Viðurlög
- 3.0 Verðbréfamarkaðir
 - 3.1 Starfsleyfi kauphalla
 - 3.1.1 Leyfis skyld starfsemi
 - 3.1.2 Fjármálaeftirlitið veitir starfsleyfi
 - 3.1.3 Nafntilgreining
 - 3.2 Stofnun og starfsemi kauphalla
 - 3.2.1 Skyldur kauphallar
 - 3.2.2 Stjórn og framkvæmdastjóri kauphallar
 - 3.2.3 Hlutfjáreign og viðskipti starfsmanna
 - 3.2.4 Þagnarskylda
 - 3.3 Aðild að skipulegum verðbréfamarkaði
 - 3.3.1 Reglur kauphallar um aðild að markaðnum
 - 3.3.2 Skilyrði fyrir markaðsaðild
 - 3.3.3 Niðurfelling aðildarsamnings
 - 3.3.4 Eftirlit kauphallar með viðskiptum
 - 3.4 Taka fjármálagerninga til viðskipta á skipulegum verðbréfamarkaði
 - 3.4.1 Reglur kauphallar (útgefendareglur)
 - 3.4.2 Samþykki kauphallar fyrir því að fjármálagerningar séu teknir til viðskipta
 - 3.4.3 Taka fjármálagerninga til viðskipta án samþykkis útgefanda
 - 3.4.4 Taka fjármálagerninga úr viðskiptum og tímabundin stöðvun viðskipta
 - 3.5 Viðskipti utan skipulegra verðbréfamarkaða
 - 3.6 Markaðstorg fjármálagerninga (MTF)
 - 3.6.1 Munurinn á markaðstorgi fjármálagerninga og skipulegum verðbréfamarkaði
 - 3.6.2 Skipulag markaðstorgs
 - 3.6.3 Aðild að markaðstorgi
 - 3.6.4 Viðskiptaefirlit
 - 3.6.5 Gagnsæi á markaðstorgi
 - 3.7 Eftirlit og viðurlög
- 4.0 Lög nr. 108/2007 um verðbréfavíðskipti
 - 4.1 Gildissvið og hugtakið „verðbréfavíðskipti“
 - 4.2 Orðskýringar
 - 4.2.1 Fjármálagerningur
 - 4.2.1.1 Verðbréf
 - 4.2.1.2 Peningamarkaðsskjöl
 - 4.2.1.3 Hlutdeildarskírteini
 - 4.2.1.4 Afleiður
 - 4.2.2 Eignastýring
 - 4.2.3 Fjárfestingarráðgjöf og opinber fjárfestingarráðgjöf
 - 4.2.4 Viðurkenndir gagnaðilar, fagfjárfestar og almennir fjárfestar
 - 4.2.5 Skipulegur verðbréfamarkaður, markaðstorg fjármálagerninga og innmiðlari
 - 4.2.6 Taka fjármálagerninga til viðskipta og skráning verðbréfa
 - 4.2.7 Viðurkennd markaðsframkvæmd
 - 4.3 Fjárfestavernd og víðskiptahættir fjármálafyrirtækja
 - 4.3.1 Góð víðskiptavenja
 - 4.3.2 Skipulag fjármálafyrirtækja
 - 4.3.3 Útvistun verkefna
 - 4.3.4 Hagsmunaárekstrar
 - 4.3.5 Skriflegur samningur, skráning og yfirlit
 - 4.3.6 Skráning þjónustu og varðveisla gagna
 - 4.3.7 Sérgreining fjármálagerninga og annarra fjármuna
 - 4.3.8 Safnskráning
 - 4.3.9 Framsalsáritun
 - 4.3.10 Skyldur vegna eignastýringar og fjárfestingarráðgjafar (e. suitability)
 - 4.3.11 Skyldur vegna annarra verðbréfavíðskipta (e. appropriateness)
 - 4.3.12 Besta framkvæmd

- 4.3.13 Framkvæmd viðskiptafyrirmæla
 - 4.3.14 Einkaumboðsmenn
 - 4.3.15 Flokkun viðskiptavina í viðurkennda gagnaðila, fagfjárfesta og almenna fjárfesta og afleiðingar þess
 - 4.3.16 Opinber fjárfestingarráðgjöf og birting tölfraeðiupplýsinga
 - 4.4 Gagnsæi viðskipta
 - 4.4.1 Upplýsingagjöf innmiðlara (e. pre-trade)
 - 4.4.2 Upplýsingagjöf fjármálafyrirtækja um viðskipti (e. post-trade)
 - 4.5 Tilkynningaskylda um viðskipti til FME (e. transaction reporting)
 - 4.6 Samningsbundið uppgjör afleiðna
 - 4.7 Eftirlit Fjármálaeftirlitsins
 - 4.8 Viðurlög
 - 4.8.1 Stjórnvaldssektir
 - 4.8.2 Sektor eða fangelsi
- 5.0 Útboð og taka verðbréfa til viðskipta skv. lögum nr. 108/2007 um verðbréfiðviðskipti
- 5.1 Gildissvið
 - 5.2 Orðskýringar
 - 5.2.1 Almennt útboð
 - 5.2.2 Hæfir fjárfestar
 - 5.2.3 Heimaríki – gistiríki
 - 5.2.4 Sölutrygging
 - 5.3 Skilyrði almenns útboðs og töku verðbréfa til viðskipta
 - 5.3.1 Undanþága frá gerð lýsinga
 - 5.3.1.1 Tegund útboða
 - 5.3.1.2 Tegund verðbréfa - útboð
 - 5.3.1.3 Tegund verðbréfa - skráning
 - 5.4 Lýsing
 - 5.4.1 Tilgangur
 - 5.4.2 Upplýsingar í lýsingu
 - 5.4.2.1 Lýsing, eitt skjal – þrjú skjöl
 - 5.4.2.2 Útgefandalýsing
 - 5.4.2.3 Verðbréfalýsing
 - 5.4.2.4 Samantekt
 - 5.4.2.5 Grunnlýsing
 - 5.4.2.6 Viðauki við lýsingu
 - 5.4.3 Ábyrgð á lýsingu
 - 5.4.4 Staðfesting lýsingar
 - 5.4.5 Birting lýsingar
 - 5.4.6 Gildistími lýsingar, grunnlýsingar og útgefandalýsingar
 - 5.4.7 Umsjón með almennu útboði
 - 5.4.8 Lýsingar staðfestar af lögbærum yfirvöldum á EES-svæðinu
 - 5.4.8.1 Tilkynning lögbærra yfirvalda
 - 5.4.9 Viðurlög – skaðabótaskylda
- 6.0 Taka fjármálagerninga til viðskipta og skráning skv. lögum nr. 110/2007 um kauphallir
- 6.1 Munurinn á töku fjármálagerninga til viðskipta og opinberri skráningu verðbréfa
 - 6.2 Skilyrði fyrir opinberri skráningu
 - 6.3 Skilyrði kauphallar fyrir töku fjármálagerninga til viðskipta
 - 6.3.1 Hlutabréf
 - 6.3.1.1 Hlutlæg skilyrði skráningar
 - 6.3.1.2 Huglæg skilyrði skráningar
 - 6.3.1.3 Skráning á nýju hlutafé
 - 6.3.1.4 Breytingar á rekstrarformi eða starfsemi
 - 6.3.2 Skuldabréf
 - 6.3.3 Hlutdeildarskírteini
 - 6.3.4 Önnur verðbréf
 - 6.3.5 Skráningarferli
 - 6.4 Ábyrgð og skyldur
 - 6.4.1 Stjórn útgefanda

- 6.4.2 Umsjónaraðili skráningar
 - 6.4.2.1 Áreiðanleikakönnun
 - 6.4.3 Endurskoðendur
 - 6.4.4 Aðrir
 - 6.4.5 Kauphöll
- 6.5 Athugunarlisti
- 6.6 Afskráning
- 6.7 Viðurlög
- 7.0 Reglulegar upplýsingar útgefanda skv. lögum nr. 108/2007 um verðbréfavíðskipti
 - 7.1 Gildissvið og undanþágur
 - 7.2 Skylda til að birta ársreikning
 - 7.3 Skylda til að birta árshlutareikning vegna fyrstu sex mánaða reikningsárs
 - 7.4 Greinargerð frá stjórn
 - 7.5 Efni ársreiknings og árshlutareiknings
 - 7.6 Útgefandi utan EES
 - 7.7 Opinber birting og ábyrgð
 - 7.8 Miðlæg varðveisla
 - 7.9 Viðbótarskyldur í reglum kauphallar fyrir útgefendur
- 8.0 Aðrar skyldur útgefanda um veitingu upplýsinga skv. lögum nr. 108/2007 um verðbréfavíðskipti
 - 8.1 Gildissvið og undanþágur
 - 8.2 Viðbótarupplýsingar
 - 8.3 Breytingar á stofnsamningi eða samþykktum
 - 8.4 Hlutabréf
 - 8.5 Skuldabréf
 - 8.6 Útgefandi með skráða skrifstofu í ríki utan EES
 - 8.7 Opinber birting og miðlæg varðveisla
 - 8.8 Viðbótarskyldur í reglum kauphallar fyrir útgefendur
- 9.0 Breyting á verulegum hlut atkvæðisréttar skv. lögum 108/2007 um verðbréfavíðskipti
 - 9.1 Gildissvið og undanþágur
 - 9.2 Flöggunarskylda
 - 9.3 Afmörkun verulegs hlutar
 - 9.4 Tilkynning flöggunarskylds aðila til útgefanda og FME
 - 9.5 Frestur til að tilkynna
 - 9.6 Birting útgefanda á upplýsingar í tilkynningu
 - 9.7 Miðlæg varðveisla
 - 9.8 Viðurlög
- 10.0 Yfirtökutilboð og tilboðsyfirlit skv. lögum nr. 108/2007 um verðbréfavíðskipti
 - 10.1 Gildissvið
 - 10.2 Tilgangur yfirtökureglna
 - 10.3 Tilboðsskylda
 - 10.3.1 Bein eða óbein yfirráð
 - 10.3.2 Hluthafi og samstarfsaðilar
 - 10.3.3 Samstarf aðila
 - 10.4 Valfrjáls tilboð
 - 10.5 Tilkynning um tilboð
 - 10.6 Skilmálar tilboðs
 - 10.6.1 Verð
 - 10.6.2 Form endurgjalds
 - 10.6.3 Sömu skilmálar boðnir öllum hluthöfum
 - 10.6.4 Gildistími yfirtökutilboðs
 - 10.6.5 Uppgjör viðskipta
 - 10.6.6 Undanþágur FME frá skilmálum
 - 10.7 Hömlur á heimildum stjórnar
 - 10.8 Skyldur stjórnar
 - 10.9 Afturköllun tilboðs
 - 10.10 Ógilding tilboðs

- 10.11 Breytingar á tilboði
 - 10.12 Samkeppnistilboð
 - 10.13 Upplýsingar um niðurstöður tilboðs
 - 10.14 Innlausnarréttur tilboðsgjafa og hluthafa
 - 10.15 Úrræði ef ekki er gert tilboð
 - 10.16 Tilboðsyfirlit og tilgangur þess
 - 10.16.1 Gildissvið
 - 10.16.1.1 Yfirtökutilboð
 - 10.16.1.2 Valfrjáls tilboð
 - 10.16.2 Efni tilboðsyfirlits
 - 10.16.3 Staðfesting tilboðsyfirlits
 - 10.16.4 Opinber birting tilboðsyfirlits
 - 10.17 Viðurlög
 - 10.18 Yfirtökunefnd – starfsemi hennar 1.7.2005 til 1.7.2008
- 11.0 Verðmyndun á skipulegum verðbréfamarkaði skv. lögum nr. 108/2007 um verðbréfavíðskipti
- 11.1 Gildissvið
 - 11.2 Viðskiptavaki
 - 11.2.1 Almennt
 - 11.2.2 Viðskiptavakasamningar
 - 11.2.3 Tilkynning um viðskiptavakt
 - 11.2.4 Viðskiptavakt fyrir eigin reikning eða reikning útgefanda
 - 11.3 Markaðsmisnotkun og milliganga fjármálafyrirtækis
 - 11.3.1 Skilgreining
 - 11.3.2 Tilvik markaðsmisnotkunar
 - 11.3.2.1 Framboð, eftirspurn, verð gefið ranglega til kynna
 - 11.3.2.2 Rangar/misvísandi upplýsingar eða verð tryggt
 - 11.3.2.3 Tilbúningur viðskipta, blekking eða sýndarmennska
 - 11.3.2.4 Upplýsingum, fréttum eða orðrómi dreift
 - 11.3.3 Viðurkennd markaðsframkvæmd
 - 11.3.3.1 Mat á viðurkenndri markaðsframkvæmd
 - 11.3.3.2 Samráð og birting
 - 11.3.4 Skyldur fjármálafyrirtækja
 - 11.3.4.1 Starfsmenn
 - 11.3.4.2 Fjármálafyrirtæki
 - 11.3.4.3 Ekki brot á þagnarskyldu
 - 11.3.4.4 Ekki refsí- eða skaðabótaábyrgð
 - 11.4 Viðurlög
- 12.0 Meðferð innherjaupplýsinga og viðskipti innherja skv. lögum nr. 108/2007 um verðbréfavíðskipti
- 12.1 Meginreglan um jafnræði fjárfesta
 - 12.2 Staða innherja
 - 12.3 Rök fyrir viðskiptum innherja
 - 12.4 Gildissvið
 - 12.5 Innherjaviðskipti
 - 12.5.1 Lögleg viðskipti innherja
 - 12.5.2 Innherjasvik
 - 12.6 Innherjaupplýsingar
 - 12.6.1 Skilgreining
 - 12.6.1.1 Eðli
 - 12.6.1.2 Efni
 - 12.6.1.3 Áhrif
 - 12.6.1.4 Birting
 - 12.7 Innherjar
 - 12.7.1 Fruminnherjar
 - 12.7.2 Tímabundnir innherjar
 - 12.7.3 Aðrir innherjar
 - 12.7.4 Lögaðilar
 - 12.8 Ólögmati
 - 12.8.1 Afla eða ráðstafa með beinum eða óbeinum hætti

- 12.8.2 Miðlun upplýsinga til 3ja aðila
- 12.8.3 Ráðgjöf til 3ja aðila
- 12.9 Lögaðilar og ólögmaett atferli
- 12.10 Undanþágur
 - 12.10.1 Gjaldfallin samningsskylda
 - 12.10.2 Framkvæmd viðskiptafyrirmæla
 - 12.10.3 Framkvæmd viðskiptavaktar
- 12.11 Skyldur fjármálafyrirtækja
 - 12.11.1 Starfsmenn
 - 12.11.2 Fjármálafyrirtæki
 - 12.11.3 Ekki brot á þagnarskyldu
 - 12.11.4 Ekki refsí- eða skaðabótaábyrgð
- 12.12 Viðskipti fruminnherja
 - 12.12.1 Rannsóknarskylda fruminnherja
 - 12.12.2 Tilkynningarskylda fruminnherja
 - 12.12.3 Tilkynning til FME um viðskipti fruminnherja og tengdra aðila
 - 12.12.4 Birting upplýsinga um tiltekin viðskipti stjórnenda
- 12.13 Innherjaskrá
- 12.14 Upplýsingaskylda útgefanda
- 12.15 Reglur um meðferð innherjaupplýsinga og viðskipti innherja
- 12.16 Regluvörður
- 12.17 Eftirlit
- 12.18 Viðurlög
- 13.0 Birting innherjaupplýsinga skv. lögum 108/2007 um verðbréfavíðskipti, reglugerð 630/2005 um innherjaupplýsingar og markaðssvik og reglur FME nr. 1050/2012 um meðferð innherjaupplýsinga og viðskipti innherja
 - 13.1 Tilgangur upplýsingaskyldu
 - 13.2 Birting innherjaupplýsinga – upplýsingaskylda
 - 13.3 Hlutverk kauphalla
 - 13.4 Innri reglur útgefanda og reglur FME
 - 13.5 Ábyrgð á upplýsingagjöf
 - 13.6 Framkvæmd upplýsingagjafar
 - 13.6.1 Tímasetning
 - 13.6.2 Sendingarmáti, form og efni
 - 13.7 Frestun upplýsingagjafar
 - 13.7.1 Lögmæt frestun
 - 13.7.2 Trúnaður tryggður
 - 13.8 Dreifing innherjaupplýsinga
 - 13.9 Viðurlög
- 14.0 Lög nr. 55/2017 um skortsölu og skuldatryggingar
 - 14.1 Skyldan til að tilkynna skortstöður til FME þegar staðan nær viðkomandi tilkynningarmörkum eða fer undir þau
 - 14.1.1 Hlutabréf
 - 14.1.2 Ríkisskuldir
 - 14.2 Opinber birting upplýsinga um skortstöður í hlutabréfum
 - 14.3 Upplýsingagjöf FME til ESMA
 - 14.4 Bann við óvarinni skortsölu með hlutabréf og ríkisskuldir
 - 14.4.1 Undantekningar
 - 14.5 Bann við óvörðum stöðum í skuldatryggingum á ríki
 - 14.6 Aðferðir við uppkaupt hlutabréfum standi seljandi ekki við afhendingu
 - 14.7 Heimildir FME við sérstakar aðstæður
 - 14.7.1 Útvíkkun tilkynnarskyldu um skortstöður
 - 14.7.2 Útvíkkun skyldu til að birta upplýsingar opinberlega um skortstöður
 - 14.7.3 Krafa um birtingu upplýsinga um gjalddöku fyrir lán á fjármálagerningum
 - 14.7.4 Bann eða takmörkun á skortsölu eða sambærilegum viðskiptum
 - 14.7.5 Bann eða takmörkun á viðskiptum með skuldatryggingar á ríki
 - 14.8 Heimildir ESMA við sérstakar aðstæður
 - 14.8.1 Upplýsingar um hreinar skortstöður í ákveðnum fjármálagerningum

- 14.8.2 Opinber birting upplýsinga
- 14.8.3 Bann eða takmarka skortsölu eða sambærilegum viðskiptum
- 15.0 Lög nr. 128/2011 um verðbréfasjóði, fjárfestingarsjóði og fagfjárfestasjóði
 - 15.1 Gildissvið
 - 15.2 Orðskýringar
 - 15.2.1 Verðbréfasjóðir
 - 15.2.2 Fjárfestingarsjóðir
 - 15.2.3 Fagfjárfestasjóðir
 - 15.2.4 Rekstrarfélög
 - 15.2.5 Vörslufyrirtæki
 - 15.2.6 Hlutdeildarskírteini
 - 15.3 Helsti munur á verðbréfasjóðum og fjárfestingarsjóðum
 - 15.3.1 Innlausn
 - 15.3.2 Fjárfestingarheimildir
 - 15.3.3 Markaðssetning utan heimalands
 - 15.4 Um stofnun og starfsemi verðbréfa- og fjárfestingarsjóða
 - 15.5 Aðskilnaður rekstrar og vörslu
 - 15.6 Um rekstrarfélög
 - 15.6.1 Útvistun verkefna
 - 15.7 Vörslufyrirtæki
 - 15.8 Upplýsingagjöf
 - 15.9 Samruni verðbréfasjóða
 - 15.10 Höfuð- og fylgisjóðir
 - 15.11 Fagfjárfestasjóðir
 - 15.11.1 Í rekstri rekstrarfélags
 - 15.11.2 Aðrir fagfjárfestasjóðir
 - 15.11.3 Sameiginleg ákvæði (þ.m.t. fjárfestingarheimildir)
 - 15.12 Eftirlit
 - 15.13 Viðurlög
- 16.0 Verðbréfamiðstöð skv. lögum nr. 131/1997 um rafræna eignarskráningu verðbréfa
 - 16.1 Gildissvið
 - 16.2 Hlutverk verðbréfamiðstöðva
 - 16.3 Orðskýringar
 - 16.3.1 Rafbréf
 - 16.3.2 Eignarskráning
 - 16.3.3 Verðbréfamiðstöð
 - 16.3.4 Reikningsstofnun
 - 16.4 Leyfis skyld starfsemi
 - 16.5 Aðild
 - 16.5.1 Reikningsstofnanir
 - 16.5.2 Útgefendur
 - 16.5.2.1 Útgáfulýsingar
 - 16.6 Eignaskráning í verðbréfamiðstöð
 - 16.6.1 Útgáfa á rafbréfum
 - 16.6.2 Skráning réttinda
 - 16.6.3 Tilkynningarstaður
 - 16.6.4 Tilkynningartími
 - 16.6.5 Bráðabirgðaeignarskráning
 - 16.7 Lokafærsla og efndalok
 - 16.8 Réttaráhrif eignarskráningar
 - 16.9 Reikningsyfirlit
 - 16.10 Úrskurðarnefnd og kærumeðferð
 - 16.10.1 Úrskurðir úrskurðarnefndar verðbréfamiðstöðva, aðgengilegir á www.stjornarradid.is
 - 16.11 Skaðabótaábyrgð
 - 16.12 Eftirlit og viðurlög
- 17.0 Eftirlitsaðilar á fjármálamarkaði

- 17.1 Fjármála- og efnahagsráðherra
- 17.2 Fjármálaeftirlitið
 - 17.2.1 Hlutverk
 - 17.2.2 Úrræði – valdheimildir
- 17.3 Eftirlitsstofnun EFTA (ESA) og Evrópska verðbréfamarkaðseftirlitsstofnunin (ESMA)
 - 17.3.1 Tveggja stoða kerfi EES-samningsins
 - 17.3.2 Hlutverk ESMA. Óbindandi ákvarðanir og upplýsingagjöf
 - 17.3.3 Hlutverk ESA. Bindandi ákvarðanir og málsmeðferð
 - 17.3.4 EFTA-dómstólinn sker endanlega úr um ágreining
- 17.4 Skipulegir verðbréfamarkaðir
- 17.5 Seðlabanki Íslands
- 17.6 Hlutafélaga- og ársreikningaskrá
- 17.7 Fjármálafyrirtæki og útgefendur skráðra fjármálagerna
 - 17.7.1 Stjórnir fjármálafyrirtækja
 - 17.7.2 Stjórnir útgefenda fjármálagerna
 - 17.7.3 Tilkynningarskylda starfsmanna fjármálafyrirtækja
 - 17.7.4 Innri og ytri endurskoðendur
 - 17.7.5 Regluvarsla og áhættustýring
- 17.8 Fjárfestar
- 17.9 Fjölmiðlar
- 17.10 Viðurlög og málsmeðferð

- 18.0 Reglur um peningþvætti
 - 17.1. Til starfsemi hvaða aðila ná lögin
 - 17.2. Hugtakið peningþvætti og fjármögnun hryðjuverka
 - 17.3. Tilkynningarskyldir aðilar
 - 17.4. Reglur um það hvenær kanna þarf áreiðanleika viðskiptavina og hverjir þurfa að framkvæma slíka könnun
 - 17.5. Hvaða upplýsinga þarf að afla við könnun áreiðanleika
 - 17.6. Eftirlit með framkvæmd laganna
 - 17.7. Viðurlög við brotum gegn lögnum
 - 17.8. Alþjóðasamstarf

- 19.0 Innstæðutryggingar og tryggingar fyrir fjárfesta
 - 18.1. Markmið laganna
 - 18.2. Aðilar að Tryggingasjóði innstæðueigenda
 - 18.3. Hvernig Tryggingasjóður innstæðueigenda er fjármagnaður
 - 18.4. Hverjir eiga rétt á greiðslum úr sjóðnum og við hvaða kringumstæður
 - 18.5. Greiðslur úr innstæðudeild
 - 18.6. Greiðslur úr verðbréfadeild
 - 18.7. Staða útibúa og dótturfélaga aðila sjóðsins

VIÐSKIPTAHÆTTIR

MARKMIÐ

Próftakar eiga að þekkja til og geta fjallað um öll atriði sem tiltekin eru í efnisþáttum. Í því felst m.a. að próftakar geti skilgreint og tjáð sig um helstu þætti viðskipta með verðbréf, sjóði, afleiður, íslenskar krónur og gjaldeyri, s.s. tegund og skipulag markaðar, ferli og hlutverk ólíkra markaðsaðila.

LESEFNI

- Bodie, Zvi o.fl. (2011). Investments and portfolio management. ISBN-10: 0077134508
- Mischkin, Frederic C. o.fl. (2012). Financial markets and institutions. ISBN-10: 0273754440
- Gylfi Magnússon. (2002). Eignastýring. ISBN-10: 9979955902
- [Peningamál \(2002/3\). Millibankamarkaður með krónur: Halldór Sveinn Kristinsson.](#)
- [Reglur FME nr. 670/2013 um eðlilega og heilbrigða viðskiptahætti fjármálafyrirtækja.](#)
- [Peningamál \(2002/4\). Uppgjör verðbréfiðskipta – ný viðmið. Hallgrímur Ásgeirsson.](#)

ÍTAREFNI

- Svandís R. Ríkharðsdóttir, Sigurður B. Stefánsdóttir (2016). Lesið í markaðinn: eignastýring og leitun að bestu ávöxtun.
- Gunnar Baldvinsson. (2004). Verðmætasta eignin. ISBN-10: 9979911921
- Krónumarkaður:
<http://www.sedlabanki.is/library/Fylgiskj%C3%B6l/Hagtölur/Fjarmálafyrirtæki/Lysigagn/Kronumarkadur.pdf>
- [Peningamál \(2002/1\). Skuldabréfamarkaður á Íslandi. Halldór Sveinn Kristinsson](#)
- [Nasdaq Nordic, INET Nordic Market Model](#)

EFNISÞÆTTIR

Verðbréf

1.0 Markaðssetning/sala (e. placing)

- 1.1 Frummarkaður (e. primary market)
- 1.2 Eftirmarkaður (e. secondary market)
- 1.3 Umsjónaraðilar (e. syndicate, lead manager, co-manager)
- 1.4 Sölutrygging (e. underwriting)
- 1.5 Útboð
 - 1.5.1 Almennt útboð (e. public offering)
 - 1.5.2 Frumútboð (e. initial public offering, IPO)
 - 1.5.3 Forgangsréttarútboð (e. rights issue)
 - 1.5.4 Lokað útboð (e. private placement)
- 1.6 Reglur um almennt útboð
 - 1.6.1 Umsjón með almennu útboði
 - 1.6.2 Lýsing (e. prospectus)
 - 1.6.2.1 Áreiðanleikakannanir (e. due diligence)
 - 1.6.2.2 Staðfesting á lýsingu (e. approval of a prospectus)
- 1.7 Framkvæmd útboðs
 - 1.7.1 „Fyrstur kemur, fyrstur fær“
 - 1.7.2 Áskriftir (e. subscriptions), úthlutun (e. allotment)
 - 1.7.2.1 Tilboðsbók
 - 1.7.2.2 Áskriftarluti
 - 1.7.3 Aðrar aðferðir
- 1.8 Ákvörðun útboðsverðs
 - 1.8.1 Hæsta verð
 - 1.8.2 Önnur sjónarmið
- 1.9 Verðjöfnun á upphafsskeiði á verðbréfamarkaði (e. stabilisation)
- 1.10 Samningar um söluhómlur (e. lock-up agreements)

2.0 Viðskipti á eftirmarkaði (e. trade)

- 2.1 Óskráð verðbréf (e. unlisted securities)
 - 2.1.1 Viðskipti án miðlægrar verðmyndunar (e. over-the-counter, OTC)
 - 2.2 Skráð verðbréf (e. listed securities)
 - 2.2.1 Rekstraraðili markaðar (e. market operator)
 - 2.2.2 Kauphöll Íslands hf. (Nasdaq Iceland)
 - 2.2.2.1 Aðalmarkaður - skipulegur verðbréfamarkaður (e. regulated market)
 - 2.2.2.1.1 Umsjón með töku til viðskipta
 - 2.2.2.1.2 Lýsing (e. prospectus)
 - 2.2.2.2 First North Iceland - markaðstorg fjármálagerninga (e. multilateral trading facility, MTF)
 - 2.2.2.2.1 Umsjón með skráningu
 - 2.2.2.2.2 Skráningarskjal
 - 2.2.3 Viðskiptavettvangur (e. trading venue)
 - 2.2.3.1 Tegund viðskiptakerfis
 - 2.2.3.1.1 Samfelldt uppboðsviðskiptakerfi með tilboðaskrá (e. continuous auction order book trading system)
 - 2.2.3.1.2 Tilboðsdriðið kerfi (e. quote-driven trading system)
 - 2.2.3.1.3 Reglulegt uppboðsviðskiptakerfi (e. periodic auction trading system)
 - 2.2.3.1.4 Raddriðið kerfi (e. voice trading system)
 - 2.2.3.2 Viðskiptakerfi Nasdaq Iceland (INET)
 - 2.2.3.2.1 Samfelldt uppboðsviðskiptakerfi með tilboðaskrá
 - 2.2.3.2.2 Kauphallaraðili (e. exchange member)
 - 2.2.3.2.2.1 Miðlari (e. trader)
 - 2.2.3.2.2.2 Viðskipti fyrir viðskiptavini (e. brokerage)
 - 2.2.3.2.2.3 Viðskipti fyrir eigin reikning (e. proprietary trading)
 - 2.2.3.2.2.4 Viðskiptavakt (e. market making)
 - 2.2.3.2.3 Miðlæg verðmyndun
 - 2.2.3.2.3.1 Uppboð (e. call auction)
 - 2.2.3.2.3.2 Samfelld viðskipti (e. continuous trading)
 - 2.2.3.2.4 Framkvæmd viðskipta
 - 2.2.3.2.4.1 Pöruð viðskipti (e. automatch trade)
 - 2.2.3.2.4.1.1 Grunntegundir tilboða
 - 2.2.3.2.4.1.2 Tilboð með hámarki/lágmarki (e. limit order) – skilyrt tilboð
 - 2.2.3.2.4.1.3 Markaðstilboð (e. market order)
 - 2.2.3.2.4.1.4 Einkenni tilboðs (e. attributes)
 - 2.2.3.2.4.1.5 Gildistími tilboðs (e. time in force)
 - 2.2.3.2.4.2 Tilkynnt viðskipti (e. reported trades)
 - 2.2.3.2.4.3 Viðskipti utan viðskiptavettvangs (e. over-the-counter, OTC)
 - 2.2.3.3 Mælikvarðar á virkni markaðar
 - 2.2.3.3.1 Seljanleiki (e. liquidity)
 - 2.2.3.3.1.1 Dýpt (e. depth)
 - 2.2.3.3.1.2 Viðskiptamagn (e. trading volume)
 - 2.2.3.3.1.3 Veltuhraði (e. turnover ratio)
 - 2.2.3.3.1.4 Verðbil (e. spread) og annar kostnaður við viðskipti
 - 2.2.3.3.1.5 Hraði viðskipta (e. immediacy)
 - 2.2.3.4 Skortsala
 - 2.2.3.4.1 Skilgreining
 - 2.2.3.4.2 Skortsöluferli
 - 2.2.3.4.3 Hvenær ber að tilkynna skortsölu
 - 2.2.3.4.4 Nakin skortsala (e. naked short) og takmarkanir á henni
 - 2.2.3.4.5 Rök með skortsölu
 - 2.2.3.4.6 Rök gegn skortsölu
 - 2.2.3.4.7 Skortsöluhlutfall (e. short interest ratio)
 - 2.2.3.4.8 Skortsalaþvingun (e. short squeeze)
- 2.2.3.5 Verðbréfavísitölur
 - 2.2.3.5.1 Skilgreining vísitölu

- 2.2.3.5.2 Tilgangur og nytsemi vísitalna
- 2.2.3.5.3 Tegundir vísitalna
 - 2.2.3.5.3.1 Heildarvísitölur
 - 2.2.3.5.3.2 Viðmiðunarvísitölur
 - 2.2.3.5.3.3 Undirmarkaðavísitölur
 - 2.2.3.5.3.4 Atvinnugreinavísitölur
- 2.2.3.5.4 Útreikningsaðferðir vísitalna
 - 2.2.3.5.4.1 Vegin eða óvegin vísitala
 - 2.2.3.5.4.2 Einfalt meðaltal eða faldmeðaltal
 - 2.2.3.5.4.3 Síðasta viðskiptaverð eða önnur viðmið
- 2.2.3.5.5 Innlendar vísitölur
- 2.2.3.5.6 Erlendar vísitölur
- 2.2.3.6 Upplýsingar
 - 2.2.3.6.1 Uppsprettur upplýsinga
 - 2.2.3.6.1.1 Opinberir aðilar
 - 2.2.3.6.1.2 Útgefendur verðbréfa
 - 2.2.3.6.1.3 Fjármálafyrirtæki, greiningaraðilar
 - 2.2.3.6.1.4 Fjölmíðlar, samfélagsmiðlar
 - 2.2.3.6.1.5 Aðrar uppsprettur
 - 2.2.3.6.2 Fréttaveitur
 - 2.2.3.6.3 Upplýsingaveitur (e. data vendors)
 - 2.2.3.6.4 Eignarréttur á upplýsingum og gjaldtaka
 - 2.2.3.6.4.1 Rauntímaupplýsingar
 - 2.2.3.6.4.2 Seinkaðar upplýsingar
- 2.2.3.7 Reglur um viðskiptahætti
 - 2.2.3.7.1 Ákvæði laga
 - 2.2.3.7.2 Reglur Fjármálaeftirlitsins um heilbrigða og eðlilega viðskiptahætti fjármálafyrirtækja
 - 2.2.3.7.3 Aðildarreglur viðskiptavettvanga

3.0 Uppgjör og frágangur verðbréfiðskipta (e. post trade)

- 3.1 Fjármálafyrirtæki
 - 3.1.1 Bakvinnsla (e. back office)
 - 3.1.2 Verðbréfavarsla (e. custody)
- 3.2 Verðbréfamiðstöð (e. central securities depository, CSD)
 - 3.2.1 Nasdaq verðbréfamiðstöð hf.
 - 3.2.1.1 Eignaskráning (e. notary)
 - 3.2.1.2 Útreikningur og ákvörðun réttinda og skyldna (e. clearing)
 - 3.2.1.3 Verðbréfauppgjör (e. settlement)
- 3.3 Fjárhagsfærslur verðbréfauppgjörs, stórgreiðslukerfi
 - 3.3.1 Hlutverk Seðlabanka Íslands
 - 3.3.2 Hlutverk Reiknistofu bankanna hf. (RB)

4.0 Áhrifapættir á seljanleika og verðmyndun

- 4.1 Skráð eða óskráð verðbréf
- 4.2 Framboð og eftirspurn
- 4.3 Stærð verðbréfaflokks
- 4.4 Flot (e. free float) – dreifing, eigendaprófill
- 4.5 Viðskiptavakt (e. market making)
- 4.6 Opinberar tilkynningar frá útgefanda skráðra verðbréfa
- 4.7 Fréttir, væntingar
- 4.8 Háhraðaviðskipti (e. high-frequency trading)

5.0 Fjárfestar

- 5.1 Virkni
 - 5.1.1 Virkur fjárfestir (e. active investor)
 - 5.1.2 Óvirkur fjárfestir (e. passive investor)
 - 5.1.3 Áhrifafjárfestir (e. activist investor)
 - 5.1.4 Skörun
- 5.2 Tímalengd

- 5.2.1 Dagkaupmaður (e. day trader)
- 5.2.2 Skammtíma fjárfestir (e. short term investor)
- 5.2.3 Langtíma fjárfestir (e. long term investor)
- 5.3 Fjárfestingarstílar (e. investment styles)
 - 5.3.1 Virðisfjárfestingar (e. value investing)
 - 5.3.2 Vaxtarfjárfestingar (e. growth investing)
 - 5.3.3 Fjárstreymisfjárfestingar (e. income investing)
 - 5.3.4 Skriðþungafjárfestingar (e. momentum investing)
 - 5.3.5 Mótstraumsfjárfestingar (e. contrarian investing)
 - 5.3.6 Fjárfestingar byggðar á tæknigreiningu (e. investments based on technical analysis)
 - 5.3.6.1 Slembigangur (e. random walk)
 - 5.3.6.2 Rök með tæknigreiningu
 - 5.3.6.3 Rök gegn tæknigreiningu
 - 5.3.7 Spákaupmennska (e. speculation)
 - 5.3.8 Fjárfestingar byggðar á högnunartækifærum (e. arbitrage investing)
 - 5.3.8.1 Hrein högnun (e. pure arbitrage)
 - 5.3.8.2 Áhættuhögnun (e. risk arbitrage)
 - 5.3.9 Vísitölufjárfestingar (e. index investing)
 - 5.3.10 Samfélagslega ábyrgar fjárfestingar (e. socially responsible investing)
 - 5.3.11 Aðrir fjárfestingarstílar
 - 5.3.12 Skörun fjárfestingarstíla
- 5.4 Skörun – virkni, tímalengd, fjárfestingarstíll
- 5.5 Aðilar
 - 5.5.1 Lífeyrissjóðir
 - 5.5.2 Tryggingafélög
 - 5.5.3 Verðbréfasjóðir
 - 5.5.4 Fjárfestingarsjóðir
 - 5.5.5 Fagfjárfestasjóðir
 - 5.5.6 Fjárfestingarfélög
 - 5.5.7 Opinberir aðilar
 - 5.5.8 Fyrirtæki
 - 5.5.9 Einstaklingar
 - 5.5.10 Aðrir

Sjóðir

- 1.0 Viðskipti með hlutdeildarskírteini verðbréfa- og fjárfestingarsjóða
- 2.0 Viðskipti með kauphallarsjóði (e. exchange-traded funds, ETFs)

Afleiður

- 1.0 Viðskipti með afleiður

Íslenskar krónur

- 1.0 Millibankamarkaður með íslenskar krónur (REIBOR, REIBID)
- 2.0 Markaðsaðilar
- 3.0 Hlutverk Seðlabanka Íslands

Gjaldeyrir

- 1.0 Millibankamarkaður með gjaldeyri
- 2.0 Reuters, Bloomberg

VERÐBRÉF, AFLEIÐUR OG GJALDEYRIR

MARKMIÐ

Próftakar eiga að þekkja til og geta fjallað um öll atriði sem tiltekin eru í efnisþáttum. Próftakar eiga jafnframt að geta leyst raunhæf dæmi sem snúa að hlutabréfum, skuldabréfum, afleiðum og gjaldeyri. Slík lausn gæti m.a. falist í samanburði, virðismati, verðlagningu, tillögu að fjárfestingu, útreikningi á ávöxtun, mati á áhættu og mati á fjárstreymi.

LESEFNI

- Hull, John C. (2012). *Options, futures and other derivatives*. ISBN-10: 0273759078
- Parrino, Robert o.fl. (2015). *Fundamentals of Corporate Finance*, 3rd Ed. ISBN: 1118961293
- Koller, Tim o.fl. (2010). *Valuation: Measuring and managing the value of companies*. ISBN-10: 0470424702

ÍTAREFNI

- Könnun BIS á umfangi gjaldeyris- og afleiðumarkaða heimsins 2010 www.bis.org/publ/rpfx10t.htm.
- Heimasíða Lánamála ríkisins. www.lanamal.is
- Lög nr. 2/1995 um hlutafélög, með síðari breytingum
- Lög nr. 11/2008 um sértryggð skuldabréf, með síðari breytingum

EFNISÞÆTTIR

Hlutabréf

1.0 Helstu tegundir hlutabréfa og skuldabréfa

- 1.1 Almenn hlutabréf
- 1.2 Flokkaskipt hlutabréf
- 1.3 Forgangshlutabréf (e. preferred shares)
- 1.4 Vörslubréfaréttur
- 1.5 Heimildarskírteini fyrir hlut (e. depository receipts)
- 1.6 Amerísk og hnattræn heimildarskírteini (american depository receipts, ADR)
- 1.7 Global depository receipts, GDR)
- 1.8 Breytanleg skuldabréf (e. convertible bonds)
- 1.9 Skiptanleg skuldabréf (e. exchangeable bonds)
- 1.10 Áskriftarréttindi (e. warrants)

2.0 Áhrifaþættir á verð og virði hlutabréfa

- 2.1 Áhætta
- 2.2 Markaðsáhætta (e. market risk)
- 2.3 Fyrirtækisáhætta (e. firm specific risk)
- 2.4 Rekstrargírun (e. operational leverage)
- 2.5 Skuldsetning (e. financial leverage)
- 2.6 Seljanleikaáhætta (e. liquidity risk)
- 2.7 Aðrir áhættuþættir
- 2.8 Innri áhrifaþættir
- 2.9 Rekstur og afkoma
- 2.10 Stjórnarhættir (e. corporate governance)
- 2.11 Atburðir s.s. málaferli, almenningsálit, hnökrar í framleiðsluþáttum o.fl.
- 2.12 Samþykktir
- 2.13 Flokkaskipting
- 2.14 Meirihlutaálag
- 2.15 Minnihlutaafsláttur
- 2.16 Aðrir innri áhrifaþættir
- 2.17 Ytri áhrifaþættir
- 2.18 Væntingar fjárfesta
- 2.19 Aðrir fjárfestingarkostir

- 2.20 Vaxtastig
- 2.21 Aðgengi að fjármagni
- 2.22 Seljanleiki (e. liquidity)
- 2.23 Spákaupmennska
- 2.24 Efnahagsumhverfi
- 2.25 Laga- og skattaumhverfi
- 2.26 Aðrir ytri áhrifaþættir
- 3.0 Virðismat hlutabréfa
 - 3.1 Almennt um virðismat hlutabréfa
 - 3.2 Ástæður fyrir gerð virðismata
 - 3.3 Bjögun virðismata
 - 3.4 Virði í höndum ólíkra aðila
 - 3.4.1 Áhrifafjárfestir (e. activist investor)
 - 3.4.2 Smærri fjárfestir
 - 3.4.3 Lánardrottinn
 - 3.5 Forsendan um áframhaldandi rekstur (e. going concern)
 - 3.6 Grunngreining (e. fundamental analysis)
 - 3.6.1 Ofansækin nálgun (e. top down approach)
 - 3.6.2 Neðansækin nálgun (e. bottom up approach)
 - 3.6.3 Samhengi rekstrarvirðis (e. enterprise value, EV), heildarvirðis (e. total value) og virðis eigin fjár (e. equity value)
 - 3.6.4 Virðismatsferlið
 - 3.6.5 Greining á félaginu
 - 3.6.6 Efnahagsumhverfi
 - 3.6.7 Samkeppnisstaða
 - 3.6.8 Vörur
 - 3.6.9 Viðskiptavinir
 - 3.6.10 Þekkingargrunnur
 - 3.6.11 Aðrir þættir
 - 3.7 Ávöxtunarkrafa (e. required rate of return)
 - 3.7.1 Föst krafa eða kröfur byggðar á vaxtarófi
 - 3.8 Ávöxtunarkrafa eigin fjár (e. cost of equity)
 - 3.8.1 Líkan um verðmyndun eigna (e. CAPM)
 - 3.8.2 Þriggja þátta líkan Fama-French
 - 3.8.3 APT líkan
 - 3.8.4 Betagildi
 - 3.8.5 Hrá betagildi (e. raw beta)
 - 3.8.6 Aðlöguð betagildi (e. adjusted beta)
 - 3.8.7 Atvinnugreinabetagildi
 - 3.8.7.1 Gíruð og ógíruð betagildi (e. levered and unlevered betas)
 - 3.8.7.2 Hamadha formúlan og formúla Miles og Ezzell
 - 3.8.8 Samanburður á aðferðum
 - 3.9 Ávöxtunarkrafa skulda (e. cost of debt)
 - 3.9.1 Gjaldfærðir vextir í reikningsskilum
 - 3.9.2 Kostnaður nýrra skulda
 - 3.10 Fjármagnsskipan
 - 3.10.1 Skuldsetning út frá bókfærðu virði
 - 3.10.2 Skuldsetning út frá markaðsverðum
 - 3.11 Inntök í veginn fjármagnskostnað (e. weighted cost of capital, WACC)
 - 3.11.1 Mat á eiginfjárlutfalli
 - 3.11.2 Mat á kostnaði skulda
 - 3.11.3 Mat á kostnaði eigin fjár
 - 3.11.4 Mat á tekjuskattshlutfalli
 - 3.12 Fjárstreymisvirðismat (e. cash flow valuation)
 - 3.13 Arðgreiðslulíkan (e. dividend discount model, DDM)
 - 3.13.1 Fastar arðgreiðslur
 - 3.13.2 Fastur vöxtur arðgreiðslna
 - 3.13.3 Óreglulegur vöxtur arðgreiðslna
 - 3.14 Frjálst fjárstreymi (e. free cash flow, FCF)

- 3.14.1 Frjálst fjárstreymi til félags (e. free cash flow to firm, FCFF)
- 3.14.2 Forsendan um fasta fjármagnsskipan
- 3.14.3 Gerð rekstraráætlana að rekstrarhagnaði eftir skatta (e. NOPAT)
- 3.14.4 Fjárfestingar í varanlegum rekstrarfjármunum (e. CapEx)
- 3.14.5 Breyting í hreinum veltufjármunum (e. net working capital, NWC)
- 3.14.6 Frjálst fjárstreymi til eigin fjár (e. free cash flow to equity, FCFE)
- 3.14.7 Umframhagnaðarlíkön (e. residual income model)
- 3.14.8 Hagrænn hagnaður (e. economic profit model)
- 3.15 Lokavirði í fjárstreymislíkönum
 - 3.15.1 Gordon formúlan
 - 3.15.2 Virðisreklaformúlan (e. key value driver formula, KVD formula)
 - 3.15.3 Aðrar aðferðir
 - 3.15.4 Kennitölumargfeldi
 - 3.15.5 Upplausnarvirði
 - 3.15.6 Endurfjárfestingarvirði
 - 3.15.7 Kostir og gallar lokavirðisaðferða
- 3.16 Samanburður á fjárstreymislíkönum
 - 3.16.1 Forsendur líkana
 - 3.16.2 Kostir og gallar
- 3.17 Kennitölvirðismat
- 3.18 Val á samanburðarfélögum
 - 3.18.1 Atvinnugrein, vaxtarhorfur, efnahagsumhverfi, stærð, o.fl.
- 3.19 Samkvæmni
- 3.20 Helstu kennitölur
 - 3.20.1 EV/Rekstrartekjur (e. EV/S)
 - 3.20.2 EV/EBITDA
 - 3.20.3 EV/EBITA
 - 3.20.4 EV/EBIT
 - 3.20.5 V/H (e. Price to earnings, P/E)
 - 3.20.6 V/I (e. price to book, P/B)
 - 3.20.7 V/ÁI (e. price to tangible book)
 - 3.20.8 PEG hlutfall
- 3.21 Tímasetning nefnara
 - 3.21.1 Núverandi/eltandi (e. current/trailing)
 - 3.21.2 Leiðandi (e. leading)
 - 3.21.3 Framvirkur (e. forward)
 - 3.21.4 Staðlaður (e. normalised)
- 3.22 Eignavirðismat
- 3.23 Endurfjárfestingarvirði (e. replacement value)
- 3.24 Upplausnarvirði (e. liquidation value)
- 3.25 Önnur atriði
- 3.26 Meðhöndlun óvissu
 - 3.26.1 Næmisgreining (e. sensitivity analysis)
 - 3.26.2 Sviðsmyndagreining (e. scenario analysis)
- 3.27 Mismunur á virðismati fjármálafélaga og rekstrarfélaga
- 3.28 Um virðismat óskráðra félaga
 - 3.28.1 Mat á ávöxtunarkröfu
 - 3.28.2 Áhrif eigenda á söguleg reikningsskil
 - 3.28.3 Önnur vandkvæði
- 3.29 Summa hlutanna (e. sum of the parts)
- 3.30 Samspil ólíkra aðferða
- 3.31 Umfjöllun um opinbert virðismat fjármálastofnanna

Skuldabréf

- 7.0 Bréfin og eiginleikar þeirra
 - 7.1. Lagaleg skilgreining á skuldabréfi
 - 7.2. Lagaleg skilgreining á vixli
- 8.0 Helstu hugtök
 - 8.1. Skuldari/útgefandi
 - 8.2. Kröfuhafi/eigandi

- 8.3. Höfuðstóll
- 8.4. Samningsvextir/ákvæðisvextir
- 8.5. Verðtrygging
- 8.6. Vaxtatímabil
- 8.7. Gjaldldagi
- 8.8. Lokagjaldldagi/innlausnardagur
- 8.9. Nafngengi
- 8.10. Gengi
- 8.11. Afföll/Yfirverð
- 8.12. Áfallnir vextir
- 8.13. Markaðsverð
- 8.14. Eftirstöðvar nafnverðs
- 8.15. Uppreiknaðar eftirstöðvar
- 8.16. Tíðni (e. frequency)
- 8.17. Tímabilsvextir (e. periodic interest rate)
- 8.18. Millibankavextir
- 8.19. Ávöxtunarkrafa (e. yield)
- 8.20. Uppgjörsvorð/óhreint verð/verð með áföllnum vöxtum (e. dirty price) og hreint verð/verð án áfallinna vaxta (e. clean price)
- 8.21. Viðskiptadagur
- 8.22. Uppgjörsgdagur
- 8.23. Frídagur

9.0 Helstu ákvæði skuldabréfa

- 9.1. Nafnverð
- 9.2. Lánstími
- 9.3. Endurgreiðsluákvæði
 - 9.3.1. Eingreiðslubréf (e. zero-coupon bond)
 - 9.3.2. Kúlbúbréf/vaxtagreiðslubréf (e. bullet bond/coupon bond)
 - 9.3.3. Jafngreiðslubréf (e. annuity)
 - 9.3.4. Bréf með jöfnum afborgunum (e. fixed principal bond)
 - 9.3.5. Eilífðarbréf (e. perpetuity)
- 9.4. Vaxtaákvæði
 - 9.4.1. Fastir vextir
 - 9.4.2. Breytilegir vextir
 - 9.4.3. Forvextir
- 9.5. Vaxtaform
 - 9.5.1. Flatir vextir
 - 9.5.2. Vaxtavextir
 - 9.5.3. Samfelldir vextir
- 9.6. Dagaregla
 - 9.6.1. 30/360
 - 9.6.2. Raun/360
 - 9.6.3. Raun/365
 - 9.6.4. Raun/Raun
- 9.7. Gjaldmiðill
- 9.8. Innköllunarákvæði
- 9.9. Innlausnarákvæði
- 9.10. Breytiákvæði
- 9.11. Verðtryggt eða óverðtryggt
 - 9.11.1. Raunvextir og nafnvextir
- 9.12. Forgangur til endurgreiðslu
 - 9.12.1. Veð (e. secured)
 - 9.12.2. Venjulegur (e. senior)
 - 9.12.3. Víkjandi (e. junior/subordinated)
- 9.13. Sérstök ákvæði (e. covenants)
 - 9.13.1. Ákvæði um skuldsetningu útgefanda
 - 9.13.2. Ákvæði um rekstrarafkomu útgefanda
 - 9.13.3. Veðhömlur (e. negative pledge)
 - 9.13.4. Önnur sérstök skilyrði

- 10.0 Helstu flokkar íslenskra markaðsskuldabréfa og einkenni þeirra
 - 10.1. Spariskirteini (kúlubréf, árgreiðslubréf)
 - 10.2. Ríkisbréf, ríkisvixlar
 - 10.3. Húsbréf, húsnaðisbréf, íbúðabréf
 - 10.4. Bankabréf, bankavixlar
 - 10.5. Fyrirtækjabréf
 - 10.6. Sveitarfélagabréf
 - 10.7. Sértryggð skuldabréf
- 11.0 Útboð ríkisverðbréfa
 - 11.1. Útboðsskilmálar
 - 11.2. Útboðsfyrirkomulag
- 12.0 Áhætta tengd skuldabréfum
 - 12.1. Vaxtaáhætta (e. interest rate risk)
 - 12.1.1. Mæling vaxtaáhattu
 - 12.1.1.1. Macauley meðaltími (e. Macauley duration)
 - 12.1.1.2. Aðlagður meðaltími (e. modified duration)
 - 12.1.1.3. Virkur meðaltími (e. effective duration)
 - 12.1.1.4. Krónu-meðaltími (e. dollar duration)
 - 12.1.1.5. Kúpni/íhvolfun (e. convexity)
 - 12.2. Vaxtaferilsáhætta (e. yield curve risk)
 - 12.3. Skuldaraáhætta (e. credit risk)
 - 12.3.1. Lánshæfismat
 - 12.3.1.1. Lánshæfisstofnanir
 - 12.3.1.2. Athugunarlisti (e. credit watch)
 - 12.3.2. Fjárhagslegur styrkleiki
 - 12.3.3. Veð
 - 12.3.4. Skuldatryggingar og skuldatryggingarálag
 - 12.4. Endurfjárfestingaráhætta (e. reinvestment risk)
 - 12.5. Verðbólguáhætta (e. inflation risk)
 - 12.6. Gengisáhætta (e. exchange-rate risk)
 - 12.7. Seljanleikaáhætta (e. liquidity risk)
 - 12.7.1. Verðbil (e. spread)
 - 12.7.2. Dýpt (e. depth)
 - 12.8. Innköllunaráhætta (e. call risk)
 - 12.9. Atburðaráhætta (e. event risk)
 - 12.10. Ríkisáhætta (e. sovereign risk)
- 13.0 Útreikningur á virði skuldabréfa
 - 13.1. Útreikningur á fjárstreymi skuldabréfs
 - 13.2. Ákvörðun ávöxtunarkröfu
 - 13.3. Núvirðing fjárstreymis
 - 13.4. Áhrif annarra ákvæða á niðurstöðu
- 14.0 Ávöxtun skuldabréfa
 - 14.1. Ávöxtun fram að lokagjalddaga (e. yield to maturity, YTM)
 - 14.2. Ávöxtun fram að innköllun (e. yield to call, YTC)
 - 14.3. Versta ávöxtun (e. yield to worst, YTW)
 - 14.4. Núverandi ávöxtun (e. current yield)
- 15.0 Vaxtaróf (e. yield curve)
 - 15.1. Kenningar um vaxtarófið
 - 15.1.1. Væntingakenningin (e. expectations theory)
 - 15.1.2. Seljanleikakenningin (e. liquidity premium theory)
 - 15.1.3. Kenningin um aðskilda markaði (e. market segmentation theory)
 - 15.2. Fólgnir framvirkir vextir (e. implied forward rate)
 - 15.3. Áhrif stýrivaxtahækkana á vaxtaróf

Afleiður

- 1.0 Afleiður og eiginleikar þeirra
 - 1.1. Skilgreining á afleiðum
 - 1.2. Tilgangur afleiðuviðskipta
 - 1.2.1. Vörn
 - 1.2.2. Hlutfallslegir yfirburðir
 - 1.2.3. Spákaupmennska
 - 1.3. Helstu grunnstærðir sem afleiður eru byggðar á
 - 1.4. Ýmis hugtök
 - 1.4.1. Stundargengi (e. spot rate)
 - 1.4.2. Gnóttstaða (e. long position)
 - 1.4.3. Skortstaða (e. short positions)
 - 1.5. Áhætta tengd afleiðum
 - 1.5.1. Gírun (e. leverage/gearing)
 - 1.5.2. ISDA-samningar
2. Framvirkir samningar
 - 2.1. Skilgreining
 - 2.2. Helstu tegundir
 - 2.2.1. Staðlaðir framvirkir samningar (e. futures)
 - 2.2.2. Óstaðlaðir framvirkir samningar (e. forwards)
 - 2.2.3. Samanburður á stöðluðum og óstöðluðum samningum
 - 2.3. Tilgangur framvirkra samninga
 - 2.4. Verðlagning og útreikningar
 - 2.4.1. Verðgildi samnings frá upphafi til loka
 - 2.4.2. Framvirkir vextir
 - 2.4.3. Framvirkt verð
 - 2.4.3.1. Útreikningar á framvirku verði
 - 2.4.3.1.1. Verðbréf með ekkert fjárstreymi á samningstíma
 - 2.4.3.1.2. Verðbréf með þekkt fjárstreymi á samningstíma
 - 2.4.3.1.3. Verðbréf með samfelldan arð á samningstíma
 - 2.5. Framvirkur vaxtasamningur (e. forward rate agreement, FRA)
3. Skiptasamningar (e. swaps)
 - 3.1. Skilgreining
 - 3.2. Helstu tegundir
 - 3.2.1. Vaxtaskiptasamningur (e. interest rate swap)
 - 3.2.2. Gjaldmiðlaskiptasamningur (e. cross-currency swap)
 - 3.2.3. Heildarávöxtunarsamningur (e. total return swap)
 - 3.2.4. Skuldatryggingarsamningur (e. credit default swap)
 - 3.2.5. Aðrar tegundir
 - 3.3. Tilgangur skiptasamninga
 - 3.4. Verðlagning og útreikningar
4. Valréttarsamningar (e. options)
 - 4.1. Skilgreining
 - 4.2. Helstu tegundir
 - 4.3. Tilgangur valréttar
 - 4.4. Ýmis hugtök
 - 4.4.1. Kaupréttarsamningur og söluréttarsamningur (e. calls and puts)
 - 4.4.2. Amerískir valréttir, evrópskir valréttir og bermúda valréttir
 - 4.4.3. Kaupverð valréttar (e. option premium/option price)
 - 4.4.4. Samningsgengi (e. exercise price/strike price)
 - 4.4.5. Ávinningur af valréttinum
 - 4.4.5.1. Valréttur í gróða (e. in the money)
 - 4.4.5.2. Valréttur á sléttu (e. at the money)
 - 4.4.5.3. Valréttur í tapi (e. out of the money)
 - 4.4.6. Valréttakörfur (e. option strategies)
 - 4.4.6.1. Bolaspönn (e. bull spread)
 - 4.4.6.2. Bjarnarspönn (e. bear spread)

- 4.4.6.3. Kragi (e. collar)
- 4.4.6.4. Fiðrildi (e. butterfly)
- 4.4.6.5. Söðull (e. strangle)
- 4.4.7. Áhættustýring með valrétti og undirliggjandi eign
 - 4.4.7.1. Varinn kaupréttur (e. covered call)
 - 4.4.7.2. Söluréttur til varnar (e. protective put)
- 4.4.8. Jafnvirði kaup- og söluréttar (e. put-call parity)
- 4.4.9. Ýmis sérhæfð afbrigði valréttar (e. exotic options)
- 4.5. Verðlagning valréttarsamninga
 - 4.5.1. Áhrifaþættir verðlagningar
 - 4.5.2. Forsendur verðlagningar
 - 4.5.3. Black-Scholes jafnan
 - 4.5.4. Tvíkostatré (e. binomial tree)
- 4.6. Mælitæki á áhættu vilnana
 - 4.6.1. Delta
 - 4.6.2. Þeta (e. theta)
 - 4.6.3. Gamma
 - 4.6.4. Vega
 - 4.6.5. Hró (e. rho)
- 5. Skipulegir eftirmarkaðir með afleiður
 - 5.1. Tryggingarreikningur (e. margin account)
 - 5.2. Miðlægur mótaðili (e. central counterparty)
 - 5.3. Stöðluð verðþrep og gildistímar
 - 5.4. Dreifing rauntímaupplýsinga

Gjaldeyrir

- 1.0 Ástæður gjaldeyrisviðskipta
 - 1.1. Greiðslur fyrir vörur og þjónustu
 - 1.2. Fjárfestingarhreyfingar
 - 1.3. Áhættuvarnir
 - 1.4. Hagnaðarfæri og spákaupmennska
- 2.0 Umfang gjaldeyrisviðskipta
 - 2.1. Í heiminum
 - 2.2. Á Íslandi
- 3.0 Seðlabanki
 - 3.1. Gengisstefna
 - 3.2. Verðbólgaumarkmið
 - 3.3. Vikmörk
 - 3.4. Inngríp á gjaldeyrismarkað
- 4.0 Gjalddeyrishöft á Íslandi
 - 4.1. Ástæða innleiðslu
 - 4.2. Núverandi fyrirkomulag
 - 4.3. Forsendur afléttingar
 - 4.4. Áætlun um afnám hafta
 - 4.5. Gjalddeyrísútboð
 - 4.6. Skipulagning og framkvæmd
- 5.0 Helstu gjaldmiðlar
 - 5.1. Hlutdeild í viðskiptum erlendis og á Íslandi
 - 5.2. Gjaldmiðlar með sérstöðu/sérstakt hlutverk
- 6.0 Hugtök í gjaldeyrisviðskiptum
 - 6.1. Stundargengi (e. spot price)
 - 6.2. Framvirkt gengi (e. forward price)
 - 6.3. Krossgengi (e. cross rates)
 - 6.4. Skiptasamningar (e. swap)

- 7.0 Vaxtamunur milli landa
 - 7.1. Áhrif á gengi gjaldmiðla
- 8.0 Raungengi
- 9.0 Gengisvísitölur íslensku krónunnar
 - 9.1. Tilgangur
 - 9.2. Vöruskiptavog
 - 9.2.1. Víð
 - 9.2.2. Þröng
 - 9.3. Viðskiptavog
 - 9.3.1. Víð
 - 9.3.2. Þröng
- 10.0 Orsakir gjaldmiðilskrísu
 - 10.1. Ytri aðstæður sem snerta inn- og útflutning, flæði fjármagns
 - 10.2. Veikleikar efnahagslífs
 - 10.3. Spákaupmennska
 - 10.4. Verðbólga
 - 10.5. Vaxtamunur
 - 10.6. Stjórnmalaleg óvissa
 - 10.7. Alþjóðagjaldeyrissjóðurinn
- 11.0 Áhætta í gjaldeyrisviðskiptum
- 12.0 Spár um þróun gjaldmiðla

FJÁRFESTINGARFERLI

MARKMIÐ

Próftakar eiga að þekkja til og geta fjallað um öll atriði sem tiltekin eru í efnisþáttum. Próftakar eiga jafnframt að geta leyst raunhæf dæmi sem snúa að fjárfestingarferlum. Slík lausn gæti m.a. falist í samanburði fjárfestingarleiða og safna, tilgreiningu lykilþátta, verðlagningu, virðismati, mati á hagkvæmasta eignasafni og útreikningi á ávöxtun og þóknunum.

LESEFNI

- Bodie, Zvi o.fl. (2011). *Investments and portfolio management*. ISBN: 0077134508
- Mischkin, Frederic C. o.fl. (2012). *Financial markets and institutions*. ISBN: 0273754440
- Gylfi Magnússon. (2002). *Eignastýring*. ISBN: 9979955902
- Svandís R. Ríkardóttir og Sigurður B. Stefánsson (2016). *Lesið í markaðinn : eignastýring og leitin að bestu ávöxtun*. ISBN: 9789935420671

ÍTAREFNI

- Gunnar Baldvinsson. (2004). *Verðmætasta eignin*. ISBN-10: 9979911921
- Heimasíða ríkisskattstjóra. Slóðin er: www.rsk.is
- Heimasíða Kauphallar Íslands hf. (Nasdaq Iceland) Slóðin er: <http://business.nasdaq.com>
- Lög nr. 108/2007 um verðbréfiðskipti, með síðari breytingum
- Lög nr. 128/2011 um verðbréfasjóði, fjárfestingarsjóði og fagfjárfestasjóði, með síðari breytingum
- Lög nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða, með síðari breytingum
- Lög nr. 90/2003 um tekjuskatt, með síðari breytingum
- Lög nr. 14/2004 um erfðafjárskatt, með síðari breytingum

EFNISÞÆTTIR

Samval verðbréfa

1.0 Fræði

- 1.1. Fræðileg skýring á ávinningi af samvali verðbréfa
- 1.2. Framlag Markowitz
- 1.3. Framlag Sharpe

2.0 Hugtök

- 2.1. Áhætta verðbréfs í verðbréfasafni
- 2.2. Markaðsáhætta (e. market risk, systematic risk)
- 2.3. Fyrirtækisáhætta (e. firm specific risk)
- 2.4. Framlínufall (e. efficient frontier)
- 2.5. Skilvirkt verðbréfasafn (e. efficient portfolio)
- 2.6. Fjölpætting (e. diversification)
- 2.7. Fjármagnsmarkaðslínan (e. capital market line, CML)
- 2.8. Kenningin um skilvirkan markað (e. efficient market hypothesis, EMH)
 - 2.8.1. Veik
 - 2.8.2. Hálfsterk
 - 2.8.3. Sterk
- 2.9. Líkan um verðmyndun eigna (e. capital asset pricing model, CAPM)
- 2.10. Alfagildi (e. alpha)
- 2.11. Betagildi
- 2.12. Verðbréfamarkaðslínan (e. security market line, SML)
- 2.13. Samvik (e. covariance)
- 2.14. Eignadreifing (e. asset allocation)
- 2.15. Hnatræn fjárfesting (e. global investing)
- 2.16. Samspil áhættu og ávöxtunar (e. risk and return tradeoff)
- 2.17. Greining verðbréfasafns (e. portfolio analysis)
- 2.18. Frammistöðugreining (e. performance analysis)
- 2.19. Virk/óvirk stýring verðbréfasafns (e. active/passive investment)

- 3.0 Umboðsskylda og eignastýring
 - 3.1. Umboðsskylda (e. fiduciary duty)
 - 3.2. Regla hins grandvara manns (e. prudent person rule)
 - 3.3. Hagsmunaárekstrar í eignastýringu
 - 3.3.1. Eigendur
 - 3.3.2. Starfsmenn
 - 3.3.3. Viðskiptavinir
- 4.0 Beiting
 - 4.1. Fjárfestingastefna
 - 4.1.1. Markmið fjárfesta
 - 4.1.2. Hlutföll í fjárfestingastefnu (e. strategic asset allocation)
 - 4.1.3. Vikmörk
 - 4.1.4. Nýting vikmarka (e. tactical asset allocation)
 - 4.1.5. Skorður
 - 4.2. Tilbrigði við stefnu
 - 4.2.1. Velja áhugaverð bréf innan flokka (e. security selection)
 - 4.2.2. Kaupa og halda
 - 4.2.3. Stöðug hlutföll (e. rebalancing)
 - 4.3. Stílar
 - 4.3.1. Óvirk stýring
 - 4.3.2. Virk stýring

Sjóðastýring

- 1.0 Tegundir sjóða
 - 1.1. Verðbréfasjóður (UCITS)
 - 1.2. Fjárfestingarsjóður (non-UCITS)
 - 1.3. Fagfjárfestasjóður
 - 1.4. Útgáfu- og innlausnarheimildir
 - 1.4.1. Opinn sjóður (e. open-end fund)
 - 1.4.2. Lokaður sjóður (e. closed-end fund)
 - 1.5. Fjárfestingarstefna
 - 1.5.1. Peningamarkaðssjóður
 - 1.5.2. Skuldabréfasjóður
 - 1.5.2.1. Helstu tegundir skuldabréfasjóða (fyrirtækjaskuldabréf, ríkisskuldabréf o.s.frv.)
 - 1.5.3. Hlutabréfasjóður
 - 1.5.3.1. Helstu tegundir hlutabréfasjóða
 - 1.5.3.1.1. Vísitölusjóður (e. index fund)
 - 1.5.3.1.2. Virðissjóður (e. value fund)
 - 1.5.3.1.3. Vaxtarsjóður (e. growth fund)
 - 1.5.3.2. Blandaður sjóður (e. balanced fund)
 - 1.5.4. Vogunarsjóður (e. hedge fund)
 - 1.5.5. Sjóðasjóður (e. fund of funds, umbrella fund)
 - 1.5.6. Nýsköpunarsjóður (e. venture capital fund)
 - 1.5.7. Framtakssjóður (e. private equity fund)
 - 1.5.8. Kauphallarsjóður (e. exchange traded fund, ETF)
- 2. Umsýsla
 - 2.1. Verðútreikningar
 - 2.1.1. Innra virði (e. net asset value)
 - 2.1.2. Útreikningur á gengi
 - 2.1.3. Lausafjárstýring
 - 2.1.3.1. Innstreymi
 - 2.1.3.2. Innlausn (e. redemption)
 - 2.2. Kostnaður
 - 2.2.1.1. Umsýslugjald (e. management fee)
 - 2.2.1.2. Vörslugjald
 - 2.2.1.3. Upphafsgjald (front-end load)
 - 2.2.1.4. Innlausnargjald (back-end load)
 - 2.2.1.5. Afgreiðslugjald
 - 2.2.1.6. Viðvarandi gjöld
 - 2.3. Viðskipti með sjóði

- 2.3.1. Uppgjör á viðskiptum
- 2.3.2. Möglegar takmarkair á viðskiptum sjóðs
 - 2.3.2.1. Jafnræði eigenda sjóða
 - 2.3.2.2. Seljanleiki undirliggjandi eigna
- 2.4. Markaðssetning
 - 2.4.1. Reglur um framsetningu
 - 2.4.2. Ólíkar reglur eftir tegund fjárfestis
- 3. Frammistöðumat
 - 3.1. Ávöxtun sjóðs
 - 3.1.1. Framreikningur til ársgrundvallar
 - 3.1.2. Ávöxtun viðskiptavinar
 - 3.2. Mælingar
 - 3.2.1. Vegið meðaltal og faldmeðaltal (e. arithmetic average and geometric average)
 - 3.2.2. Sharpe hlutfall
 - 3.2.3. Treynor hlutfall
 - 3.2.4. Alfa safns (e. portfolio alpha/Jensen's alpha)
 - 3.3. Vísitöluviðmið (e. benchmarks)
 - 3.4. Ávöxtun án tillits til frammistöðu markaðar (e. absolute return)
 - 3.5. Ávöxtun með tilliti til frammistöðu markaðar (e. relative return)

Ráðgjöf

- 1. Skyldur ráðgjafa (sbr. lög um verðbréfiðskipti,)
 - 1.1. Afla upplýsinga um þekkingu, reynslu, fjárhagsstöðu, markmiðs með fjárfestingu
 - 1.2. Skýrar, sanngjarnar og ekki villandi upplýsingar
 - 1.3. Veita ráðleggingar um verðbréfiðskipti sem hæfa viðskiptavini
 - 1.4. Gæta upplýsingaskyldu t.d. um þóknarir í viðskiptum
 - 1.5. Upplýsingaöflun/skortur á upplýsingum og ráðgjöf
- 2. Eignarflokkar og eignasöfn
 - 2.1. Kjarnaefnaflokkar (e. core asset classes)
 - 2.2. Viðbótareignaflokkar (e. non-core asset classes)
 - 2.3. Markmið og samspil einstakra eignaflokka í eignasafni
 - 2.4. Jafnvægi og áhættudreifing
- 3. Uppspretta ávöxtunar
 - 3.1. Eignasamsetning (e. asset allocation)
 - 3.2. Tímasetning markaðar (e. market timing)
 - 3.3. Val verðbréfa (e. security selection)
- 4. Áhrifaþættir á uppbyggingu eignasafna
 - 4.1. Tilgangur með fjárfestingu
 - 4.2. Fjárfestingartími
 - 4.3. Áhætta og áhættuþol
 - 4.4. Fjárhagsleg staða
 - 4.5. Markmið um árangur
- 5. Kenningar um mismunandi eignasamsetningu eftir aldurskeiði fjárfestis, áhættuvitund og fjárfestingarmarkmiðum
 - 5.1. Áhættuþíramíðinn
 - 5.2. Mismunandi eignahlutföll í söfnum
 - 5.3. Eignasamsetningar eftir aldri
- 6. Stýring verðbréfaeignar
 - 6.1. Mikilvægi fjárfestingarstefnu
 - 6.2. Helstu aðferðir við stýringu verðbréfa
 - 6.3. Endurstilling verðbréfasafna
 - 6.4. Eignastýring safna einstaklinga

- 6.5. Einkabankaþjónusta
- 6.6. Mat á árangri fjárfestingar og viðmið um ávöxtun
- 6.7. Áhrif skattlagningar á ávöxtun og tengd gjöld/bætur
- 6.8. Kostnaður og áhrif hans á ávöxtun
- 7. Reglubundinn sparnaður
 - 7.1. Aðferð fastrar fjárhæðar og ávinningur hennar í hlutabréfakaupum
 - 7.2. Mikilvægi tíma og vaxtavaxta við uppbyggingu eigna
- 8. Ávöxtun viðbótarlífeyrissparnaðar
 - 8.1. Mismunandi leiðir til ávöxtunar
- 9. Samspil einstaklinga í fjárfestingum, tryggingum og framlögum í lífeyrissjóði
 - 9.1. Tengja saman eignir í lífeyrissparnaði og almennum fjárfestingum
 - 9.2. Þekkja hvernig tryggingar tengjast uppbyggingu á lífeyrisréttindum og eignum
- 10. Hegðun og atferli fjárfesta (e. behavioral finance)
 - 10.1. Mikilvægir þættir varðandi hegðun einstaklinga
 - 10.2. Áhrif á hegðun í fjárfestingum

Skattamál tengd verðbréfavíðskiptum

- 1. Skattlagning
 - 1.1. Fjármagnstekjur
 - 1.1.1. Skattstofn
 - 1.1.2. Frítekjumark
 - 1.1.3. Vaxtatekjur
 - 1.1.4. Verðbætur
 - 1.1.5. Arðgreiðslur
 - 1.1.6. Gengishagnaður
 - 1.1.7. Söluhagnaður
 - 1.2. Auðlegðarskattur
 - 1.3. Viðbótarauðlegðarskattur
 - 1.4. Skattprósenta
 - 1.5. Tvísköttunarsamningar
 - 1.6. Tímamörk
- 2. Óbein áhrif fjármagnstekna á
 - 2.1. Barnabætur
 - 2.2. Vaxtabætur
 - 2.3. Afborganir námslána
- 3. Skattaleg áhrif lífeyrissparnaðar
 - 3.1. Frádráttur frá tekjuskattstofni vegna lífeyrissparnaðar
- 4. Kaup á hlutabréfum með nýtingu kaupréttar
 - 4.1. Stofn skattskyldra tekna og almenn skattþrep
 - 4.2. Skilyrði fyrir skattlagningu sem fjármagnstekjur
- 5. Erfðafjárskattur
 - 5.1. Markaðsverðmæti eigna
 - 5.2. Lífeyrissparnaður til erfingja